

TAMPEREEN YLIOPISTO

Niina Martikainen

ARSEENIPEIKKO PARKANOSSA

Kestopuuta polttavan lämpövoimalaitoksen suunnitteluprosessi
paikallislehti Ylä-Satakunnassa

Tiedotusopin pro gradu -tutkielma

Helmikuu 2012

Viestinnän, median ja teatterin yksikkö

MARTIKAINEN, NIINA: Arseenipeikko Parkanossa. Kestopuuta polttavan lämpövoimalaitoksen suunnitteluprosessi paikallislehti Ylä-Satakunnassa.

Pro gradu -tutkielma, 99 sivua, 6 liitesivua

Helmikuu 2012

Pro gradu -tutkielmassani tarkastelen, miten yksi ongelmajätteeksi määriteltyä kestopuuta polttavan voimalaitoksen suunnittelu Parkanoon vuosina 2005–2007 näkyi paikallislehti Ylä-Satakunnassa. Tutkimus jakaantuu laadulliseen ja määrälliseen osaan. Määrällisen tarkastelun kohteena olivat puhujaryhmät uutisissa, asiajutuissa ja lukijapalstan mielipidekirjoituksissa. Laadullisesti analysoin valittujen uutisjuttujen ja mielipidekirjoitusten argumentaatiota ja vaikutuskeinoja. Keinona on molemmissa sisällönanalyysi. Määrällisessä osassa erittelen taulukoihin puhujia, laadullisessa taas listaan vaikutuskeinoja. Määrällinen tutkimuskysymykseni on, miten eri puhujaryhmät näkyvät lehden toimittamissa uutis- ja asiajutuissa, ja miten mielipidekirjoituksissa. Tekstintutkimuksen tasolla taas etsittiin neljästä uutisesta ja viidestä mielipidetekstistä vaikutuskeinoja, joilla voimalaitosta puollettiin tai vastustettiin tai miten asiasta ylipäätään puhuttiin.

Toimituksen kirjoittamissa jutuissa esiintyy laaja kirjo eri ryhmien puhujia suhteellisen tasaisesti. Mielipideteksteistä valtaosa on kansalaisten kirjoittamia, ja pääosin laitosta vastustavia kirjoituksia. Laadullisesti sekä juttuja että mielipidetekstejä tarkastellen esiin nousee vahva vastakkainasettelu päättäjät–kansalaiset, ja selkeästi esillä on eräänlainen epävirallinen kansanliike, jonka toiminta kaatoi polttolaitoksen rakentamisen. Perusteluina hankkeen suunnittelijoilla on energiantuotannon tarve, vastustavilla kansalaisilla taas laitoksen epävarma turvallisuus. Eri tahot puhuvat laitoksesta varsin eri tavoin, sen puoltajat korostavat lämpölaitosta, vastustajat puhuvat ongelmajätteen polttolaitoksesta.

Asiasanat: kansalaisuus, kansalaistoiminta, vaikuttaminen, ympäristö, ympäristöliikkeet, ympäristöaktivismi, ongelmajätelaitokset, ongelmajätteet, paikallislehdet, sisällönanalyysi

Sisällysluettelo

1	Johdanto.....	5
2	Ympäristöjournalismin tutkimus tähän asti.....	8
2.1	Näkökulmia ympäristöjournalismiin.....	8
2.1.1	Historiaa.....	8
2.1.2	Suomalaisten tutkimusten esittelyä.....	9
2.1.3	Ympäristöongelman rakentuminen.....	10
2.1.4	Agenda setting ja asiantuntijoiden esiinmarssi.....	11
2.1.5	Sisällönerittelyllä laadullisia päätelmiä.....	12
2.2	Media julkisen ympäristökeskustelun foorumina.....	13
2.2.1	Kuka saa puhua ympäristöongelmasta?.....	14
2.2.2	Miten ympäristöongelmasta puhutaan?.....	16
3	Tapaus Parkanon kestopuuvoimala.....	18
3.1	Lämpövoimalan suunnitteluprosessi.....	18
3.2	Aineisto lyhyesti.....	19
3.2.1	Uutiset ja muut asiajutut.....	19
3.2.2	Mielipidetekstit.....	19
3.3	Ylä-Satakunta-lehti tapahtuma-aikana.....	20
3.4	Käsitteinä kestopuu, voimalaitos ja kansalaisaktivismi.....	21
3.5	Tutkimuskysymykset.....	22
4	Tutkimuksen esittely.....	23
4.1	Tapaustutkimuksen piirteitä.....	23
4.1.1	Tapaustutkimuksen historiaa.....	24
4.1.2	Tutkimustavan kritiikkiä ja arviointia.....	25
4.2	Aineisto.....	26
4.2.1	Määrällinen aineisto.....	26
4.2.2	Laadullinen aineisto.....	27
5	Määrällinen analyysi.....	28
5.1	Uutisjuttujen puhujaryhmät.....	28
5.1.1	Uutisten määrällisen analyysin esittely.....	28
5.1.2	Kestopuuvoimalaitoksen suunnitteluprosessi Ylä-Satakunnan uutisten mukaan.....	29
5.1.3	Hei, kuka puhuu? Uutisten äänenkäyttäjien määrällinen erittely.....	32
5.1.4	Täydentävät ja taustoittavat jutut.....	35
5.1.5	Joku muukin puhuu. Määrällistä analyysia taustoittavista ja täydentävistä jutuista..	36
5.2	Mielipidejuttujen puhujat.....	37
5.2.1	Mielipidetekstien määrällisen analyysin esittely.....	37
5.2.2	Polttolaitoksen suunnitteluprosessi mielipidetekstien mukaan.....	40
5.2.3	Kuka haluaa mielipiteensä kuuluville?.....	42
5.2.4	Määrällistä analyysia mielipideteksteistä.....	43
5.3	Uutisten ja mielipidejuttujen määrällisen analyysin yhteenveto.....	45

6	Laadullinen tutkimus uutisista ja mielipideteksteistä.....	47
6.1	Valittujen uutisjuttujen esittely	47
6.1.1	Retoriikasta pohjaa sisällönerittelyyn	50
6.1.2	Valittujen uutisjuttujen analyysi	53
6.2	Mielipidekirjoitusten esittely	74
6.2.1	Kansalaisliike Uusitalon haastattelun mukaan.....	75
6.2.2	Laadullisesti analysoitavat viisi mielipidetekstiä.....	77
6.2.3	Valittujen mielipidekirjoitusten analyysi	78
6.3	Uutisten ja mielipidekirjoitusten laadullisen tutkimuksen tulokset	91
6.3.1	Yhteenvetoa uutisista	91
6.3.2	Yhteenvetoa mielipideteksteistä	94
7	Lopuksi	97
7.1	Yhteenvetoa	97
7.2	Muita näkökulmia	99
	Lähteet	101
	Liitteet.....	104

1 Johdanto

Suurista ympäristökatastrofeista viimeisin, maaliskuussa 2011 Japanissa sattunut maanjäristys ja sen aiheuttamat ydinvoimalaongelmat, herätti runsaasti pelkoa ja huolta maailmanlaajuisesti. Suomessakin arvailtiin, tuleeko purkautunutta ydinlaskeumaa kotimaahan asti. Epävarmuus sai aluksi hysterian piirteitä, kun ihmiset ostivat apteekit tyhjiksi joditableteista, joiden luvataan suojaavan säteilevän ydinlaskeuman aiheuttamalta kilpirauhassyövältä.

Japanin Fukushima voimalaturma jää katastrofien historiaan Ukrainan Tsernobylin voimalaonnettomuuden rinnalle, ja näitä kahta vertailtaneen toisiinsa vielä vuosikymmenten kuluttua. Vaikka Fukushima tapauksessa vaikutukset todennäköisesti jäävät Tsernobyliä vähäisemmiksi, molemmat onnettomuudet olivat ja ovat koko maailman huolen herättäneitä tapauksia. Niitä ajatellessa kysytään, mitä voimaloista karanneista saasteista tulevaisuudessa seuraa ihmisille ja ympäristölle. Ydinvoimalaturmat eivät toki ole ainoita ympäristöön kohdistuvia uhkia, mutta suuruusluokaltaan ne vievät voiton monista muista ihmisten aiheuttamista katastrofeista.

Ydinvoimalaonnettomuudet ovat esimerkki koko maapalloa koskettavista ympäristöuhkista, joten niitä käsitellään laajasti mediassa ympäri maailmaa. Kaikki uhat ja katastrofit eivät kuitenkaan näin laajaan tietoisuuteen, vaan niitä puidaan paikallisemmin, vaikutusalueestaan riippuen joko oman maanosan, maan, maakunnan tai paikkakunnan sisällä. Suomen sisäisiä ympäristöongelmia voidaan luetella monia metsäkuolemista rehevöityneisiin järviin, maata alleen peittäneisiin tekoaltaisiin tai vaikka elinympäristön muuttuessa uhanalaisiksi käyneisiin eläimiin, kuten saimaannorppaan. Myös mahdollinen ongelma nousee usein puheenaiheeksi. Tällaisia monen mielestä pelättäviä tai arveluttavina pidettäviä on esimerkiksi lisäydinvoiman rakentaminen tai ydinpolttoaineen loppusijoitus tai metsähakkuiden ja soiden turvetuotantokäytön vaikutus tulevaisuudessa eliöstön monimuotoisuuteen. Yksittäisiä esimerkkejä voisi luetella paljon.

Nykyisen tiedonvälityksen ansiosta saamme runsaasti tietoa ympäristöongelmista. Tieto lisää toki tunnetun sananlaskun mukaan tuskaa, mutta tiedosta seuraa joissain tapauksissa myös toimintaa asian parantamiseksi. Suomessa aktiiviset kansalaiset aloittivat vuonna 1979 niin sanotun Kojjärvi-liikkeen pelastaakseen järven, joka aiottiin kuivattaa. Kojjärvi oli määritelty arvokkaaksi lintujärveksi, mistä syystä luonnonsuojelijat halusivat estää sen kuivaamisen. Asiaa ajettiin jopa kahliutumalla ketteingeillä puskuotraktoreihin. Kansalaisaktivismi ei toki aina ole näin radikaalia,

mutta Kojjärven tapauksessa se auttoi; järveä ei kuivattu. Esimerkkinä tapaus kuitenkin kertoo, että kansalaisilla on mahdollisuus vaikuttaa ympäristöratkaisuihin epävirallista reittiä.

Käsittelen pro gradu -työssäni yhtä mahdollisena ympäristöuhkana pidettyä suunnitelmaa, myrkyllistä kestopuuta polttoaineena käyttävän lämpövoimalaitoksen rakentamisaietta kotipaikkakunnalleni Parkanoon, tai oikeammin hankkeen saamaa julkisuutta paikallislehti Ylä-Satakunnassa. Hanke oli vireillä loppuvuodesta 2005 alkuvuoteen 2007. Lehdessä esiintynyt lämpövoimalaitosprosessi liittyy sekä ympäristöjournalismiin että kansalaisaktivismiin. Pertti Suhosen määritelmän mukaan ympäristöjournalismin "[p]erustlähtökohtana on ajatus, että ympäristöaiheinen lehtiotsikko viittaa eksplisiittisesti tai implisiittisesti ihmisten ja heidän yhteisöjensä aiheuttamaan elollisen tai elottoman luonnon muuttumiseen tavalla, jota pidetään haitallisena ihmisten tai itse luonnon kannalta." (Suhonen 1994, 77). Ympäristöjournalismia on myös haitallisen muutoksen uhka, joka Parkanon tapauksessa tarkoitti asukkaiden pelkoa ongelmajätteen määritellyn polttoaineen käytöstä ja mahdollisista myrkkypäästöistä. Suunnitellun laitoksen turvallisuutta kyseenalaistettiin, sen paikan muuttamiseksi kauas asutuksesta kerättiin allekirjoituksia adressiin, kirjoiteltiin lehtiin ja käytiin voimalasuunnittelijoiden kanssa väittelyä yleisötilaisuuksissa. Lopulta hanke kaatui yleiseen vastustukseen.

Keskeisessä asemassa voimalahankkeen uutisoinnissa ja siitä keskusteltaessa oli paikallislehti. Suunnitteluprosessin uudet käänneet julkaistiin sitä mukaa kuin niitä tuli. Samoin julkaistiin mittava määrä yleisönosastokirjoituksia, joissa hanketta valtaosin vastustettiin, mutta puoltajatkin saivat suunvuoron. Tutkimusaiheeni on ollut selvittää, millä tavalla voimalahanke näkyi ja rakentui julkisuudessa Ylä-Satakunnan sivuilla. Aihe on sikäli kiitollinen, että paikkakunnan omassa lehdessä annettiin runsaasti tilaa asialle, joka puhutti parkanolaisia puolitoista vuotta.

Tutkimustyöni jakaantuu määrälliseen ja laadulliseen osaan. Määrällisessä osassa tutkin, ketkä pääsivät esille uutisissa, muissa aiheeseen liittyvissä täydentävissä asiajutuissa ja mielipideteksteissä. Puhujaryhmien erittelyllä selvitän, kuinka tasapuolisesti erilaiset toimijaryhmät lehdessä esiintyvät. Määrällinen aineisto esitellään luvussa 4.2.1. Määrällinen analyysi on kokonaisuudessaan luvussa 5. Uutisten ja täydentävien asiajuttujen analyysi on luvussa 5.1 ja mielipidetekstien luvussa 5.2.

Laadullisessa osassa erittelen muutamaa valikoitua uutista ja mielipidetekstiä ja etsin niistä keinoja, joilla juttujen puhujat ja mielipiteiden kirjoittajat perustelevat kantaansa voimalasta. Laadullinen

aineisto esitellään luvussa 4.2.2. Analyysi on luvussa 6, jossa uutisjuttujen analyysi on luvussa 6.1 ja mielipidetekstien luvussa 6.2.

Tunnen tutkimuksen kohteena olevan voimalaitosprosessin ja siitä kirjoittelun hyvin, koska asun Parkanossa ja lisäksi työskentelin tapahtuma-aikana Ylä-Satakunnassa. Voi miettiä, vaikuttaako työsuhde tai oma mielipiteeni voimalaitoksesta tutkimustuloksiini tai tulkintoihini. Otan tutkimuksessani huomioon nämä mahdollisuudet puolueellisuuteen, mutta vaakakupissani painaa silti enemmän työskentelyn ja paikkakuntalaisuuden hyödyt; tunnen voimalaprosessin paremmin kuin täysin ulkopuolinen tutkija. Niinpä osaan kysyä aineistoltani kysymyksiä, joita asiaa ennestään tuntematon ei huomaa tehdä.

2 Ympäristöjournalismin tutkimus tähän asti

2.1 Näkökulmia ympäristöjournalismiin

2.1.1 Historiaa

Ympäristöasioista puhumisella mediassa on suhteellisen lyhyt historia. Tutkijat alkoivat enenevässä määrin herätä ympäristöongelmien olemassaoloon 1960-luvulla, ja media tuli muutamia vuosia jäljessä. Esimerkiksi USA:ssa lehtikirjoittelu lisääntyi vuoden 1968 jälkeen runsaasti. Vuosi 1970 oli huippukohta, jolloin ympäristöaiheisia kirjoituksia oli USA:n lehdissä oli viisinkertainen määrä 1960-luvun puoliväliin verrattuna. Tähän vaikutti samana vuonna vietetty ensimmäinen Maan päivä¹, jonka teemoja käsiteltiin maan mediassa näyttävästi. Teemapäivänkin jälkeen ympäristö esiintyi mediassa useammin myös muissa maissa, vaikka kiinnostus siihen laantuikin hetkeksi 1970-luvun alkupuolella. Uusi nousu alkoi 1980-luvulla. (Suhonen 1994, 69, 70)

Ympäristöasioiden puuttuminen journalismista ennen 1960-luvun loppua johtuu Suhosen mukaan suurelta osin perinteisestä uutiskriteerikäsitelmästä. Jos uutinen käsiteltiin tuoreeksi, epätavalliseksi ja tärkeäksi yksittäiseksi tapahtumaksi, pitkän aikavälin prosessina etenevät ympäristömuutokset eivät yleensä täyttäneet vaatimusta. Kriteerit alkoivat kuitenkin vähitellen täyttyä ja ympäristöasioiden tärkeys ymmärtää myös mediassa, kun alkoi esiintyä enenevässä määrin ympäristöonnettomuuksia, uutta ympäristölainsäädäntöä, kansainvälisiä ympäristökokouksia ja ympäristöliikkeiden aktioita. Näiden ansiosta media alkoi perustaa erityisiä ympäristötoimituksia, ja uutiskriteereitä alettiin soveltaa aiempaa joustavammin sopimaan myös hitaan aikavälin tapahtumiin. (Suhonen 1994, 58–61)

Suhosen mukaan yleinen kehitys näkyy hänen omassa, Helsingin Sanomien ympäristökirjoittelua vuosina 1956–1990 tarkastelleessa tutkimuksessaan 1960- ja 1970-lukujen osalta suunnilleen samoin kuin muissakin läntisissä teollisuusmaissa. Kirjoitusten määrän kasvu jatkui kuitenkin pari vuotta pitempään kuin esimerkiksi USA:ssa. Huippuvuosi oli 1972, jolloin Tukholmassa pidettiin YK:n ympäristökokous. Seuraava huippu oli vuosi 1979, jolloin kansalaisliikkeet toimivat aktiivisesti Kojjärvellä ja Lappajärvellä, saaristossa sattui öljyonnettomuudella uhannut haaksirikko, ja USA:n Harrisburgissa tapahtui ydinvoimalaonnettomuus. Kolmas huippu olikin sitten Tsernobylin ydinvoimalaonnettomuus vuonna 1986. (Suhonen 1994, 84–86)

---

¹ Maan päivä on 22. huhtikuuta vietettävä kansainvälinen ympäristönsuojelun teemapäivä, jota vietetään ympäri maailmaa. Lisätietoja mm. <http://www.earthday.org/>, <http://www.earthsite.org/>.

Pertti Suhosen teos *Mediat, me ja ympäristö* (1994) on tarkoitettu joukkotiedotuksen, kansalaismielipiteen ja ympäristökysymysten välisten suhteiden kokonaisuudeksi, ja se tarkastelee aihetta monista eri näkökulmista. Hän pohjaa tutkimuksensa käsitykseen ympäristöpolitiikan kehästä (1994, 16), jossa ympäristö, tiede, joukkoviestintä, kansalaiset, ympäristöliike, julkinen valta ja talous vaikuttavat kehämäisesti toisiinsa.

Tämän lisäksi julkisuudessa toimii julkisuuden sykli, jonka mukaisesti ympäristöongelman julkisuus syntyy, kasvaa ja lopulta kuolee, kun yleisö on saanut asiasta tarpeekseen. Syklin ensimmäisessä vaiheessa ongelma on olemassa ja asiantuntijoiden tiedossa. Mediassa siitä ei juuri uutisoida. Toisessa vaiheessa ongelma tulee yleisesti tietoon, kun sattuu onnettomuus, tai esimerkiksi kansalaisliike tai viranomaiset tuovat sen esille. Kolmannessa vaiheessa myös laaja yleisö alkaa tiedostaa ongelman, kun siitä keskustellaan julkisuudessa. Neljännessä vaiheessa yleisö alkaa reagoida uhkautisiin torjuvasti, koska saman asian jatkuva käsitteleminen mediassa alkaa kyllästyttää. Suuri osa ihmisistä ärtyy myös ajatuksesta, että heidän pitäisi muuttaa elämäntapojaan ympäristöongelman vuoksi. Viidennessä vaiheessa sykliä ongelma katoaa julkisuudesta. Ongelma tuskin on kadonnut, mutta siitä ei enää juuri puhuta. Kuitenkin ongelma jää yleisön ja median muistiin sikäli, että siitä ollaan keskimäärin kiinnostuneempia kuin ennen sykliä, jos se palaa uudelleen julkisuuteen. (Suhonen 1994, 27–29).

2.1.2 Suomalaisen tutkimusten esittelyä

Ympäristöjournalismia Suomessa ovat tutkineet useat tutkijat, joiden julkaisuista tässä käsitellään poimintoja. Esittelyssä ovat muassa Esa Väliiverrosen (1994, 1996), Pentti Raittilan (2000, 2001), Jari Lyytimäen (2006), Pertti Suhosen (1994), Marjatta Raution (1990), Suvi Suomalaisen (2000) ja Kati Haapakosken (1993) tutkimukset.

Väliiverrosen tutkimus *Tiede ja ympäristöongelmat julkisuudessa* (1994) käsittelee tieteen ja journalismin suhdetta lähinnä yleisesti, erilaisten julkisuusnäkökulmien kautta. *Ympäristöuhkan anatomia* (1996) käyttää esimerkkitilanteena Lapin metsätuhojen uutisointia. Raittilan tutkimusraportti *Ydinjätteen loppusijoitus mediassa* (2000) on julkishallinnon ydinjätetutkimusohjelmaan liittyvä joukkoviestinnän seuranta tutkimus. Raittilan toimittama *Mediat ydinjätettä hautaamassa* (2001) käsittelee eri intressiryhmien pääsyä julkisuuteen ydinjätteen loppusijoituskeskustelussa. Molemmat raportit käsittelevät samaa ydinjätteiden sijoituskeskustelua,

ja aikaisempi niistä (2000) on itse asiassa tutkimuksen väliraportti. Lyytimäen Suomen ympäristökeskukselle tekemä tutkimus *Vesistöjen rehevöityminen sanomalehtien uutisoinnissa* (2006) taas käsittelee nimensä mukaisesti rehevöitymisuutisointia suomalaisissa valtakunnallisissa (näitä on lähinnä vain Helsingin Sanomat) ja maakunnallisissa sanomalehdissä. Suhosen tutkimuksessa *Mediat, me ja ympäristö* (1994) aineistona on Helsingin Sanomien ympäristöjutut vuosilta 1956–1990. Tutkimuksessa Suhonen mittasi ympäristöteeman saaman huomion määrää sen perusteella, miten paljon juttuja oli, paljonko ne saivat palstatilaa, ja miten leveä jutun otsikko oli. Raution pro gradu -tutkielma *Paikallislehti, yleisö ja konflikti* (1990) tarkastelee Koillis-Lappi-lehden Vuotoksen altaan rakentamiseen liittyvää kirjoittelua paikallislehden tehtävien ja sidonnaisuuksien näkökulmasta. Suomalaisen pro gradu -tutkielma *Kun kansalainen kuolleen kalan löysi* tarkastelee kolmen paikallisen lehden kirjoittelua kehysanalyysin avulla ja tutkii, millaisista eri näkökulmista ympäristöjutut rakennetaan. Haapakosken *Päätös muuttui, muuttuiko kirjoittelu* (1993) on toimittajatutkimuksen tutkielma, jossa hän tarkastelee Lapin Kansan kirjoituksia Vuotoksen tekoallassuunnittelusta vuosina 1982 ja 1992. Tutkimuksen tarkoitus on selvittää sisällönanalyysin keinoin, onko lehden ympäristöjournalismi muuttunut kymmenessä vuodessa.

2.1.3 Ympäristöongelman rakentuminen

Jari Lyytimäki perustaa tutkimuksensa konstruktionismille, jonka mukaan ongelma ei ole olemassa sellaisenaan, vaan se rakentuu julkisuudessa ja sitä luodaan erilaisilla käytännöillä. Vaikka esimerkiksi vesistöjen rehevöityminen on fyysisestikin havaittavissa ja mitattavissa, silti yhteiskunnallisesti määritellään, valikoituuko juuri rehevöityminen julkisesti esille nostettavaksi ja esillä pidettäväksi ongelmaksi. (Lyytimäki 2006, 13, 14). Lyytimäki esittää, että "[j]ulkisuus on oleellinen osa todellisuutta, ei pelkästään todellisuuden heijaste" (2006, 8).

Samaa näkökulmaa tarjoilevat myös Väliverronen ja Suomalainen. Väliverronen tarkasteli, miten eri toimijat (tutkijat, toimittajat, metsänomistajat, ympäristönsuojelijat ym.) tuottivat julkisuuteen ongelman nimeltä Lapin metsätuhot (1996, 40-43). Hänen aineistonaan oli metsätuhokirjoittelu Lapin Kansasta aikaväliltä 1.1.1989–31.12.1992, sekä neljän kuukauden jaksot Helsingin Sanomista, Kalevasta ja Pohjolan Sanomista. Lisäksi Väliverronen on haastatellut tutkijoita ja toimittajia, ja valikoidusti ottanut mukaan myös tieteellisiä julkaisuja, aikakauslehtijuttuja ja televisio-ohjelmia (1996, 16, 17).

Suomalainen tarkastelee pro gradu -tutkielmassaan julkisuuden rakentumista Lounais-Pirkanmaan alueen kolmessa alueellisessa tai paikallisessa lehdessä, eli Alueviestissä, Paikallissanomissa ja Tyrvään Sanomissa (2000, 4,5). Hänen esimerkkitapauksiaan ovat Vammalassa (nykyisessä Sastamalassa) sijaitsevan Houhajärven rehevöityminen sekä samalle paikkakunnalle suunniteltu Kilpinokan silta, jota vastustettiin maiseman pilaamisen pelossa. Suomalainen toteaa Lyytimäen (2006) tavoin, että vaikka ongelmat ovat todellisia ja olemassa olevia, media valikoi, mitä uutisoidaan (2000, 4,5, 9). Median vallassa on päättää, kuka, miten ja missä tilanteessa kukakin puhuu. Usein julkisuuteen valikoituukin asian edustajaksi jokin auktoriteetti, kuten ympäristöasiantuntija tai kansanedustaja (2000, 19, 29). Suomalainen huomauttaa, että saman asiantuntijuuden korostamisen on todennut myös Väliverronen (1996, 96-101).

2.1.4 Agenda setting ja asiantuntijoiden esiinmarssi

Raittilan moniaineistoinen ydinjätteen loppusijoitusuutisoinnin tutkimus (2000) on valtaosin tilastollinen raportti, jossa eritellään eri puhujaryhmien esillepääsyä mediassa. Raittila nostaa, kuten Suomalainen (2000) ja Väliverronenkin (1996), esiin joukkoviestinnän vallan agenda settingissä, eli mahdollisuudessa määrätä, mitkä asiat nousevat julkiseen keskusteluun (Raittila 2000, 23) sekä mahdollisuuden valita, millaisia käsitteitä käytetään (Raittila 2000, 47).

Varsinkin käsitteiden ja sanavalintojen kohdalla on eri asia, onko puhujana virkamies vai ympäristöaktivisti. Millaiseksi keskustelu muodostuu, riippuu paljolti siitä, kuka ylipäättään pääsee ääneen ympäristöjutuissa. Useissa tutkimuksissa on todettu, että puhevaltaa käyttää viranomainen, alan asiantuntija, virkamies tai muu auktoriteetti (Raittila 2000, 27, Lyytimäki 2006, 37, 38, Väliverronen 1996, 97 ja 1994, 71, Rautio 1990, 186, 187, 196).

Vaikka asiantuntijoita esiintyy jutuissa paljon, heidän vastapainonaan on silti usein kansalainen. Suhonen toteaa, että esimerkiksi yleisönosastoissa kansalaisten edustus on suurta, kun mukaan lasketaan kansalaisjärjestöt, kuten esimerkiksi ympäristöyhdistykset. Joinakin vuosina kansalaiset ja ympäristöliikkeet pääsivät myös otsikoihin useammin kuin muulloin. Tällöin yleensä kyse oli tilanne, jossa kansalaisliikkeet toimivat aktiivisesti jonkin asian hyväksi. (Suhonen 1994, 111, 112) Myös Raittila on todennut kansalaisten aktiivisuuden mielipidesivuilla (2000, 67).

Kansalaisten asema journalismissa ylipäätään on pohtimisen arvoinen. Vaikka tutkimusten mukaan puhevaltaa virallisissa kirjoituksissa, kuten uutisissa, käyttää usein viranomainen tai muu asiantuntija, tavallisen ihmisen ääni kuuluu silti.

2.1.5 Sisällönerittelyllä laadullisia päätelmiä

Marjatta Raution laaja pro gradu -tutkielma Koillis-Lappi-lehdestä (1990) käyttää sisällönerittelyä keinona luokitella aineistona käytettyjä lehtijuttuja. Myös mm. Raittila (2000, 2001) ja Suhonen (1994) tutkivat aineistoaan sisällönanalyysin tai -erittelyn keinoin. Sisällönanalyysi voidaan kuvata väljäksi, teoreettiseksi kehykseksi, jolla voidaan tehdä monenlaista tutkimusta. Käytännössä se on yleensä aineiston sisällön ryhmittelyä ja luokittelua sen mukaan, mitä aineistosta halutaan tutkia. Sisällönanalyysia käytetään paljon laadullisessa tutkimuksessa, mutta sitä voidaan yhtä hyvin soveltaa määrälliseenkin tutkimukseen. (Tuomi & Sarajärvi 2002).

Itse asiassa luokittelu on usein määrällistä laskemista, miten usein tutkittava asia aineistossa esiintyy, mutta esiintyvyydestä voidaan tehdä laadullisia päätelmiä. Laadullisen ja määrällisen tutkimuksen jyrkkä jako ei muutenkaan aina ole järkevä, koska samassa ilmiössä voi olla sekä laadullisella että määrällisellä tavalla tutkittavia asioita (Suhonen 1994, 74).

Raution sisällönerittelyn kohteena on Koillis-Lappi-lehden kirjoittelu Vuotoksen allashankkeesta vuosina 1968–1982. Pitkän ajanjakson ja suuren juttumäärän (751 juttua) vuoksi kirjoitusten analyysi on määrällinen, ja sillä pyrittiin lähinnä vastaamaan hypoteesiin, että Vuotoksen altaasta syntyneen kiistan myötä kirjoittelu altaasta lisääntyi Koillis-Lappi-lehdessä. Rautio analysoi myös laadullisesti lehden pakinoita ja mielipidekirjoituksia sekä haastatteli lehden lukijoita ja toimittajia. (1990, 124, 125, 136).

Suuri osa Raution pro gradusta keskittyy kuvailemaan olosuhteita, väestöpohjaa, liiketoimintaa ja elämäntapaa Koillis-Lappi-lehden alueella, lehden syntyhistoriaa, lehden perustajaa ja pitkäaikaista omistaja-päätoimittaja Antti Laaksoa sekä Vuotos-prosessin yleisiä vaiheita. Tutkielma on siis laaja yleisesitys Koilliskairan alueesta ja sen pitkäaikaisesta valtalehdestä. Rautio perustelee yksityiskohtaisuutta ja laajuutta sillä, että lehden historiaa tai alueen kehitystä ei hänen tutkimukseensa mennessä ole kirjattu lainkaan (1990, 6).

Haapakosken toimittajatutkimuksen tutkielma (1993) on luonteeltaan kuvaileva. Hän on käyttänyt juttujen luokitteluun Veikko Pietilän (1973) viisiluokkaista sisällönerittelyä jakaessaan juttuja asenteiltaan positiivisiin, negatiivisiin ja neutraaleihin. Samalla hän on tutkinut juttuja viidestä eri näkökulmasta sen mukaisesti, millaista argumentaatiota jutussa käytetään. Näkökulma voi olla energiapoliittinen, työllisyyspoliittinen, ympäristöpoliittinen, talouspoliittinen tai kuulua luokkaan muut eli sekalaiset (1993, 11). Haapakoski toteaa loppupäätelmissään, että molempien tarkasteluvuosien uutisjutut ovat pintapuolisia eikä niissä ole juuri omaa uutishankintaa. Pääkirjoitukset ovat vuonna 1992 jonkin verran kantaaottavampia, allasta puoltavia, toisin kuin 1982, jolloin ne olivat neutraaleja (1993. 37–39).

2.2 Media julkisen ympäristökeskustelun foorumina

Edellisessä luvussa tarkasteltujen tutkimusten perusteella voidaan sanoa, että ympäristöuutisointi ei ole (vain) todellisuuden raportointia, vaan suuressa määrin kyse on luomistyöstä. On paljolti eri toimijoiden varassa, millaiseksi kuva ympäristöongelmasta muodostuu. Joko ongelma rakentuu konstruktionistisella tavalla eri toimijoiden julkisen keskustelun kautta, tai sitten valikoimalla agenda settingillä, mitä julkaistaan eli mikä asia ylipäättään nousee uutiseksi ja yleiseksi puheenaiheeksi. Jostakin ongelmaksi julistetusta asiasta saattaa tulla myös ympäristönsuojelun symboli. Esimerkiksi Suomalainen (2000, 88–93) toteaa, ettei Houhajarvi ollut Vammalan ainoa rehevöitynyt järvi eikä edes pahimmassa kunnossa. Sen sijaan tästä yhdestä järvestä kehystettiin "meidän yhteinen asia", jonka parantamiseen osallistuivat niin kaupunki kuin kansalaisliikekin. Järvi sai myös järven hyvinvointia edistämään oman, edelleen toimivan yhdistyksen². Samanlaista pyrkimystä yhteiseen hyvään ja me-hengen luomista havaitsi myös Rautio, jonka tutkimuksessa nousi esiin myös selvä jako sisä- ja ulkoryhmään, eli koillislappilaisiin ja ulkopuolisiin, jakautumisesta (1990, 168).

Sen lisäksi, että valitaan mistä puhutaan, voidaan näkökulman ja puhujien valinnalla sekä käytetyillä käsitteillä ja kirjoittajan sanavalinnoilla säädellä, minkälainen kuva asiasta annetaan. Väliverronen (1996, 28–32) toteaa, että metsäongelmien yhteydessä käytettiin vahvaa "Suomi elää metsästä" -retoriikkaa kansallisromantiikan, identiteetin ja kulttuurin näkökulmasta. Sanavalintojen tasolla ei ole samantekevää sekään, puhutaanko *metsäkuolemista* (totaalinen kasvun loppuminen) vai *metsätuhoista* (vahinkoja, ei välttämättä lopullinen kuolema) (Väliverronen 1996, 34), *käytetyn*

---

² <http://www.houhajarvi.net/index.html>, luettu 11.10.2011

ydinpolttoaineen loppusijoituksesta vai ydinjätteen hautaamisesta (Raittila, 2000, 47–50). Moni saattaisi hyväksyä polttoaineen loppusijoituspaikan, harva haluaa naapuriinsa ydinhautaa.

Kehystäminen, retoriikka ja konstruktionismi ovat käsitteitä, joilla tutkimuksessa määritellään tekstien ominaisuuksia ja tutkimuksen näkökulmia. Voidaan olettaa, että näitä tekstien rakentamistapoja ei useinkaan journalisti kirjoittaessaan ajattele. Toimittaja ei yleensä työssään mieti kehystävänsä asiaa tietynlaiseksi tai käytä retorisia ilmaisuja miettien tarkasti, mitä symboliikkaa ne kantavat. Käsitteet ja tutkimustavat ovatkin tutkijoiden keinoja eritellä käytännössä syntyneitä ja eläviä ilmaisutapoja. Tutkimustavan ja näkökulman taas tutkija on valinnut omien mieltymystensä mukaisesti, itse tekstit antavat yleensä mahdollisuuden moneen muuhunkin kuin vain yhteen lähestymistapaan.

Omassa tutkimukseni jakautuu kvantitatiiviseen ja kvalitatiiviseen osuuteen. Kvantitatiivisessa osuudessa erittelen uutis- ja asiajuttujen ja mielipidetekstien puhujaryhmiä. Kvalitatiivisessa osuudessa tarkastelen retoriikkaa ja vaikutuskeinoja. Seuraavissa luvuissa 2.2.1 ja 2.2.2 tarkastelen ympäristöuutisoinnin puhujavalintoja ja tekstin vaikutuskeinoja.

2.2.1 Kuka saa puhua ympäristöongelmasta?

Luvussa 2.1.4. totesin, että useiden tutkijoiden mukaan ympäristöongelmasta puhuu uutisessa yleensä asiantuntija, viranomainen, virkamies tai muu auktoriteetti. Tämän mainitsevat tarkastelemissani tutkimuksissa ainakin Raittila (2000, 2001) , Lyytimäki (2006), Väliverronen (1994, 1996) ja Rautio (1990). Asiantuntijana pidän tässä Väliverronen (1994, 72) tapaan henkilöä, jolla on "tieteellinen erityistieto, tieteellis-ammattillinen koulutus ja tutkinto", ja hänen asemaansa tai ammattiinsa kuuluu näiden tarjoaminen kyseessä olevan ongelman ratkaisemiseen. Väliverronen tekee eron asiantuntijan ja asian tuntijan välillä; jälkimmäisellä voi olla paljon tietoa esimerkiksi metsänomistajana tai luontoaktivistina, muttei institutionaalista asiantuntijan valtaa.

Jälkimmäisillä asian tuntijoilla ja kansalaisilla on kuitenkin usein hyvä näkyvyys ja kuuluvuutta yleisönosastossa. Asiantuntijavalta ei myöskään ole ehdoton, vaan joinakin vuosina jonkin ympäristöasian yhteydessä esimerkiksi aktiivisen kansalaisliikkeen tai -järjestön toiminta vaikuttaa näkyvyyteen myös uutisissa (Suhonen 1994, 111, 112). Raittila on todennut kansalaisten aktiivisuuden mielipidesivuilla (2000, 67, 2001). Hän listaa ydinjätteen loppusijoituksesta kirjoitettujen mielipidekirjoitusten puhujaryhmiä (2001, 31). Yleisönosastokirjoituksista valtaosa tuli kansalaisilta, joiksi luettiin omalla nimellään tai nimimerkillä esiintyneet, asemaltaan

tuntemattomat kirjoittajat. Myös luonnonsuojelujärjestöt, puolueet ja ydinjätteen loppusijoitusta vastustaneet kansanliikkeet esiintyivät yleisönosastossa. Lehti itsekin tuotti runsaasti mielipidetekstejä, mutta lehden mielipiteet olivat pääkirjoituksia ja kolumneja. Oman tutkimukseni kannalta lehden itse tuottamat mielipidetekstit, kuten kolumnit ja pääkirjoitukset, eivät ole relevantteja, sillä en tarkastele tutkimuksessani niitä. Voin kuitenkin mainita tässä yhteydessä, että myös Ylä-Satakunnassa ainakin pääkirjoituksissa otettiin kantaa polttolaitoskeskusteluun ja polttolaitoksen rakentamiseen.

Kahtiajako asiantuntijoiden, virkamiesten ja päättäjien uutisiin ja kansalaisten mielipiteisiin on suhteellisen selvä muissakin kuin ympäristöuutisissa. Esimerkiksi STT:n EU-kirjoittelussa 1992-1994 korostuivat viralliset tahot, kärjessä hallitus, puolueet ja EU:n instituutio, häntäpäässä taas olivat kansalaisjärjestöt ja kansalaiset (Heikkilä 2001, 96). Voidaan olettaa, että sama trendi havaitaan useimmista vakavaksi luokiteltavista ja "virallisista" uutisaiheista.

Toki viralliselle tahon tiedottamiselle ja asiantuntijatiedolle on tarvetta; ei ympäristöongelmasta voi kirjoittaa juttua pelkän arvailun perusteella. Jos kyse on vaikkapa metsäkuolemista, on loogista haastatella metsäntutkijaa tai muuta metsäalan tuntijaa. Ei riitä, että mennään metsänomistajan kanssa metsään ja todetaan, että pahalta näyttää. Tarvitaan tutkija kertomaan, mitä metsälle on tapahtunut ja miksi. Uutisista voi kuitenkin tulla yksipuolisia, jos ne sisältävät vain asiantuntijoiden tietoa, eivät lainkaan kansalaisten näkemyksiä. Oman toimittajankokemukseni perusteella totean, että asiantuntijan käyttäminen on helppoa; virkamies vastaa viran puolesta aina, jos vain suinkin ehtii. Voi olla paljon hankalampi löytää vaikkapa metsänomistaja, joka haluaa esitellä metsänsä ongelmia. Ainakin tällainen henkilö pitää tietää ennakolta tai etsiä, sillä heitä ei ole listattu puhelinluetteloon metsänomistajina. Virallisen tietolähteen käyttäminen on vaivatonta. Usein viralliset ja julkiset toimijat oma-aloitteisesti tiedottavat puheenaiheena olevasta asiasta, ja tällaiseen tiedotteeseen on helppo tarttua (Kunelius 2003, 217). Yleensä tiedotteessa on myös suora puhelinnumero henkilölle, joka antaa lisätietoa.

Jos ja kun kansalainen kuitenkin pääsee myös uutisiin, voidaan kysyä, kohteleeiko uutinen kansalaista ja asiantuntijaa tasapuolisesti. Otetaanko kansalaisen kommentit yhtä vakavasti kuin virallisten tahojen, vai onko kansalainen vain värittämässä juttua kuvallaan ja naamallaan? Heikkilän mukaan ainakin EU-uutisoinnissa kävi välillä näin; erään uutisen maanviljelijät olivat vain esimerkkeinä siitä, mitä tukipolitiikka saattaa aiheuttaa (Heikkilä 2001, 102). Raittila (2001, 27, 31) esittää, etteivät kansalaisten näkemykset saaneet Eurajoen ydinjätkekeskustelun uutisissa

samaa painoarvoa kuin joidenkin muiden, vaikka kansalaiset esiintyivät jutuissa usein. Kansalaisjournalismin idean mukainen eri toimijoiden kohtaaminen ja dialogi ei hänen mukaansa toiminut. Jos ydinjätesijoituksen kriitikot yrittivätkin puhua viranomaisille, heille ei vastattu. Tämä ei toki kerro median asenteista kansalaisia ja luonnonsuojelujärjestöjä kohtaan, vaan ennemminkin viranomaisten asenteesta. Joka tapauksessa vaikuttaa siltä, että uutisjuttujen osalta kansalaiset ovat hieman altavastajan asemassa, koska heidän määrällinen edustuksensa on viranomais- ja asiantuntijatahoja tuntuvasti pienempi, ja sen lisäksi he saattavat olla vain esimerkinomaisena kuvituksena, tai sitten asiantuntijahaastateltavat eivät suhtaudu heihin vertaisinaan. Tavallisella kansalaisella on rajallinen pääsy mediaan, ja yleensä heidän roolinsakin on rajattu. Mieli-pidepalsta on se foorumi, jonne tavallinen ihminen kuitenkin pääsee (Kunelius 2003, 229). Kuten todettiin, mieli-pidekirjoituksissa kansalaiset sitten vievätkin voiton asiantuntijoista ainakin kirjoitusten määrällä mitattuna. Voidaan kuitenkin kysyä, ovatko mieli-pideteksteillä yhtäläinen painoarvo kuin uutisilla. Kunelius (2003, 229) toteaa, että tyyli-lajina räväkällä mieli-piteellä ja viileällä uutisella on suuri ero; mieli-pidekirjoituksen painoarvo ja vaikutus julkiseen toimintaan saattaa olla lähes olematon, siis ainakin verrattuna todellisuuden kuvaukseksi miellettyyn uutiseen. Mieli-pidekirjoitus lukijapalstalla ei olekaan varsinaisesti journalismia, eivätkä ammattitoimittajat sitä myöskään sellaisena pidä. Kansalaiset eli lehden lukijat kuitenkin suhtautuvat toistensa kirjoituksiin toisin; ne ovat tulleet heidän vertaisiltaan. (Heikkilä 2001).

2.2.2 Miten ympäristöongelmasta puhutaan?

Tutkimuksia voi tarkastella myös retoriikan, argumentaation ja vaikutuskeinojen näkökulmasta. Retoriikan tutkija Chaïm Perelman esittää, että kaikki viestintä, mikä "pyrkii vaikuttamaan yhteen tai useampaan henkilöön, suuntaamaan ajattelua, herättämään tai tynnyttämään tunteita tai ohjaamaan toimintaa, se sijoittuu retoriikan alueelle." (Perelman 1996, 181). Tästä näkökulmasta siis retoriikkaa ja vaikutuspyrkimystä on tai ainakin voi olla kaikki mahdollinen tekstinsisältö sanavalinnoista näkökulmiin, toimitukselliseen agenda settingiin eli mistä ylipäätään puhutaan ja puhujavalintoihin eli kuka pääsee ääneen. Osa vaikutuksesta voi olla toki tiedostamatonta, ja ainakin toimittajat itse saattavat ajatella olevansa objektiivisia ja puolueettomia.

Sanavalintoja ja käytettyjä käsitteitä ovat tutkineet muun muassa Raittila (2000, 2001) ja Väli-verronen (1996). Raittilan havainnon mukaan esimerkiksi ydin-jäteasian ajaja Posiva käytti neutraalimpia sanoja, kuten ydin-polttoaine ja loppusijoitus ja Luonnonsuojeluliitto taas ydin-jätettä ja ydin-hautaa (Raittila 2000, 47). Väli-verronen mukaan Lapin metsätuhoissa puhuttiin muun muassa

metsäkuolemista ja metsätuhoista (Väliveronen 1996, 34). Molempien tutkimissa jutuissa siis osa puhujista käytti lopulliseen vahinkoon viittaavaa sanastoa (kuolema ja hauta), osa tyytyi näitä neutraalimpiin ilmaisuihin. Mitä rankempi ilmaisu, sitä selkeämmin tekstillä on pyrkimys vaikuttaa vastustavasti asiaan, eli metsän tuhoutumiseen tai ydinjätteen hävittämiseen hautaamalla.

Myös asian kehystäminen esimerkiksi "meidän yhteiseksi jutuksi" on vaikutuskeino (Suomalainen 2000, 88–93). Tällainen keino korostaa asukkaiden tai kansalaisten omaa vastuuta ja osallisuutta, ja samalla myös pyrkii vakuuttamaan, että tavallisilla ihmisillä on valta vaikuttaa asiaan. Yhtä lailla näkökulman voisi valita siten, että ongelma etäännytetään ihmisten arjesta ja annetaan kuva, ettei siihen voi vaikuttaa tai ei edes kannata yrittää. Tällainen keino voi olla esimerkiksi EU-uutisoinnissa puhujavalinnat, joissa korostuvat poliitikot, virkamiehet ja vallanpitäjät (Heikkilä 2001). Kun haastatellaan etupäässä niin sanottua pomoporrasta, lukija saattaa ajatella, että tavallisella ihmisellä ei ole mitään tekemistä asian kanssa, koska valta on jossain kaukana. Käsittääkseni vaikutelmaa voi yllättäen myös lisätä kansalaisen ottaminen mukaan juttuun, jos hän esiintyy siinä etupäässä esimerkkinä siitä, mitä iso paha valtakoneisto tekee pienelle ihmiselle.

Agenda setting eli julkisuuteen pääsevien asioiden valinta on tehokas vaikutuskeino. Väliveronen sanoo, että itse asiassa eri toimijat tuottivat julkisuuteen ongelman nimeltä Lapin metsätuhot (1996, 40-43). Väliverosen tarkoitus ei tietenkään ole sanoa, ettei metsä olisi kärsinyt lainkaan ilman lehtikirjoittelua. Asia ei kuitenkaan olisi päätynyt ilman uutisointia suuren yleisön tietoon eikä yleiseksi puheen- ja huolenaiheeksi. Väliverosen mukaan media ei ollut ainoa agendan valitsija, vaan takana oli muun muassa tutkijoita ja luonnonsuojelujärjestöjä, jotka asiasta alkoivat tiedottaa. Kuitenkin media itse valikoi, mitä se uutisoi. Ja siitä kansa puhuu, mitä mediassa on esillä.

Vaikka tässä luvussa mainitsin vain muutamia vaikutuskeinoja, niitä voisi luetella paljon lisääkin. Otin kuitenkin esille vain ne, mitä oman tutkimukseni kannalta katson keskeisimmiksi. Tutkimuksessani en silti juutu vain näihin mainittuihin, vaan tekstejä tarkastellessani hyväksyn kaikki niistä havaitsemani vaikutuskeinot, kuuluivatpa ne mihin kategoriaan hyvänsä tai eivät mihinkään niistä.

3 Tapaus Parkanon kestopuuvoimala

3.1 Lämpövoimalan suunnitteluprosessi

Paikallislehti Ylä-Satakunta julkaisi vuoden 2005 kuluessa useita uutisia, joiden mukaan Parkanon kaupunki suunnitteli uutta lämpövoimalaitosta. Entistä kuvattiin loppuun kuluneeksi ja korjaukselvottomaksi. Joulukuun lopussa 2005 julkaistiin uutinen, jonka mukaan uusi voimalaitos polttaisi pääosin käytöstä poistettua kestopuuta eli painekyllästettyä puuta. Laitos rakennettaisiin teollisuusalueelle lähelle Pahkalan kaupunginosaa, joka on tiheää asutusalueetta.

Helmikuussa 2006 kerrottiin, että laitoksen aiheuttamia ympäristövaikutuksia arvioidaan parhaillaan. Samaan aikaan heräsi kansalaisaktivismi, kun useat parkanolaiset alkoivat kiihkeästi vastustaa kestopuuta polttavaa lämpölaitosta. Perusteena oli, että kestopuu on ongelmajäte, jota ei voida polttaa asutuksen lähellä eikä laitoksessa, jonka turvallisuudesta ei ole takeita. Aivan Parkanoon suunnitellun kaltaista laitosta ei nimittäin ollut käytössä missään. Hankkeen vastustajat keräsivät nimilistoja laitosta tai ainakin sen rakentamista asutuksen lähelle, ja aloittivat kiivaan mielipidekirjoittelun Ylä-Satakunnan lukijapalstalla. Helmikuun lopussa paikallinen kokoomuspuolue ilmaisi vastustavansa kestopuun polttamista.

Voimalaitoksen suunnittelusta ja sen ympäristövaikutusten arvioinnista järjestettiin kolme yleisötilaisuutta, jotka pidettiin vuoden 2006 helmikuussa, kesäkuussa ja joulukuussa. Jokaisessa tilaisuudessa yleisö vastusti voimalaa suuresti.

Voimalaa varten laadittu, marraskuussa 2006 julkistettu ympäristövaikutusten arviointiselostus (YVA-selostus) ei vakuuttanut vastustajia eikä lopulta Parkanon ympäristölautakuntaakaan laitoshankkeen turvallisuudesta. Alkuvuodesta 2007 myös keskustapuolue ilmoitti vastustavansa laitoksen rakentamista. Kokoomus ja keskusta olivat yhdessä yli puolet kaupunginvaltuustosta, joten laitokselle ei olisi ilman niiden tukea saatu kaavoituslupaa. Kaupunginjohtaja ilmoitti helmikuun alussa halunsa lopettaa laitoksen suunnittelun, ja viikko tämän jälkeen kaupunginhallitus kielsi kestopuun polttolaitokset Parkanossa myös tulevaisuudessa.

3.2 Aineisto lyhyesti

Tässä alaluvussa esitellään lyhyesti tutkittavana ajankohtana Ylä-Satakunnassa julkaistut kestopuuvoimalaa koskevat jutut, mielipidetekstit ja muu aineisto. Valittu aineisto esitellään tarkemmin luvussa 4.2.

3.2.1 Uutiset ja muut asiajutut

Uutistutkimukseni aineisto on Ylä-Satakunnan kestopuuvoimalakirjoittelu 22.12.2005–8.2.2007. Uutisjuttuja on tältä ajalta 27 kappaletta ja asiaa taustoittavia ja täydentäviä juttuja 6 kappaletta. Uutisiksi olen tässä tutkimuksessa laskenut kaikki jutut, jotka antavat laitoksen suunnitteluprosessista tai muusta asiaan liittyvästä uutta tietoa ja vievät jollain tavalla tarinaa eteenpäin. Tästä syystä olen luokitellut muutaman uutismuotoisen jutun luokkaan taustoittavat, koska ne eivät koske suoraan suunnitteluprosessia ja ovat siis voimalaitoksen paikallisen suunnitteluprosessin kannalta vain lisätietoa. Yksi niistä on *Leppäkosken Sähkön toiminta laajeni* (16.5.2006), jossa voimalaitosprojekti oli vain yksi tulokatsauksen maininta, ja varsinainen uutinen oli sähköyhtiön taloustilanne. Myös yhteenkuuluvat jutut *Timo Soini kysyi eduskunnassa Parkanon voimalaitoshankkeesta* (25.4.2006) ja ympäristöministeri Enestamin vastaus *Valtakunnalliset ongelmajättemääräykset pätevät myös Parkanossa* (23.5.2006) ovat täydentävien juttujen kategoriassa. Ne eivät nimittäin tuo asiaan mitään muuta kuin toteamuksen, että ongelmajättemääräykset ovat valtakunnallisia. Lisäksi lehdissä oli 2 luokittelematonta juttua (muun muassa vappuhupailu), jotka eivät kuulu asiajuttu- tai uutisryhmään, sekä 1 oikaisu erääseen uutiseen.

Lisäksi lehti teki vastustusprosessista vielä 4.9.2008 jälkilämmittelyjutuksi nimeämäni haastattelun kansalaisaktivisti Tarmo Uusitalosta otsikolla *14 yleisönosastokirjoitusta myöhemmin voimalatontilla*. Vaikka tämä juttu kuuluu sisältönsä perusteella voimalasta kirjoitettuihin asiajuttuihin, se ei ole myöhäisen julkaisuajankohtansa vuoksi mukana asiajuttujen analyysissä. Voimalasuunnittelu lopetettiin jo puolitoista vuotta ennen tätä artikkelia, eikä juttu niin ollen kuulu suunnitteluprosessin aikana julkaistuihin kirjoituksiin. Siihen viitataan kuitenkin lähteenä, kun puhutaan voimalaa vastustaneesta kansalaisliikkeestä.

3.2.2 Mielipidetekstit

Ylä-Satakunta julkaisi lämpövoimalan suunnitteluprosessiin suoraan liittyviä tai sitä jotenkin sivuavia yleisönosastokirjoituksia kaikkiaan 104 kappaletta. Yhtä lukuun ottamatta kirjoitukset

sijoittuvat suunnitteluprosessin ajalle tai heti sen jälkeen, eli aikavälille 14.2.2006–15.3.2007. Yksi kirjoitus julkaistiin vielä 9.10.2008, jolloin innoittajana oli saman vuoden kunnallisvaalit; kirjoituksessa kysyttiin, alkaako Parkanoon valittava uusi valtuusto mahdollisesti uudelleen ajaa kestopuuvoimalahanketta. Kirjoitus oli kuitenkin yksittäistapaus, jota voidaan pitää tutkimuksen kannalta merkityksettömänä, koska voimalan suunnitteluprosessi päättyi jo helmikuussa 2007. Lisäksi yhteen mielipiteeseen kuulunut taulukko julkaistiin uudelleen, koska alkuperäisessä oli virheitä, ja mielipidesivulla oli myös yksi lukijan pilapiirros aiheesta. Luettelo lukijoiden kirjoituksista otsikoineen, päivämäärineen ja kirjoittajineen on tutkielman liitteenä numero 2.

Aktiivisimmalla uutisointivälillä 22.12.2005–8.2.2007 lehti julkaisi lisäksi myös muita kantaa ottavia kirjoituksia ja kuvia. Kestopuuvoimalaa sivuavia pääkirjoituksia oli 8 ja kolumneja 2. Lehti julkaisi myös 6 aihetta käsittelevää pilapiirrosta, 51 tekstiviestikommenttia ja 12 puhelimitse annettua mielipidettä, jotka toimitus oli muotoillut.

Tässä tutkimuksessa ei analysoida muuta kantaa ottavaa aineistoa kuin mielipidekirjoituksia, mutta muuhun lukijapalautteeseen, kuten tekstiviesteihin ja puhelimitse annettuihin kommentteihin viitataan tarvittaessa sikäli, kuin ne liittyvät mielipidekirjoituksiin tai kommentoivat niitä.

3.3 Ylä-Satakunta-lehti tapahtuma-aikana

Tärkeässä roolissa voimalaprosessin tiedottamisessa ollut Ylä-Satakunta ilmestyy Parkanon kaupungin sekä Karvian ja Kihniön kuntien alueella kaksi kertaa viikossa, tiistaisin ja torstaisin.

Lehden levikkialueen asukasmäärä on 30.10.2010 Väestörekisterikeskuksen mukaan 11 899 henkeä, joista Parkanossa asuu 7005, Karviassa 2654 ja Kihniössä 2240 henkeä. Kuntien väkiluku on laskusuunnassa, sillä voimalasuunnitteluprosessin alkuvaiheessa vuodenvaihteessa 2005–2006 Parkanossa asui 7340, Karviassa 2825 ja Kihniössä 2353 henkeä (Väestörekisterikeskus).

Ylä-Satakunta on poliittisesti sitoutumaton. Oman alan järjestöistä lehti kuuluu Suomen Paikallismediat Oy:hyn, joka on 139 suomalaisen paikallislehden muodostama markkinointiketju. Suomen Paikallismedioiden mukaan lehden levikin kuntapeitto on Parkanossa 79,87 prosenttia, Karviassa 76,43 prosenttia ja Kihniössä 86,02 prosenttia. Kokonaislevikki kappaleina on 7337, josta Parkanon osuus on 2615, Karvian 921 ja Kihniön 849 (Suomen Paikallismediat Oy). Lisäksi Ylä-

Satakunta kuuluu Sanomalehtien Liittoon. Päätoimittaja-toimitusjohtaja Veli-Matti Heinisuo on jäsenenä liiton paikallislehtineuvottelukunnassa (Sanomalehtien Liitto).

Parkanossa ja Kihniössä ei ilmesty muita paikallislehtiä, Karviassa taas luetaan myös Kankaanpään Seutua. Maakuntalehdistä Parkanossa luetaan muun muassa myös Aamulehteä ja Satakunnan Kansaa. Maakuntalehtiä ei kuitenkaan suuren levikkialueensa vuoksi voi verrata paikallislehteen, sillä se ei pysty keskittymään yhden kunnan tapahtumiin niin yksityiskohtaisesti kuin paikallislehti. Ylä-Satakunta on aina keskeisessä asemassa, kun keskustellaan Parkanon, Karvian tai Kihniön yleisistä asioista.

Toimituksessa työskentelee sekä nykyään että voimalasuunnittelun aikaan päätoimisesti päätoimittaja-toimitusjohtaja, toimitussihteeri ja kolme toimittajaa. Lehdellä on lisäksi useita vakituisia avustajia. Voimalasuunnittelun aikana joulukuusta 2005 helmikuuhun 2007 olin itse töissä lehdessä viiden kuukauden jakson keväällä ja kesällä 2006. Työni ja parkanolaisuuteni vuoksi muistan varsin hyvin voimalasuunnittelun kulun, mitä pidän tutkimusta tehdessä etuna.

3.4 Käsitteinä kestopuu, voimalaitos ja kansalaisaktivismi

Yksi keskeisistä käsitteistä tässä tutkimuksessa on kestopuu eli painekyllästetty puu. Kyseisellä termillä tarkoitetaan usealla myrkyllisellä kemikaalilla säänkestäväksi käsiteltyä puutavaraa, joka luokitellaan ongelmajätteeksi.

Ennen 1.9.2006 kyllästämiseen käytettiin ympäristölle ja terveydelle haitallisia kromia, arseenia ja kuparia sisältäviä aineita sekä kreosoottiöljyä. Nykyään kreosoottia saa käyttää vain hyvin rajoitetusti, eikä kromia, arseenia ja kuparia saa käyttää enää lainkaan. Tällaista puutavaraa saa kuitenkin myydä, jos sitä kaupan varastossa on jäljellä (Valtion ympäristöhallinnon nettisivut 2008). Kyllästetty puu tulee käsitellä ongelmajätteenä. Koko Suomessa jätteeksi tulevasta kestopuusta huolehtii Demolite Oy. Kyllästetty puu otetaan vastaan ja varastoidaan Kestopuu Oy:n kierrätysterminaalilla Tuuloksessa. Paineekyllästetyn puun käsittelyyn keskittyvä Kestopuu Oy:n alainen yritys Demolite Oy oli keskeinen toimija myös Parkanon voimalaitoksen suunnittelussa (Kestopuu Oy)

Toinen keskeinen käsite on kestopuuta polttava voimalaitos. Kyseisen laitoksen oli tarkoitus tuottaa lämmitysenergiaa Parkanon alueen talouksiin. Käytössä oleva lämpölaite oli todettu huonokuntoiseksi ja ilmeisen korjauskelvottomaksi, koska suunnitteilla oli kokonaan uusi laitos

eikä nykyisen remontti. Käytän suunnitellusta kestopuuvoimalaitoksesta myös esimerkiksi nimityksiä lämpölaivos, lämpövoimalaivos ja voimala. Kaikki nämä tarkoittavat Parkanoon suunniteltua uutta voimalaitosta, jos ei asiayhteydessä muuta kerrota.

Kolmannet käyttämäni käsitteet ovat kansalaisaktivismi ja kansalaisaktivisti. Näillä tarkoitan parkanolaisia yksityishenkilöitä, jotka aloittivat polttolaitoksen järjestelmällisen vastustamisen. Kyseessä oli eräänlainen kansanliike, jonka jäsenet eivät kuitenkaan perustaneet esimerkiksi yhdistystä. Aktiivisimpaan, julkisuudessa esiintyneeseen aktivistijoukkoon kuului 5-7 henkeä. Tämä ydinryhmä muun muassa kirjoitti kymmeniä polttolaitosta vastustavia yleisönosastokirjoituksia ja keräsi parkanolaisten nimiä adressiin, jossa vastustettiin voimalaa. Taustalla oli todennäköisesti kuitenkin myös monia julkisuudessa esiintymättömiä tukijoita. Aktivistiryhmä oli siis epävirallinen eikä esimerkiksi yhdistysmuotoinen, mutta toiminnaltaan järjestelmällinen ja tiivis, yhden asian liike. Asiaa ajamaan perustettiin myös oma blogi nimeltä *Häviääkö kestopuu - voimalaivos Parkanoon* osoitteeseen <http://yvaparkano.blogspot.com/>. Blogin viimeinen merkintä on päivätty 1. huhtikuuta 2007.

3.5 Tutkimuskysymykset

Tässä tutkimuksessa selvitetään, miten paikallislehti Ylä-Satakunta rakensi ympäristöjulkisuutta Parkanon lämpövoimalan suunnitteluprosessin aikana. Tarkastelunäkökulmia on kaksi.

Miten eri puhujaryhmät näkyivät lehden toimittamissa uutis- ja asiajutuissa, ja miten mielipidekirjoituksissa? Tähän kysymykseen vastataan määrällisellä erittelyllä, jossa on laskettu teksteissä esiintyvät puhujat ja mielipidetekstien kirjoittajat ryhmittäin.

Tekstintutkimuksen tasolla etsitään neljästä uutisesta ja viidestä mielipidetekstistä vaikutuskeinoja, joilla voimalaitosta puollettiin tai vastustettiin tai miten asiasta ylipäättään puhuttiin. Tarkastelussa ovat vaikuttamisen keinot; tutkimuksessa otetaan huomioon kaikki seikat, joita voidaan pitää perusteluna toisen vakuuttamiseen tai jotka vaikuttavat jutun sävyyn. Valokuvia ei analysoida, mutta koska kuvavalinta vaikuttaa jutun näkyvyyteen ja vaikuttavuuteen, mainitsen juttuun liitetyn kuvan ja sen mahdollisen vaikutuksen lukijaan.

4 Tutkimuksen esittely

4.1 Tapaustutkimuksen piirteitä

Tämä tutkimukseni Parkanon lämpölaitoksen suunnitteluprosessista paikallislehdessä on tyypiltään tapaus- eli case-tutkimus. Kyseiselle tutkimustavalle on luonteenomaista, että tutkitaan esimerkiksi jotakin ilmiötä, tapahtumaketjua, fyysistä yksikköä tai yksikköjoukkoa (kuten ihmisryhmää), joka voidaan rajata erilleen muusta ympäristöstä (Laitinen 1998, 20, 36). Parkanon voimalaan liittyvä kirjoittelu Ylä-Satakunnassa voidaan rajata sekä ajallisesti, eli prosessilla ja kirjoitusten esiintymisellä on selkeä alku ja loppu, että aiheen mukaisesti, eli tutkittavaksi voidaan valikoida vain voimala-aiheinen materiaali.

Useat luvussa 2 mainituista ympäristöjournalismin tutkimuksista ovat luonteeltaan tapaustutkimuksia. Raution (1990) tapaus on Koillis-Lappi-lehden kirjoittelu Vuotoksen altaan suunnittelusta. Raution tutkimus on hyvin laaja pro gradu -työ, jossa selvitetään lehden allaskirjoittelun ohessa lähestulkoon koko Koilliskairan alueen ja Koillis-Lappi-lehden tilanne ja historia. Onko kyseessä oleva tapaus siis Koillis-Lappi-lehden allaskirjoittelu vai Koilliskaira ja sen paikallislehti altaan läpi katsottuna, tämä on mielestäni jopa hieman makuasia. Raution tutkimus kuitenkin rajaa selkeästi alueen ja aiheen, jota tutkitaan.

Väliverrosten (1996) on tutkinut Lapin metsätuhokirjoittelua neljässä lehdessä sekä valikoidusti tieteellisissä julkaisuissa, aikakauslehdissä ja televisiossa. Hän on myös haastatellut tutkijoita ja toimittajia. Väliverrosten tapaus ei siis ole esimerkiksi yksittäisessä lehdessä esiintynyt ajallinen tapahtumaketju, vaan metsätuhot (tai niistä käytetyt puhutavat) on ennemminkin ilmiö. Myös Lyytimäen (2006) tutkimus vesistöjen rehevöitymisestä rajaa tapauksen Väliverrosten tapaan ilmiöön ja sen näkymiseen sanomalehtien uutisissa, samoin kuin Raittilan (2000) tutkimus ydinjätteen loppusijoitusuutisoinnista rajaavat tapaukseksi ilmiön.

Suhonen (1994) on tutkinut tapausta Helsingin Sanomien ympäristökirjoittelu 1956–1990. Tässä tapauksessa siis rajaus on tietty lehti, aihe ja aikaväli, eli tapaus voidaan määrittellä useallakin tavalla; ilmiönä, joka on ympäristökirjoittelu, ja vieläpä tietylle aikavälille sijoittuvana kirjoitteluna. Tässä vaiheessa haluan mainita, että Laitinen (1994) pohjaa suuren osan kirjastaan Yinin (1987)³

---

³ Yin, Robert (1987) : Case study research, Design and Methods, Vol. 5. Lontoo: Sage Publication.

teokseen Case study research, jossa Yin rajaa tapaustutkimuksen tutkivat todellisessa elämäntilanteessa tapahtuvia ilmiöitä nykyajassa. Yin siis rajaa historian tapahtumat tapaustutkimuksen ulkopuolelle. Laitisen mukaan kuitenkin jo historian määrittelemine on ongelmallista, koska periaatteessa historiaa on jo eilinen. Toisaalta hänen mukaansa menneiden aikojen tapausten tutkimiselle ei ole hänen mukaansa mitään estettä. (Laitinen 1998, 19). Otin asian esille tämän esimerkin kohdalla, sillä joku kriittinen saattaa huomauttaa, että Suhosen tutkimus tarkastelee oikeastaan jo sanomalehdistön historiaa. On kuitenkin jossain määrin makuasia, kuten Laitinen toteaa, pidetäänkö tapaustutkimuksessa kiinni nykypäiväisyyden vaatimuksesta, vai saako tapaus olla vanhakin. Yleisesti ottaen kuitenkin 1900-luvun jälkipuoli käsittääkseni määritellään nykyajaksi, joten Suhosen tutkimusta ei tarvitse pitää historiantutkimuksena ollenkaan.

Suomalaisen pro gradu -työ (2000) tutkii julkisuuden rakentumista kolmessa alueellisessa tai paikallisessa lehdessä, eli Alueviestissä, Paikallissanomissa ja Tyrvään Sanomissa. Hänen työssään on kaksi erityistapausta, joiden kautta tätä tarkastellaan. Toinen on Vammalassa, nykyisessä Sastamalassa, sijaitsevan Houhajärven rehevöityminen ja toinen samalle paikkakunnalle suunniteltu Kilpinokan silta, jota vastustettiin, jotta maisema ei menisi pilalle. Tutkittavat tapaukset ovat ajallis-paikallisia uutisointiprosesseja, ja tutkimusasetelma muistuttaa jossain määrin omaani eli voimalaitossuunnittelua, joka myös on paikallinen konflikti ja kiistan lähde.

4.1.1 Tapaustutkimuksen historiaa

Tapaustutkimuksen juuret ovat 1800-luvun lopun etnografiassa ja antropologiassa, jolloin tapauksina tutkittiin primitiivisiä kulttuureita. Myöhemmin samaa tutkimustapaa sovellettiin myös esimerkiksi länsimaisten kulttuuriryhmien ja kaupunkien tutkimiseen. Tapaustutkimusta käytettiin tuolloin myös sotilaallisiin tarkoituksiin ja sotien tutkimukseen. Samoin lääketieteessä ja psykologiassa tutkittiin tapauksia, joissa tapaus eli tutkimuskohde saattoi olla vain muutama tai yksi ainoa potilas. Tapaustutkimuksen suosio notkahti 1930-luvulla, ja se lähes katosi 1970-luvulla. Syinä pidetään muun muassa tilastollisten tutkimusmenetelmien kehittymistä ja sosiaalityöhön liittyvien yhteiskunnallisten ongelmien tutkimisen vähenemistä 1930-luvulta alkaen. Myös kiinnostus suuriin makroteorioihin vei pois huomiota pienimuotoisemmalta tapaustutkimukselta. Tutkimustapaa käytettiin kuitenkin edelleen vähäisessä määrin muun muassa antropologiassa, interaktionistisessa sosiologiassa ja kasvatustieteessä. Tapaustutkimus alkoi nousta uudelleen muotiin 1980-luvulta lähtien, jolloin The Sociological Review:ssa ilmestynyt Clyde J. Mitchellin artikkeli Case and situational analysis (1983) nosti esiin tutkimustavan historiaa, käsitteitä ja

sovellutuksia. Tämän jälkeen ilmestyi useita käytännön oppikirjoja tapaustutkimuksesta. (Laitinen 1998, 11–13).

Tapaustutkimuksen nousu muutaman vuosikymmenen suosionmenetykseen on käsittääkseni syynä se, että kuten Laitinen toteaa, joihinkin kysymyksenasetteluihin on vaikea saada vastauksia muilla menetelmillä. Tällaisia ovat muun muassa ajallis-paikalliset tapahtumaprosessit (kuten Parkanon voimalaprosessi), yksilön elämäntapaan liittyvät ongelmat, asuin ympäristön muutokset tai organisaatioiden muutosprosessit, jos halutaan vastaus kysymykseen "mistä on kysymys?". Tyypillistä on, että kysytään "kuinka" ja "miksi". (Laitinen 1998, 17, 20).

4.1.2 Tutkimustavan kritiikkiä ja arviointia

Tapaustutkimusta on kritisoitu muun muassa siitä, ovatko sen tulokset yleistettävissä. Jos tutkin Parkanon voimalakirjoittelua, voidaanko siitä vetää johtopäätös, että samanlaisia puhujaryhmiä tai samanlaista argumentaatiota esiintyy muissakin paikallislehdissä vastaavien prosessien yhteydessä? Tätä yleistettävyyden periaatetta kutsutaan ulkoiseksi validiteetiksi (Laitinen, 67), ja jokainen tutkija myöntäneen kritiikin aiheellisuuden, jos pidetään yhtä yksittäistapausta yleistettävänä kuvana kaikista muistakin vastaavista.

Ulkoista validiteettia voidaan kuitenkin testata vertailtavuudella, siirrettävyydessä sekä toistologiikalla. Vertailtavuus mittaa, kuinka hyvin tutkimus kaikkine käsitteineen ja vaiheineen on kuvattu, jotta sitä voisi vertailla muihin samaa asiaa käsitteleviin tutkimuksiin. Siirrettävyys edellyttää, että tutkija on käyttänyt omansa ja lähialojen sanastoa, tutkimustapoja ja käsitteitä, jotta tutkimus on helposti ymmärrettävä, ja tutkimuksen tuloksia voidaan siirtää ja soveltaa myös toiseen ympäristöön. Liian omaperäiset käsitteet tai luokitukset tekevät tutkimuksesta vaikeasti avautuvan. Toistologiikan käsitteellä taas tarkoitetaan sitä, että teoriaa tulee voida testata uudelleen tai tutkimus tulee voida toistaa toisessa samankaltaisessa tilanteessa, ja jos tutkimustulokset ovat samankaltaisia se vahvistaa teoriaa ja samalla siis useat, samansuuntaisen tuloksen antaneet yksittäiset tapaustutkimukset vahvistavat tuloksen yleistettävyyttä. Toisaalta hyvin paljon toisistaan eroavat tulokset antavat aihetta tarkistaa alkuperäisiä oletuksia ja tehdä uusia testejä tarkistetuin tutkimuskysymyksin. (Laitinen 1998, 68-70).

Kysymys tutkimuksen yleistettävyydestä Parkanon voimalatapauksessa tarkoittaa siis sitä, että yksittäistapauksena se ei kerro mitään Suomen koko paikallislehdistön tai kansalaisaktivistien toiminnasta, vaan ainoastaan Parkanon asukkaiden ja Ylä-Satakunnan toimituksen suhtautumisesta

asiaan. Jos tutkimus tehdään vertailtavuudeltaan huolellisesti, sitä pystyy kuitenkin vertailemaan vastaaviin sanomalehtien ympäristöuutisointi- ja mielipidekirjoittelututkimuksiin. Jos vertailussa löytyy yhdenmukaisuuksia tarpeeksi moniin muihin tutkimuksiin, tutkimuksen voi sanoa olevan näiltä osin yleistettävissä ja Ylä-Satakunnassa ilmenevien piirteiden olevan sanomalehdistön yleisiä piirteitä esimerkiksi ympäristöjournalismissa tai paikallisen konfliktin uutisoinnissa.

Siirrettävyys palvelee samaa päämäärää; kun on käytetty yleisesti tunnettuja käsitteitä ja tutkimustapoja, tutkimusta voidaan vertailla myös tieteenalan rajojen ulkopuolella toisiin tutkimuksiin, jotka eivät ehkä ole (kuten tässä tapauksessa) journalistisia, vaan esimerkiksi ympäristönsuojelullisia, kuten Lyytimäen (2006) tutkimus vesistöjen rehevöitymisestä, joka on tehty ympäristöpolitiikan tutkimusohjelmassa. Esimerkiksi kansalaisaktivismi eli ihmisten ryhmäkäyttäytyminen taas kuuluu sosiologiaan, jonka tutkimuksista löytynee vertailukohtia, vaikka lämpövoimalatapauksessa kansalaisaktivismia käsitelläänkin journalistisessa viitekehyksessä.

4.2 Aineisto

Tämä tapaustutkimus on jaettu kahteen erilaiseen osaan, määrälliseen ja laadulliseen. Määrällisessä tutkimuksessa on mukana Ylä-Satakunnan kaikki kestopuuvoimalaa koskevat uutisjutut ja asiatekstit sekä mielipidekirjoitukset aikaväliltä 22.12.2005–15.3.2007.

Laadullisessa tutkimuksessa tarkastellaan tekstintutkimuksen tasolla voimalaan liittyviä 4 uutisjuttua ja 5 mielipidekirjoitusta. Kirjoitukset on valittu sillä perusteella, että ne ovat kirjoitteluprosessille tyypillisiä ja edustavat hyvin omaa lajityyppiään. Perustelut valinnasta selostetaan luvussa 6, jossa siis on myös analyysi valituista jutuista.

Luettelo tutkimuksen aikavälillä julkaistuista voimalaa koskevista toimituksellisista jutuista on tämän tutkielman liitteenä 1 ja mielipidetekstien luettelo liitteenä 2.

4.2.1 Määrällinen aineisto

Määrällisenä aineistona ovat Ylä-Satakunnassa julkaistut kestopuuvoimalaa koskevat uutiset, asiajutut ja mielipidekirjoitukset. Uutis- ja asiajutut on julkaistu 22.12.2005–8.2.2007. Uutisjuttuja on tältä ajalta 27 kappaletta ja asiaa taustoittavia ja täydentäviä juttuja 6 kappaletta.

Mielipidekirjoitukset on julkaistu valtaosin samaan aikaan eli 14.2.2006–15.3.2007, paitsi yksi poikkeus vielä 9.10.2008.

Tästä aineistosta lasketaan, ketkä pääsevät ääneen kestopuuasiassa. Tutkitaan, ketkä uutisissa ja asiajutuissa mainitaan puhujina, ja ketkä kirjoittivat mielipidekirjoituksia. Uutis- ja asiajuttujen määrällinen analyysi on luvussa 5. Myös käytetty aineisto esitellään yksityiskohtaisesti määrällisen analyysin yhteydessä luvussa 5.

4.2.2 Laadullinen aineisto

Laadulliseen analyysiin on valittu 4 uutisjuttua, jotka ovat *Lämpövoimalan paikkaa vastaan 1600 nimellä* 9.3.2006, *Lämpövoimalaitokselle toinenkin paikkavaihtoehto* 4.4.2006, *Parkanolaiset eivät halua ongelmajätettä takapihoilleen* 22.6.2006 ja *Keskustan vastustus kuoppaa kestopuuvoimalan* 18.1.2007.

Mielipidetekstejä on analysoitavana viisi, voimalaa vastustavat tekstit Tarmo Uusitalon *Koira haudattuna ongelmajätelaitosasiassa* 21.2.2006, Heikki Järvenpään *Päätäjien vastuu ja avoimuus* 11.5.2006 sekä Kirsti ja Kalevi Askolinin *YVA Käenkoskella* 21.12.2006. Puoltavista ja neutraaleista teksteistä mukana ovat Matti Salon voimalaa puoltava *Parkanoon suunnitteilla olevasta voimalasta* 25.7.2006 ja Roy Nordströmin neutraaliksi luokittelemani *Arsenipeikko Parkanossa?* 26.9.2006.

Teksteistä tutkitaan, millä tavalla kestopuuvoimalasta puhutaan ja miten lukijaan pyritään vaikuttamaan. Esimerkiksi selvitetään sisältöä erittelemällä, mitä sanavalintoja käytetään tai millaisilla argumenteilla omaa mielipidettä perustellaan. Laadullinen sisällönanalyysi on tutkimuksen luvussa 6. Aineisto esitellään yksityiskohtaisesti analyysin yhteydessä luvussa 6, jossa on myös kuvat analysoitavista jutuista ja mielipideteksteistä.

5 Määrällinen analyysi

5.1 Uutisjuttujen puhujaryhmät

5.1.1 Uutisten määrällisen analyysin esittely

Uutis- ja asiajuttujen määrällisen analyysin tarkoitus oli selvittää, kenen ääni voimalaitosuutisissa ja -jutuissa kuuluu. Tätä tutkiakseni listasin ensin kaikki aiheesta kirjoitetut jutut otsikoittain. Listaus on tutkimuksen liitteenä 1. Listassa on lueteltuna myös muut toimitukselliset tekstit kuin uutiset ja taustoittavat ja täydentävät jutut. Tämän jälkeen kirjoitin uutisjuttujen otsikoiden ja sisältöjen perusteella kertomuksen, miten voimalaitossuunnittelu Ylä-Satakunnan mukaan eteni. Kertomus on tutkimusraportin luvussa 5.1.2. Kirjoitin myös selostuksen täydentävien juttujen sisällöstä lukuun 5.1.3.

Tein uutisista ja täydentävistä jutuista taulukot. Käytin ensin Microsoft Office Excel -ohjelmaa, mutta muunsin taulukot Microsoft Word -ohjelman muotoon siirtäessäni ne tekstin joukkoon. Taulukon ensimmäiseen sarakkeeseen on merkitty jokaisen jutun otsikko aikajärjestyksessä. Seuraavista sarakkeista selviää, mitkä puhujatyypit kussakin jutussa esiintyvät. Olen luokitellut uutisten puhujat 7 eri ryhmään ja täydentävien kirjoitusten puhujat 7 ryhmään. Luokittelu on näissä juttutyypeissä erilainen siksi, että uutisten ja muiden juttujen henkilöryhmät poikkeavat toisistaan.

Puhujien taulukoinnin idea on saatu tutkimuksesta, joka tarkasteli ydinjätteen loppusijoituksen käsittelyä mediassa (Raittila 2000, 27). Otsikoiden mukaan tehtyä taulukkoa ei Raittilan tutkimuksessa kuitenkaan ole, koska ydinjätetutkimuksen aineisto oli hyvin laaja. Kansalaisten näkyvyydessä käytin Heikkilän (2001) ideoita, mutta Parkanon tapauksen kaltaisten kiistakysymysten uutisoinnissa nojaan Raittilan (2000, 2001) tutkimukseen ydinjätteen loppusijoituksen käsittelystä mediassa. Kyseinen tutkimus oli varsin laaja ja kattoi useita sekä paperi- että sähkömedioita. Oma tutkimukseni ei siten ole siihen läheskään verrattavissa. Olenkin lähinnä ammentanut Raittilalta oivalluksia, en esimerkiksi tutkimusmenetelmiä sinänsä, koska tutkin vain yhtä lehteä ja aineistoni on tästä syystä melko suppea. Pystyn esimerkiksi taulukoimaan uutisia otsikoittain, mikä Raittilalle olisi aineiston koon vuoksi ollut mahdotonta.

Teen puhujien luokista määrällisen analyysin, josta selviää kunkin luokan pääsy kuuluville. Lisäksi tarkastelen, millaisissa jutuissa eri puhujat esiintyvät.

5.1.2 Kestopuuvoimalaitoksen suunnitteluprosessi Ylä-Satakunnan uutisten mukaan

Parkanon kaupunki alkoi vuonna 2005 suunnitella uutta lämpövoimalaitosta entisen tilalle, jonka kerrottiin olevan jo huonossa kunnossa. Uuden laitoksen polttoaineeksi kaavailtiin suunnitteluprosessin aikana muun muassa ruokohelpeä, metsähaketta ja muuta puupohjaista biopolttoainetta.

Puhe kestopuuta eli painekyllästettyä puuta polttavasta voimalaitoksesta alkoi lehdessä 22.12.2005, jolloin julkaistiin juttu *Parkanon uusi voimalaitos polttaa kyllästettyä puuta*. Jutussa kerrottiin, että rakennettava voimalaitos polttaisikin valtaosin kestopuuta ja muuta puupohjaista kierrätysmateriaalia, pieneltä osin myös aiemmin mainittuja ruokohelpeä ja metsähaketta. Laitoksen rakentaisi hanketta varten perustettu yhtiö Parkanon Voima Oy, jonka omistivat paikallinen sähköyhtiö Leppäkosken Sähkö Oy ja Demolite Oy. Leppäkosken omistusosuus yhtiöstä oli 66 ja Demoliten 34 prosenttia. Voimalaitoksen rakennusaikataulu oli jutun mukaan vuosi 2007, jolloin se olisi saatu käyttöön vuoden 2008 alkupuolella. Kaupunki oli jutun mukaan jo kaavoittanut voimalaitokselle tontin kahden kilometrin päähän Parkanon keskustasta Vatusentien ja Tehtaantien kulmaan lähelle Pahkalan kaupunginosaa.

Seuraavan uutisjutun otsikko 2.2.2006 kertoi, että *Uuden voimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointi alkoi*. Ympäristövaikutusten arviointimenettely, jatkossa lyhyemmin YVA-menettely, valmistuisi jutun mukaan syksyllä 2006. Jutussa kerrottiin uudelleen myös voimalaitoksen sijoituspaikka, jota oli havainnollistettu kartalla kyseisestä alueesta. Lisäksi jutun alussa kerrottiin, että YVA-ohjelmaa ja siihen liittyvää kaavaluonnosta esitellään 7.2.2006 kaupungintalolla yleisötilaisuudessa. Tästä tilaisuudesta kerrottiin 9.2. jutussa *Voimalaitoshanke epäilyttää*. Yleisöä oli ollut paikalla valtuustosalin täydeltä, ja laitosta vastaan esitettiin kovaa kritiikkiä. Paikalla olleet kaupunkilaiset vastustivat kiivaasti laitoksen rakentamista, ja sitä nimiteltiin ongelmajätevoimalaitokseksi.

Vastustus ei jäänyt vain puheeksi, ja 21.2.2006 Ylä-Satakunta kertoi, että *Voimalaa vastaan kerätään nimiä*. Kansalaisaktivistien toteuttamassa Pahkalan asuntoalueen lähelle rakentamista

vastustavassa adressissa vaadittiin, että laitos sijoitetaan aiottua kauemmas asutuksesta. Kirjelmät aiottiin lähettää Parkanon ympäristölautakunnalle ja Pirkanmaan ympäristökeskukselle. Vastustusrintamaan liittyi myös Parkanon Kokoomus, jonka mielipide uutisoitiin 23.2. otsikolla *Parkanon Kokoomus vastustaa kyllästetyn puun polttoa voimalassa*. Pahkalan asukkaiden yhdistys taas ilmaisi vastustuksensa 2.3.

Kansalaisaktivistien keräämä nimilistä lämpövoimalan paikkaa vastaan luovutettiin kaupungin päättäjille 8.3., ja tästä kerrottiin 9.3. jutussa *Lämpövoimalan paikkaa vastaan 1600 nimellä*. Jutun alla on pienempi juttu, jonka otsikon mukaan *Kaupunginhallitus haluaa vertailutietoa vastaavista laitoksista ja niiden mahdollisista ongelmista*. Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys otti kantaa kyllästetyn puun polttamiseen 16.3. jutussa ”*Kaukolämpöputki ei saa ratkaista ongelmajätelaitoksen paikkaa*”. Yhdistyksen mukaan ongelmajätteen käsittely on valtakunnallisesti päätettävä asia, jossa on oltava valtakunnallinen suunnittelu. Sen mielestä paikallinen parkanolainen laitos ei ole oikea ratkaisu kestopuuasiaan.

Voimalaitokselle oli 4.4. julkaistun jutun mukaan toinenkin mahdollinen sijoituspaikka kauempaa keskustasta Karviantien varresta. Jutulla oli kainalo, jossa Demoliten ja Parkanon Voiman toimitusjohtaja Tommi Tähkälä otsikon mukaan ”ampui huhuja alas” muun muassa siitä, ettei laitosta ole muka huolittu mihinkään muualle. Tähkälän mukaan sitä ei ollut mihinkään muualle tarjottukaan. Parkanon ympäristölautakunta otti 25.3. julkaistussa jutussa kantaa sijoituspaikkaan ja hyväksyi Karviantien varren, mutta ei sallinut kestopuun polttoa.

Otsikko 4.5 kertoi, että *Kaupunginhallitus odottaa ympäristövaikutusten selvitystä*. Odottaminen tarkoitti, että hallitus jätti toistaiseksi päättämättä voimalaitoksen tontin kakkosvaihtoehdon eli Karviantien varren tontin kaavamuutoksesta. Ympäristölautakunta oli esittänyt, että alueelle laaditaan kaavamuutos, mutta siten, että polttoaineeksi tulee vain biopolttoaineita.

Kesäkuun 1. päivänä julkaistiin uutinen, että Parkanon kansalaisopisto järjestää jätteenpoltosta yleisötilaisuuden 20.6. Paikalla olisi Parkanon Voiman, Parkanon kaupungin ja ympäristöyhdistyksen edustajia. Tilaisuudesta kirjoitetussa jutussa 22.6. otsikko kertoi yleisön kannan asiaan olevan sama kuin ennenkin: *Parkanolaiset eivät halua ongelmajätettä takapihoilleen*.

Tämän jälkeen voimalaitosuutisoinnissa oli usean kuukauden tauko, sillä suunnittelu ei edistynyt ennen YVA-selostuksen valmistumista. Sitten 30.11. kerrottiin, että *Voimalahankkeen YVA-selostus*

julki lähipäivinä. Selostus oli luvassa luettavaksi sekä internet- että paperiversiona. 8.12. kirjoitettiin, että *Kestopuuvoimalan YVA:sta yleisötilaisuus tiistaina.* Tilaisuudesta kirjoitettiin juttu, joka julkaistiin 14.12. Otsikon mukaan *YVA-selostus ei vakuuttanut voimalan arvostelijoita.* Jutussa kerrottiin, että joitakin puoltajiakin oli paikalla, mutta suurin osa yleisöstä vastusti laitoksen rakentamista.

Seuraavan vuoden alussa voimalaitosuutisoinnissa tuli käänne. 18.1.2007 julkaistiin uutinen otsikolla *Keskustan vastustus kuoppaa kestopuuvoimalan.* Jutun alussa muistutetaan, että Parkanon Kokoomus ilmoitti jo vuosi sitten vastustavansa kestopuuvoimalaa. Keskustapuolue ilmoitti nyt omasta vastustavasta kannastaan. Koska Parkanon 27-henkisessä kaupunginvaltuustossa oli tuolloin 11 keskustan ja 6 kokoomuksen valtuutettua (Parkanon kaupunki), yhteinen äänimäärä riitti. Voimalakaavaa ei hyväksyttäisi, kun kaksi suurinta valtuustoryhmää vastustaisi. Pirkanmaan maakuntahallituksen voimalaa puoltava kanta julkaistiin tämän jälkeen 25.1.2007. Samassa lehdessä oli myös juttu bio- ja jäte-energiaillasta eli paneelikeskustelutilaisuudesta, jossa puhuttiin muun muassa ympäristöystävällisestä energiantuotannosta ja sähkön säästämisestä. Paikalla oli myös voimalaitosta vastustavia kansalaisaktivisteja, joten puheen sivujuonteena oli myös voimalaitos, vaikka se ei ollutkaan energiailan varsinainen aihe.

Kaupunginjohtaja ehdottaa voimalaitoshankkeelle pistettä. Näin otsikoitiin uutinen 1.2.2007. Parkanon kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg antoi kaupunginhallitukselle esityksen, että asemakaavaa laitosta varten ei laadita sen paremmin nyt suunnitellulle alueelle kuin mihinkään muuallekaan koko Parkanossa. Perusteluna oli, että todennäköisten valitusten jälkeen laitos saataisiin käyttöön vasta 5–6 vuoden jälkeen. Tänä aikana olisi epätietoisuus, eteneekö hanke ylipäättään, mutta samaan aikaan ei kuitenkaan voisi valmistella vaihtoehtoisia voimalaitosta.

Ylä-Satakunnassa 6.2. oli neljä kestopuuvoimalajuttua. Jutun *170 muistutusta YVA-selostuksesta* tärkein anti oli muistutusten runsauden lisäksi viimeinen lause, eli että ”arviointiselostus ei pysty vakuuttamaan Parkanon kaupunkia hankkeen turvallisuudesta ja kannattavuudesta”.

Sosiaalidemokraattien kunnallisjärjestö sanoi lopulta oman kielteisen kantansa jutussa *Demaritkin vastustavat kestopuuvoimalaa*, toisessa jutussa taas *Kokoomus esittää biolämpölaitosta.* Lisäksi lehdessä oli tulevaa lämpölaitosta suunnitteleva juttu *Voimalan vaihtoehto on tavallinen kaukolämpölaitos.*

Seuraavassa numerossa 8.2.2007 kerrottiin, että voimalaitossuunnittelu lopetetaan. Otsikon mukaan *Kaupunginhallitus kielsi kyllästetyn puun voimalaitokset vastakin*. Jutussa kerrottiin, että hallitus päätti, ettei kestopuun polttolaitokselle kaavoiteta tonttia mistään päin Parkanoa. Kaavoituskielto estää jatkossakin laitoksen rakentamisen.

5.1.3 Hei, kuka puhuu? Uutisten äänenkäyttäjien määrällinen erittely

Tarkasteltaessa vastustukseen kaatuneen voimalasuunnittelun uutisjuttuja on olennaista, kenen ääni jutuissa kuuluu. Olen listannut kaikki uutisjutut taulukkoon 1. Taulukossa on 7 eri puhujaluokkaa: voimala-asiantuntija, kaupunginhallituksen/valtuuston/lautakunnan jäsen, virkamies, poliitikko, kansalainen, luonnonsuojelija ja muu. Numeroarvo kertoo, montako kyseisen luokan edustajaa kyseisessä jutussa on puhunut.

Asiantuntijoiksi voimala-asiassa olen luokitellut muun muassa voimalaa suunnittelevan yrityksen edustajat, sähköyhtiön edustajat ja ulkopuoliset alan asiantuntijat. Kaupunginhallituksen ja -valtuuston sekä lautakuntien edustajat -luokassa ovat myös kollektiivipäätökset, joissa kerrotaan esimerkiksi, että ”kaupunginhallitus tai ympäristölautakunta otti kantaa”. Tällöin kyseinen päättävä elin on taulukossa yksi puhuja. Virkamiehiä ovat kaupungin, valtion tai maakunnallisen toimijan (esimerkiksi Pirkanmaan Ympäristökeskus) palkkalistoilla olevat henkilöt. Poliitikkoja ovat ne henkilöt, jotka esiintyvät nimenomaan puolueen edustajina.

Tilanteesta riippuen sama henkilö saattaa olla eri roolissa eri jutuissa, jos hän toisessa esimerkiksi edusti puoluettaan ja puhui sen nimissä ja toisessa taas oli kaupunginvaltuuston edustajana. Kansalaisia ovat kaikki, jotka puhuvat nimenomaan Parkanon asukkaina tai heidän edustajinaan. Luonnonsuojelija-luokassa ovat ympäristö- ja luonnonsuojelujärjestöt sekä niiden jäsenenä puhuvat henkilöt. Luokassa muut ovat luokittelemattomat henkilöt, jotka eivät edusta mitään edellä mainittuja, esimerkiksi keskustelutilaisuuden puheenjohtajana toiminut kansalaisopiston koulutussuunnittelija, joka ei edustanut mitään intressitahoa vaan oli tilaisuudessa vain työnsä puolesta.

Puhujien ääniä laskettaessa tulee muistaa, että äänessä on useassa jutussa sama henkilö. Olen kuitenkin laskenut eri luokkiin kuuluvien henkilöiden ääneenpääsykertoja, en erillisiä henkilöitä. Kaikki jutuissa mainitut henkilöt nimittäin edustivat jutuissa omaa ryhmäänsä, kuten yritystä, kaupunkia, kansalaisia tai luonnonsuojelujärjestöä.

Taulukko 1.

Eri intressitahojen puhujat kestopuun polttolaitossuunnittelun uutisjutuissa Ylä-Satakunnassa (N=27)

UUTISEN OTSIKKO	PUHUJAT							
	Kuvia	voimala- asiantuntija	hallit./valt./ lautak.jäsen	virkamies	poliitikko	kansalainen	luonnon- suojelija	muu
Parkanon uusi voimalaitos...	1	3						
Uuden voimalaitoksen ympäristövaik..	1			1				
Voimalaitoshanke epäilyttää	1	4		2		2		
Voimalaa vastaan kerätään nimiä	1					1		
Parkanon Kokoomus vastustaa...					1			
Pahkalan asukkaiden yhdistys...						1		
Lämpövoimalan paikkaa vastaan...	1		1			2		
Kaupunginhallitus haluaa vertailutiet...			1					
"Kaukolämpöputki ei saa ratkaista.."	1						1	
Lämpövoimalaitokselle toinenkin...	1	3						
Tähkälä ampuu huhuja alas		3						
Ympäristölautakunnalta kyllä voimal..			1					
Kaupunginhallitus odottaa ympäristöv.			3					
Jätteenpoltosta yleisötilaisuus...								1
Parkanolaiset eivät halua ongelmajät..	6	4	1			8		1
Voimalahankkeen YVA-selostus julki Kestopuuvoimalan YVA:sta yleisötil...		1		1				
YVA-selostus ei vakuuttanut voimalan	3	3		2		4		
Keskustan vastustus kuoppaa kestop Bio- ja jäte-energia puhuttivat Parkan..	1	1	1		1			
Pirkanmaan maakuntahallitus ei näe..				1				
Kaupunginjohtaja ehdottaa voimalait..				1				
Voimalan vaihtoehto on tavallinen...	1	1						
170 muistutusta YVA-selostuksesta Demaritkin vastustavat kestopuuvoim..				1				
Kokoomus esittää biolämpölaitosta					1			
Kaupunginhallitus kielsi kyllästytn..			1	1				
Yhteensä	19	23	9	10	11	21	1	3

Voimala-asiantuntijoita esiintyi yhteensä 9 jutussa, ja he pääsivät ääneen 23 kertaa.

Kaupunginhallituksen ja -valtuuston sekä lautakuntien ääni kuului 7 jutussa, ja ääneenpääsykertoja

oli yhteensä 9. Kaupungin virkamiehet esiintyivät 8 jutussa, ja he pääsivät ääneen 10 kertaa.

Poliitikkoja oli 5 jutussa, ja he saivat äänensä kuuluville 11 kertaa. Yksi juttu nostaa heidän

puheäänensä määrää paljon, sillä paneelikeskustelua selostavassa jutussa *Bio- ja jäte-energia*

puhuttivat Parkanossa poliittisten puolueiden edustajia oli kaikkiaan 6 kappaletta. Kansalainen

käytti ääntään 7 jutussa yhteensä 22 kertaa. Yksi näistä on erittäin laaja keskustelutilaisuusjuttu,

Parkanolaiset eivät halua ongelmajätettä takapihoilleen, jossa kansalaismielipiteitä edusti

kaikkiaan 8 henkilöä. Luonnonsuojelijan nimissä puhuttiin vain kerran yhdessä jutussa, mutta kyseinen juttu oli koko sivun artikkeli ”*Kaukolämpöputki ei saa ratkaista ongelmajätelaitoksen paikkaa*”. Jutun ainoa puhuja oli Ylä-Satakunnan Ympäristöyhdistys, joka sai selostaa siis sivun täydeltä omia mielipiteitään. Luokassa muut oli kolme puhujaa, jotka olivat asian suhteen neutraaleja. Esimerkiksi työnsä puolesta tilaisuuden puheenjohtajana tai alustajana toiminut henkilö kuuluu tähän luokkaan.

Pelkästään eri luokkiin kuuluvien puhujien määrää tarkastellessa selviää, että paikallislehti on antanut jutuissaan tilaa melko tasapuolisesti eri intressiryhmille. Lämpövoimalaitosprosessissa oli erittäin voimakas vastakkainasettelu, jossa voimalaa suunnitellut yhtiö sai vastaansa kansalaisaktivistien vastustuksen. Siinä välissä olivat kaupungin päättäjät, jotka eivät ainakaan prosessin alussa olleet sen paremmin puolesta kuin vastaanakaan. Odottava suhtautumistapa selviää esimerkiksi jutuista *Kaupunginhallitus haluaa vertailutietoa vastaavista laitoksista ja niiden mahdollisista ongelmista* sekä *Kaupunginhallitus odottaa ympäristövaikutusten selvitystä*. Puolueiden kanta taas vaihteli. Kokoomus ehti ilmaista vastustuksensa jo prosessin alkuvaiheessa helmikuussa 2006. Keskusta ja sosialidemokraatit ilmaisivat vastustuksestaan vasta seuraavan vuoden alussa.

Määrällisesti kansalainen pääsi ääneen jutuissa harvemmin kuin virkamies, poliitikko, voimala-asiantuntija tai kaupungin päättäjät. Täytyy kuitenkin muistaa tässä vaiheessa, että kansalaisaktivistit kirjoittivat aiheesta myös kymmeniä yleisönosastokirjoituksia, joista valtaosan omilla nimillään. Heidän näkyvyytensä oli siten parempi kuin pelkkien uutisjuttujen perusteella voisi päätellä.

Mielipidetekstin ja uutisen painoarvoa ei kuitenkaan voida pitää yhtä suurena. Uutinen on toimituksellista aineistoa, johon on sovellettu uutiskriteereitä esimerkiksi sisällön paikkansapitävyyden suhteen, mielipideteksti yksittäisen henkilön tai ryhmän kannanotto. Todennäköisesti lehden lukijat eivät pidä mielipidetekstiä yhtä painavana kuin uutista. Tästä huolimatta tulkitsen, että pitämällä voimala-asiaa jatkuvasti esillä yleisönosastolla kansalaiset kasvattivat omaa näkyvyyttään asian käsittelyssä. Tällä tavalla heidän näkyvyytensä siis oli suurempi kuin se olisi ollut, jos he olisivat tyytyneet puhumaan vain toimittajien välityksellä uutisoinnin yhteydessä ja jättäneet omat kirjoituksensa kirjoittamatta.

5.1.4 Täydentävät ja taustoittavat jutut

Taustoittaviin tai täydentäviin juttuihin luokittelin 8 juttua, joista 2 on isoon juttuun liittyviä kainalojuttuja. Perusteena luokitteluun on, että jutut eivät liity suoraan Parkanon suunnitteluprosessin tarinaan. Ne ovat kyllä voimalaitossuunnittelun poikimia, eli jutun aihe joko liittyy kestopuuhun ja sen polttamiseen tai on muuten ideoitu kestopuuvoimalan herättämän kiinnostuksen vuoksi.

Taulukko 2.

Eri ryhmien puhujat kestopuun polttolaitossuunnittelun täydentävissä jutuissa (N=8)

Täydentävän jutun otsikko	PUHUJA							
	Kuvia	voimala- asiantuntija	poliitikko	asukas	jäteasiantuntija	kauppias	virkamies	kestopuuala
Ruotsissa kyllästetty puu poltet..	1	1						
Kestopuu ei ole vieläään terveellistä	1					2	2	2
Timo Soini kysyi eduskunnassa...			1					
Leppäkosken Sähkön toiminta..		1						
Valtakunnalliset ongelmajätämää.			2					
Ei tulta ilman päästöjä	1				1			
"Maitopurkkeja sytykkeeksi"				2				
"Muutaman nakkipaketin voi polttaa"	1				1			
Yhteensä	4	2	3	2	2	2	2	2

Juttu *Ruotsissa kyllästetty puu poltetaan talousjätteen seassa* etsii vertailukohteita naapurimaan vastaavista laitoksista. *Kestopuu ei ole vieläään terveellistä* kertoo kestopuun käytöstä rakentamisessa, tiedottaa käsittelyä, myyntiä ja hävittämistä koskevasta lainsäädännöstä sekä luontovaikutuksista. Yhteenkuuluvat jutut *Timo Soini kysyi eduskunnassa Parkanon voimalaitoshankkeesta* ja *Valtakunnalliset ongelmajätämääräykset pätevät myös Parkanossa* käsittelevät kestopuuvoimalan lainsäädännöllistä puolta. Kestopuuvoimalayhtiön osakasyrityksen Leppäkosken Sähkön tulokatsaus vuodelta 2005 *Leppäkosken Sähkön toiminta laajeni* oli taustoittava eikä uutinen, koska se sivusi vain ohimennen voimalahanketta, ja päähuomio oli tilinpäätöksen luvuissa. Kauimmas kestopuusta päästiin jutussa *Ei tulta ilman päästöjä*. Kyseessä oli koko sivun artikkeli puulla lämmittämisestä ylipäätään. Jutulla oli kaksi kainalojuttua ”*Muutaman nakkipaketin voi polttaa*” ja ”*Maitopurkkeja sytykkeiksi*”. Juttu olisi jossain muussa lehdessä tai Ylä-Satakunnassa muuna ajankohtana ollut pelkkä tietopaketti turvallisesta tulipesän käytöstä ja puulla lämmittämisestä. Keskellä voimalaitoskeskustelua se kuitenkin liittyi olennaisesti myrkkypuukirjoituksiin. Taulukossa 2 on eritelty täydentävien ja taustoittavien juttujen puhujat.

Täydentävissäkin jutuissa esiintyi siis 2 voimala-asiantuntijan puheenvuoroa. Toinen näistä oli ruotsalaisvoimalan johtaja ja toinen Leppäkosken Sähkö Oy. Poliitikko puhui 3 kertaa, joista 2 kertaa sama henkilö eli Timo Soini. Asukas pääsi ääneen 2 kertaa. Kyseessä oli pariskunta maitopurkkien polttamista käsittelevässä jutussa. Jäteasiantuntijoiksi olen luokitellut jäteyhtiön edustajan ja pakkausmateriaaleista vastaavan henkilön ruokafirmassa. Heidä oli 2, molemmat samassa juttukokonaisuudessa, jonka pääjuttu oli *Ei tulta ilman päästöjä*.

Suurin määrä puhujia oli jutussa *Kestopuu ei ole vielääkään terveellistä*. Siinä esiintyi 2 rakennustarvikekauppiasta, 2 virkamiestä ja 2 kestopuualan henkilöä. Virkamiehet ovat Suomen ympäristökeskuksen ylitarkastaja ja sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen ylitarkastaja. Kestopuualalta on haastateltu paikallisen kestopuunvalmistajayrityksen toimitusjohtajaa ja Kestopuu Oy:n toimitusjohtajaa.

5.1.5 Joku muukin puhuu. Määrällistä analyysia taustoittavista ja täydentävistä jutuista

Näin pieni oheisjuttujen määrä antaa tietysti melko vähän tilaa puhujien määrälliselle analyysille. Täydentävien juttujen aiheista ja puhujaryhmistä voi päätellä, että Ylä-Satakunnan toimitus on halunnut tuoda esille muunlaisiakin näkökulmia ja -aiheita kuin vain suunnittelun prosessin tuottamia uutisia. Jutut Ruotsin tavasta polttaa kestopuuta ja kestopuun terveellisyydestä antavat kuvan, että polttolaitoksen suunnitteluprosessia on haluttu tarkastella myös omaa paikkakuntaa laajemmasta ja yleisemmästä näkökulmasta. Juttu puun käyttämisestä tavallisessa lämmittämisessä taas muistuttaa, että täysin saasteetonta energiantuottotapaa ei ole olemassakaan. Tämä laajentaa näkökulmaa kestopuun ulkopuolelle pohtimaan muitakin energianlähteitä.

Näissä kolmessa toimituksen todennäköisesti itse ideoimassa lisätietoa antavassa jutussa (joista yhdessä on kainalojutut, lasken ne tähän mukaan) on 1 voimala-asiantuntija, 2 paikallista asukasta, 2 ympäristö- tai terveysalan virkamiestä, 2 jäteasiantuntijaa, 2 kauppiasta ja 2 kestopuualan toimitusjohtajaa. Puhujien määrä ja heidän edustamiensa alojen kirjo on huomattava, kun kyseessä on vain muutama juttu.

5.2 Mieliptidejuttujen puhujat

Kansalaisten mielipiteen esille saaminen on tärkeää. Sille pitäisi antaa mahdollisuus niin, että silti ei olisi vaaraa joutua päättämään vaikeista asioista, jos sellaiseen ei halua. Ajatus on hyvä. Jokainen voisi uskaltaa lausua mielipiteensä ilman että patistetaan heti hakeutumaan vaikkapa kunnallisvaaliehdokkaaksi. (Päätoimittaja Veli-Matti Heinisuo, Ylä-Satakunnan pääkirjoitus 14.12.2006.)

5.2.1 Mielipidetekstien määrällisen analyysin esittely

Ylä-Satakunta julkaisi lämpövoimalan suunnitteluprosessiin suoraan liittyviä tai sitä jotenkin sivuavia yleisönosastokirjoituksia kaikkiaan 104 kappaletta. Kirjoitukset sijoittuvat suunnitteluprosessin ajalle tai heti sen jälkeen, eli aikavälille 14.2.2006–15.3.2007. Yksi kirjoitus julkaistiin vielä 9.10.2008, jolloin kysyjä tiedusteli, aikooko uusi, syksyllä 2008 valittava valtuusto vielä ottaa kestopuuvoimalan harkintaan. Voimalahanke oli kuitenkin kuopattu jo helmikuussa 2007, jolloin myös julkaistiin viimeinen, kestopuuvoimalan kieltämisestä kertova uutinen. Luettelo mielipideteksteistä on tutkielman liitteenä 2.

Olen valinnut aineistoni varsin väljästi; jokainen kirjoitus, missä kestopuuvoimala mainitaan tai minkä voi tulkita muuten liittyvän olennaisesti asiaan, on mukana. Suurin osa teksteistä ottaa kantaa suoraan voimalaan tai pyrkii antamaan sille vaihtoehtoja, kuten koskivoiman. Muutamassa kirjoituksessa voimalaa käytetään lähinnä henkilökohtaisen, usein kahden henkilön välisen, poliittisen nokittelun välineenä, ja kirjoituksen painopiste on siis toisaalla. Olen kuitenkin kelpuuttanut nämäkin kirjoitukset mukaan, sillä ne kertovat omalta osaltaan voimalasuunnittelun Parkanossa saamista mittasuhteista; voimala alkoi olla poliittisen debatinkin ase. Näitä sivulauseessa voimalan mainitsevia kirjoituksia on kuitenkin yli sadan kirjoituksen joukosta vain jokunen, ja lähes kaikkien muiden pääsisältönä on nimenomaan lämpövoimala. Joissain teksteissä kirjoittaja ottaa kantaa ensisijaisesti johonkuhun toiseen mielipiteen esittäjään, ja olen ottanut nämäkin kirjoitukset mukaan, sillä asiayhteydestä voi päätellä kommentoinnin olevan vastinetta nimenomaan kommentoidun henkilön aiemmin kirjoittamaan voimalakirjoitukseen. Näiden, voimalaa mainitsemattomien kirjoitusten mukaan ottamisesta voi olla toistakin mieltä. Joku muu olisi jättänyt ne ulos. Olen kuitenkin kelpuuttanut ne siksi, että ne kertovat asian laajenemisesta henkilökohtaisuuksiin. Kuten usein käy kohua ja äärimielipiteitä herättävissä tilanteissa, enää eivät riitele vain asia ja mielipiteet, vaan myös henkilöt keskenään.

Mielipidekirjoitusten määrällisen analyysin tarkoitus on selvittää kaksi asiaa: monessako kirjoituksessa voimalasuunnitelmaa puolletaan, vastustetaan tai otetaan neutraali kanta, tai onko voimala mainittu vain muun asian ohessa ikään kuin sivulauseessa. Toiseksi kysyn, ketkä kirjoituksia kirjoittivat.

Kysymykseen, ketkä kirjoittivat kirjoituksia, vastaan kahdella tavalla. Taulukko 3 luokittelee kirjoittajat ryhmiin, kuten esimerkiksi kansalainen, asiantuntija, poliittinen toimija tai kuntapäättäjä. (Tämä jaottelu on samantyylinen kuin uutisten ja asiajuttujen puhujaryhmien erittely ja taulukointi luvuissa 5.1.3 ja 5.1.4 taulukoissa 1 ja 2.) Jaottelu on tehty allekirjoituksen perusteella. Tästä syystä en myöskään käytä taulukossa nimitystä asukas; kaikki kirjoittajat eivät ilmoittaneet asuinpaikkakuntaansa, joten allekirjoituksesta ei voi päätellä kuka asui Parkanossa ja kuka muualla. Joissain tapauksissa se selviäisi itse tekstistä, joissain tapauksissa useita kertoja kirjoittava ihminen on laittanut allekirjoituksensa ohien määritteeksi asuinkunnan yhdessä kirjoituksessa, ja tämä olisi toki yleistettävissä muihinkin saman henkilön kirjoituksiin. Koska tekstisisältöä tutkimallakin useiden kirjoittajien kotikunta jäisi epäselväksi, käytän määritelmänä kansalaista. Tämä termi viittaa vain ihmisen vaikutusmahdollisuuteen ja osallisuuteen voimalasuunnittelussa. Kansalainen tarkoittaa yksityishenkilöä, jolla ei ole aseman puolesta tulevaa poliittista tai ammatillista valtaa, jota on esimerkiksi kuntapäättäjällä, puolueella tai sähköyhtiön edustajilla ja tiettyyn rajaan asti myös esimerkiksi ympäristöyhdistyksillä.

Jos henkilö siis ei ole ilmoittanut itselleen titteliä, kuten sähköyhtiön johtaja tai poliittinen toimija, lasken hänet yksityishenkilöksi eli kansalaiseksi. Myös siinä tapauksessa kyse on kansalaisesta, jos titteli tai ammattinimike on voimalasuunnittelun kannalta epäolennainen. Tällaisia ovat esimerkiksi muusikoiden Pate Mustajärven ja Mika Sundqvistin tai yhteiskuntatieteiden maisterin Tarja Puolanteen tittelit (toisessa kirjoituksessa Puolanne käyttää titteliä kansanedustajaehdokas, jonka mukaisesti hän onkin tämän toisen kirjoituksen kohdalla poliitikko). Muusikolla tai maisterilla ei ole sellaista asemaa, mikä antaisi hänelle vaikutusvaltaa tässä asiassa.

Jos henkilö on ilmoittanut useita eri titteleitä, hänet on luokiteltu sen mukaisesti, mikä titteli listassa on ensimmäisenä. Tällaisia kahdella tuolilla istuvia on esimerkiksi Tapio Ristamäki, joka nimeää itsensä ensin Parkanon Sosialidemokraatit ry:n puheenjohtajaksi ja sen jälkeen Parkanon kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtajaksi. Tulkitseen henkilön tällöin painottavan ensin mainitsemaansa asemaa, ja tämän vuoksi esimerkkinä toimiva Ristamäki esiintyy taulukossa poliittisena toimijana.

Nimimerkkikirjoittajat tulkitseen käytännössä kansalaisiksi, mutta koska nimettömällä kirjoituksella on mielestäni pienempi painoarvo kuin omalla nimellä kirjoitetulla, jaottelen nimimerkkikirjoittajat taulukossa omaksi ryhmäkseen.

Jokaisella kirjoituksella on taulukossa vain yksi kirjoittaja. Mieli-pidekirjoituksissa esiintyy monia "joukolla" kirjoittaneita, kuten "Tyrmistyneet penttiläiset", "Joukko parkanolaisia" tai "Joukko ärtyneitä äänestäjiä". Omilla nimillään kirjoittaneillakin on muutama teksti, joissa allekirjoittajia on kaksi. Myös nämä joukolla tai kaksikolla kirjoittaneet ovat taulukossa selkeyden vuoksi vain yhtenä henkilönä. Laskentatapani on ollut siis yksi kirjoittaja per kirjoitus, olipa kirjoittajiksi ilmoitettu yksi tai useampi henkilö.

Taulukossa 3 esitetään myös, mikä on ollut kirjoituksen sävy. Toisin sanoen jokaisen kirjoittajaryhmän sisällä esiintyneet kannanotot on luokiteltu sen mukaan, onko voimalasuunnittelua kirjoituksessa puollettu, vastustettu vai onko siihen otettu neutraali kanta, onko voimala mainittu vain muun asian ohessa ikään kuin sivulauseessa, tai onko kirjoitus ensisijaisesti johonkuhun toiseen kirjoittajaan tai vaikkapa päättäjiin suunnattua henkilökohtaista kritiikkiä tai kommentointia.

Olen tässä tutkielmassa käyttänyt omalla nimellä kirjoittaneista mieli-pidekirjoittajista heidän koko nimeään tai sukunimeään. Olisin voinut valita myös tavan esittää heidät esimerkiksi pelkällä etunimellä tai etunimellä ja sukunimen ensimmäisellä kirjaimella. Tällä tavalla he olisivat olleet anonyymimpia kuin koko nimellä esiintyessään. Voimalan suunnittelu- ja vastustusprosessissa mielestäni kuitenkin silmiinpistävä piirre oli nimenomaan kannan ottaminen avoimesti omalla nimellä, mikä ilmenee sekä omalla nimellä esiintyneiden kirjoittajien määrästä, uutisjutuissa kantaa ottaneista haastatelluista (joista useat kansalaiset samoja kuin mieli-pidekirjoittajatkin) että esimerkiksi vastustusadressin keräämisestä, jossa selkeästi ottivat asiaan omalla nimellä kantaa niin kerääjät kuin adressin allekirjoittajatkin. En siis pidä tarpeellisena piilottaa kirjoittajien ja kannanottajien nimiä myöskään tästä tutkielmasta, koska samat nimet on julkaistu prosessin aikaan lehdissä useaan kertaan. Lisäksi myös uutisten laadullisissa analyysissä luvussa 6.1 tarkastelen jutuissa esiintyvien ihmisten kommentteja heidän nimensä mainiten, olipa kyseessä sitten kaupunginvaltuuston puheenjohtaja tai rivikansalainen. Mielestäni loogista on, että kohtelen kaikkia jutuissa oikeilla nimillään esiintyviä haastateltuja ja kirjoittajia samalla tavalla. Tässä tapauksessa valitsemani tapa on puhua heistä koko nimellä tai sukunimellä.

Taulukossa 4 esitellään nimeltä useita kirjoituksia julkaisseet. Suurin osa kirjoittajista esiintyy mielipidepalstalla vain kerran, mutta joukossa on myös monta kirjoitusta julkaisseita. Teen aktiivikirjoittajista oman taulukkonsa, jossa heidät esitetään siinä järjestyksessä, montako kirjoitusta heiltä on julkaistu. Vedän rajan kahteen kirjoitukseen siitä syystä, että nimellään kirjoittaneita on kaikkiaan 32 henkilöä tai toimijaa, kuten puoluetta, ja nimimerkkejä 21. Vain yhden kirjoituksen kirjoittajien nimet eivät ole tutkimuksen kannalta mielestäni relevantteja. Jokainen kirjoitus esiintyy kuitenkin taulukossa 3, josta selviää sen sävy, eli myönteinen, kielteinen, neutraali tai sivuasiana mainitseva, sekä taulukossa 4 luokiteltuna sen mukaisesti, mihin toimijaryhmään kirjoittaja kuuluu. Haluan tuoda eniten kirjoittaneiden nimet esiin jo tässä vaiheessa, sillä yksittäisen henkilön laatimien kirjoitusten määrä on yksi peruste luvussa 6.2. analysoitavien mielipidetekstien valinnalle.

Kuten uutisten ja asiajuttujenkin taulukoinnissa, käytin pohjana ensin Microsoft Office Excel -ohjelmaa, mutta muunsin taulukot Microsoft Word -ohjelman muotoon siirtäessäni ne tekstin joukkoon. Kirjoittajittain luokitellussa taulukossa kirjoittajat esiintyvät siinä järjestyksessä, miten paljon he kirjoittivat. Taulukossa ensimmäisenä on sen mukaisesti Tarmo Uusitalo, jolta julkaistiin 14 kirjoitusta.

5.2.2 Polttolaitoksen suunnitteluprosessi mielipidetekstien mukaan

Koska mielipideteksti on kannanotto, lukijakirjoituksista ei voi yhtä selkeästi hahmottaa kestopuuvoimalan suunnitteluprosessin kronologista kulkua kuin Ylä-Satakunnan uutisista, joiden pelkät otsikot kertovat, missä vaiheessa ollaan. Monissa mielipidekirjoituksissa toki viitataan tapahtumiin, joista uutisetkin kertovat. Muun muassa ympäristövaikutusten arviointimenettely eli YVA huomioitiin moneen kertaan, ja kirjoituksissa otettiin kantaa YVA-tiedotustilaisuuksien onnistumiseen, kuten Kirsti ja Kalevi Askolinin kirjoituksissa 16.11.2006 ja 21.12.2006, tai YVA-selvityksen onnistumiseen ylipäätään, kuten Olli Tiitun kirjoituksessa 19.12.2006. Nämä ovat selkeästi ajankohtaisia tekstejä, samoin voimalayhtiön edustajien eli Parkanon Voiman toimitusjohtajan Tommi Tähkälän kirjoitus 23.2.2006 ja voimalayhtiön hallituksen puheenjohtajan ja Leppäkosken Sähkön toimitusjohtajan Pertti Leppäsen kirjoitus 20.6.2006.

Hyvin moni kirjoitus on kuitenkin näitä vähemmän näkyvästi sidoksissa tapahtumiin tai uutisiin. Moni voimalaitoksen vastustaja keskittyi todistamaan, että polttolaitos ei ole turvallinen, tai että turvallisuudesta ei ole varmaa tietoa. Puun käsittelyaineena käytetty myrkyllinen arseeni pääsi pääosaan useissa kirjoituksissa. Esimerkiksi Joukko allekirjoittaneita otsikoi kirjoituksensa 6.4.2006 *Arseenin talteenottoa ei hallita*.

Laitosta puoltaneiden tai siihen neutraalisti suhtautuneiden kirjoittajien kirjoitukset olivat usein vastineita vastustajien "turhaan" huolehtimiseen. Poliitikkojen kirjoitukset olivat selkeästi kahden tai useamman osallistujan välistä vuoropuhelua yleisesti kunnallisasioista. Osa näistä oli todennäköisesti seurausta heidän aktivoitumisestaan syksyn 2007 eduskuntavaalien vuoksi. Esimerkiksi Tarja Puolanne tituleerasikin itseään kansanedustajaehdokkaaksi kirjoituksessaan 21.12.2006. Samoin kirjoitusluettelon kolme viimeistä kirjoitusta eli Jorma Lannetan 8.3., Kauko Kallioniemen 13.3. ja taas Jorma Lannetan 15.3.2007 olivat selkeästi poliittisia kahdenvälistä debattia.

Kun voimalasuunnittelu helmikuun alussa 2007 lopetettiin, asiaan otti 22.2.2007 kantaa nimimerkki Keltasirkku, jonka kirjoituksen otsikko oli *Oikeat kestopuuvoimalan kaatajat*. Kirjoittaja haluaa nostaa esille henkilöt, jotka aloittivat kansalaisliikkeen voimalan vastaan. Palaan kansalaisliikkeen toimintaan lyhyesti luvussa 6.2., jossa esitellään myös laadullisesti analysoitavat mielipidetekstit.

Taulukko 3.

Mielipidekirjoitusten puhujaryhmät ja kirjoitusten asenne voimalasuunnitelmaa kohtaan (N=104)

Kirjoituksen asenne	PUHUJA				
	Voimalayhtiön edustaja	Kunta-päättäjä	Poliittinen toimija	Kansalainen	Nimimerkki
Myönteinen	2	1		2	2
Kielteinen		1	3	61	17
Neutraali			1	5	1
Voimala sivuasiana		1		3	1
Henkilökohtainen		1		2	
Yhteensä	2	4	4	73	21

Puhujaluokkien määrittely oli melko kiistatonta. Luokat on määriteltä aineistolähtöisesti, eli allekirjoitusten perusteella on tutkittu, mihin ryhmään ihminen kertoo itse kuuluvansa. Jos henkilö ilmoitti useampia kuin yhden tittelin, olen huomionut ensimmäisenä mainitun. Voimalayhtiön edustaja tarkoittaa Leppäkosken Sähkö Oy:n tai Parkanon Voiman palveluksessa olevia henkilöitä, jotka kirjoittavat viran puolesta, yhtiön nimissä. Kuntapäättäjä tarkoittaa kaupunginvaltuutettuja ja kaupunginhallituksen tai lautakuntien jäseniä eli päätöksentekooelimityissä vaikuttavia henkilöitä. Poliittinen toimija on sellainen, joka ilmoittaa toimivansa jonkin puolueen edustajana. Kansalaisia ovat kaikki ne, jotka eivät ilmoita mitään titteliä tai työllä tai asemalla ei ole vaikutusta polttolaitossuunnitteluun. Tästä syystä esimerkiksi yrittäjä-luokittelua ei ole, vaan myös yrittäjät ovat taulukossa kansalaisia, koska heillä ei voida katsoa olevan muuta kansalaista suurempaa vaikutusta voimalasuunnitteluun, toisin kuin kuntapäättäjillä tai voimalayhtiön edustajilla.

Nimimerkkikirjoittajat olen käytännössä tulkinnut kansalaisiksi, mutta nämä kirjoitukset ovat omassa sarakkeessaan, koska pidän omalla nimellä kirjoitettujen tekstien painoarvoa nimettömänä kirjoitettuja suurempana.

Täten määriteltynä kansalainen, poliitikko, kunnan päättäjä, voimalayhtiön edustaja ja nimimerkillä kirjoittava erottuvat toisistaan selkeästi, ja nämä luokat nousivat siis aineistosta esiin tekstejä ja allekirjoituksia lukiessani. Sen sijaan kirjoituksen sävyn määrittäminen oli joissain tapauksissa rajanvetoa. Onko selkeästi kaupungin päättäjiä kritisoiva teksti voimalalle myönteinen, kielteinen tai neutraali, jos ei kirjoittaja selkeästi ilmaise kantaansa myös voimalaa kohtaan? Jotkin tekstit olisi voinut luokitella useampaan kategoriaan, koska sisältö käsitteli useaa aihetta.

Joissain tapauksissa turvauduin asiayhteyteen ja saman kirjoittajan aiemmissa teksteissä tekemäänsä kannanottoon. Jos tekstin kirjoittaja oli selkeästi ilmaissut vaikkapa vastustavansa voimalaa mahdollisesti turvattomana, oli selkeintä luokitella hänen seuraava kirjoituksensa myös vastustavaksi, vaikka se luettelisi vain faktoja esimerkiksi myrkkyykaasuista tai hiukkasten kulkeutumisesta hengitysteissä. Tällaisia olivat muun muassa useat polttoprosessia ja arseenin talteenottoa käsittelevät kirjoitukset, joiden saattoi kirjoittajan vuoksi tulkita latelevan faktoja nimenomaan todistaakseen niiden avulla laitoksen turvattomuutta. Joku toinen olisi saattanut käyttää samoja tietoja todistaakseen laitoksen turvallisuutta.

Vastustavien tekstien kategoria sisältää suoran vastustuksen ja kirjoittajan tiedetyn vastustavan kannan mukaan määriteltyjen lisäksi myös mainitsemani päättäjien toimintaa kritisoivat tekstit. Jos kirjoituksessa esitetään, että päättäjät ovat toimineet salaa ja asukkaiden selän takana, tämä on voimalavastainen kirjoitus siksi, että se kritisoi negatiivisesti suunnitteluprosessin kulkua. Myös sellaiset tekstit ovat kestopuuvoimalaa vastustavia, joissa selkeästi esitetään uudelle lämpövoimalalle jotakin muuta polttoainetta, vaikka sanaa kestopuu ei mainittaisi. Muun materiaalin suositteluinen ilmaisee mielestäni tarpeeksi selvästi, että kestopuu on ei-toivottu polttoaine.

5.2.3 Kuka haluaa mielipiteensä kuuluville?

Mielipidepalstalla julkaistiin siis kaikkiaan 104 voimalaan liittyvää tekstiä ja yksi aiheeseen liittyvä, kantaottava lukijan pilapiirros (lehdessä julkaistiin myös lehden omalla vakioalustalla aiheeseen liittyviä toimituksellisia pilapiirroksia, mutta niitä ei käsitellä tässä tutkimuksessa). Kaikissa

lehdissä ei ollut yhtään voimalakirjoitusta, mutta toisissa niitä olikin sitten useita. Aktiivisimpana aikana mielipidetekstejä oli lehdessä usealla sivulla, kun normaalisti mielipidesivuja on vain yksi. Lehden linja voimalakirjoitusten julkaisussa oli Ylä-Satakunnan toimitussihteerin Heikki Pettisen (Pettinen 2008) mukaan se, että mielipiteenilmaisua ei juuri rajoitettu. Pettinen ei uskalla taata eikä useita vuosia tilanteen jälkeen kysyttäessä tarkalleen muistakaan, mahtuiko aivan joka ikinen mielipide lehteen, mutta periaatteessa keskustelun annettiin rehoittaa vapaasti. Myöskin uutisiin päätyi jokainen käänne; kun jotain uutta ilmeni, siitä tehtiin vähintään lyhyt jutunpätkä. Pettinen perusteli linjausta laajasta uutisoinnista ja mielipiteiden vapaasta ilmaisemisesta voimalaitosprosessin Parkanossa herättämällä laajalla yleisellä kiinnostuksella.

Mielipidekirjoitusten kirjoittajaryhmistä suurin oli omalla nimellään kirjoittaneet kansalaiset. Tällaisia kirjoituksia oli kaikkiaan 73. Kun lasketaan mukaan nimimerkillä kirjoitetut, oletettavasti myös yksityishenkilöiden kirjoittamat 21 tekstiä, saadaan kaikkiaan 94 kirjoitusta. Näistä 78 vastusti voimalaa joko täysin tai ainakin sen sijoittamista asutuksen lähelle.

Voimalayhtiön edustajilta saatiin vain 2 kirjoitusta. Kirjoitusten vähyyttä selitetään toisessa näistä. Parkanon Voima Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja Leppäkosken Sähkö Oy:n toimitusjohtaja Pertti Leppänen kirjoitti 20.6.2006, että yhtiö ei ole ryhtynyt kommentoimaan yksittäisiä kirjoituksia, koska syksyllä valmistuva YVA-selostus vastaa suurimpaan osaan esitetyistä kysymyksistä.

5.2.4 Määrällistä analyysia mielipideteksteistä

Kansalaisten runsas edustus mielipidepalstalla noudattaa aiemmissa tutkimuksissa havaittua trendiä. Suhosen mukaan kansalaisten edustus yleisönosastolla on suurta varsinkin, kun kansalaisjärjestöt kuten ympäristöyhdistykset lasketaan mukaan. Joinakin vuosina kansalaiset ja ympäristöliikkeet pääsivät myös otsikoihin useammin kuin muulloin. Tällöin yleensä kyse oli tilanne, jossa kansalaisliikkeet toimivat aktiivisesti jonkin asian hyväksi. (Suhonen 1994, 111, 112) Myös Raittila on todennut, että kansalaiset ovat mielipidesivuilla aktiivisia (2000, 67).

Parkanon voimalatapaus vastaa näitä havaintoja. Voimalan vastustajat saivat aikaan kansalaisliikkeen, joka mielipidekirjoitusten suoltamisen lisäksi keräsi voimalan sijoituspaikkaa vastaan nimelistaa (muun muassa Ylä-Satakunnan uutisjutut 21.2.2006 *Voimalaa vastaan kerätään nimiä* ja 9.3.2006 *Lämpövoimalan paikkaa vastaan 1600 nimellä*). Lisäksi Pahkalan kaupunginosaan asukkaiden yhdistys ilmaisi vastustuksensa siihen, että voimala sijoitettaisiin Pahkalan asutusalueen

lähelle (uutinen 2.3.2006 *Pahkalan asukkaiden yhdistys voimalaa vastaan*). Asukasyhdistyksen vastustus ei kuitenkaan näkynyt mielipidesivulla, sillä sen nimissä allekirjoitettuja mielipidetekstejä ei julkaistu. Muutamassa vastustavassa kirjoituksessa kirjoittaja kertoo tosin asuvansa Pahkalassa, mutta nämä kirjoitukset ovat yksittäisen asukkaan, eivät yhdistyksen tuottamia.

Kansalaisliikkeen aktiivitoimijat paljastuvat uutisjuttujen lisäksi taulukosta 4. Eniten kirjoittaneet olivat myös voimalan vastustuksessa aktiivisimpia. Suurimman määrän eli 14 kirjoitusta julkaissut Tarmo Uusitalo oli itse asiassa kansalaisliikkeen toimeenpaneva voima. Hänen toiminnastaan tehtiin haastattelu Ylä-Satakuntaan 4.9.2008 otsikolla *14 yleisönosastokirjoitusta myöhemmin voimalatontilla*. Palaan kyseiseen haastatteluun mielipidekirjoitusten laadullisen analyysin yhteydessä luvussa 6.2.1. Tässä kirjoituksessa Uusitalo luettelee kansalaisliikkeen ydinryhmän: Kirsti ja Kalevi Askolinin, Martti Latosen, Arja Pihlajan ja itsensä. Samat henkilöt ovat myös mielipidekirjoitusten listan kärki.

Taulukko 4.

Omalla nimellään vähintään 2 mielipidetekstiä kirjoittaneet ja kirjoitusten asenne voimalasuunnitteluun

Kirjoittaja	Kirjoituksia kpl	Kirjoituksen asenne				
		Myönteinen	Kielteinen	Neutraali	Sivuasias	Henk.koht.
Tarmo Uusitalo	14		14			
Martti Latonen	8		8			
Kalevi Askolin	8		8			
Arja Pihlaja	6		6			
Kirsti Askolin	5		5			
Olli Tiitu	5		5			
Kirsti ja Kalevi Askolin	4		4			
Roy Nordström	3			2	1	
Tarja Puolanne	2		1			1
Eino Pasanen	2		1	1		
Heikki Järvenpää	2		2			
Jorma Lannetta	2				2	
Aino Rimppi	2		2			
Antti Peltoniemi	2		1	1		
Yhteensä	65	0	57	4	3	1

Taulukosta selviää, että kansalaisten yhteensä 61 kielteisestä kirjoituksesta valtaosan eli 57 kirjoitusta tuottivat ahkerimmat 12 kirjoittajaa. Lisäksi näistä valtaosa eli 50 on 7 ahkerimman kirjoittajan tuotosta, joita kukin tuotti vähintään 4 kielteistä tekstiä (eikä ainuttakaan neutraalia, saati positiivista). Tai itse asiassa kyseessä on vain 6 fyysistä henkilöä, sillä taulukossa on eritelty Kirsti ja Kalevi Askolinin yhdessä allekirjoittamat tekstit erilleen kummankin yksin kirjoittamista. Jos kuitenkin tässä vaiheessa puhutaan jo henkilöistä eikä erilaisista allekirjoituksista, kärjessä on

vain 6 henkilöä, joista 5 kuului voimalaa vastustaneeseen kansalaisliikkeeseen. Kärkiryhmään kiilasi liikkeen ulkopuolisista vain Olli Tiitu, joka hänkin lisäksi vastusti voimalaa.

Mielipideteksteissä voidaan sanoa korostuneen kansalaisten ja yleisön näkökulman samalla, kun esimerkiksi voimalayhtiö lähestulkoon pidättäytyi kommentoimasta. Joissakin nimellään esiintyneiden kansalaisten ja nimimerkkien kirjoituksissa suhtaudutaan voimalaan myönteisesti tai neutraalisti, mutta kansalaisliikkeen toimijoiden suuren vastustuskirjoitusten vyöryn joukossa nämä näyttävät lähinnä poikkeuksilta. Myönteisen suhtautumisen ilmaisee 7 kirjoitusta, samoin neutraaleja kirjoituksia on 7. Muutamassa kirjoituksessa voimalaa käytetään kahden tai useamman kirjoittajan välisen henkilökohtaisen väittelyn tai politiikan tekemisen välineenä.

5.3 Uutisten ja mielipidejuttujen määrällisen analyysin yhteenveto

Ylä-Satakunnan uutisten ja asiajuttujen puhujat jakaantuvat melko tasaisesti eri puhujaryhmiin. Tilaa saavat niin voimalan suunnittelijat, kaupungin virkamiehet, poliitikot kuin kansalaiset ja ympäristöyhdistyksen. Uutisissa näkyy toimitussihteri Heikki Pettisen mukaan (Pettinen 2008) jokainen käänne, mikä prosessissa tapahtui. Tässä tapauksessa aloite uutisoinnille ei ole siis välttämättä tullut toimituksen sisältä, vaan esimerkiksi tieto vastustusadressin keräämisestä on todennäköisesti kansalaisliikkeen toimijoiden antama. Sen sijaan toimituksen valinta on ollut se, keitä muita kuin esimerkiksi kansalaisliikkeen toimijoita juttuun on haastateltu. Laajasta eri ihmisryhmien edustajien kirjosta voi varovaisesti päätellä, että uutiseen on yleensä haluttu toinenkin näkökulma, ja siksi jutussa esiintyy usean ryhmän edustajia. Toki joukossa on uutisia, joissa on vain yhden ryhmän edustaja tai edustajia. Kuitenkin yleensä jo seuraavassa jutussa ääneen pääsee muidenkin ryhmien edustajia. Taulukon 1 puhujaluokkien erittelyn mukaan Ylä-Satakuntaa ei voi moittia liiallisesta virallisen kannan ja virkamiesten suosimisesta. Puhujien määrästä kuitenkin näkyy kuitenkin jossain määrin se muuallakin havaittu trendi, että asiantuntijoita ja virkamiehiä on jutuissa keskimäärin runsaammin kuin kansalaisia (mm. Raittila 2001).

Muissa asiajutuissa aihetta pyritään laajentamaan kestopuuvoimalan ulkopuolelle, kuten painekyllästetyn puun yleisiin ominaisuuksiin (6.4.2006 *Kestopuu ei ole vielääkään terveellistä*) ja puulämmitykseen ja palamisjätteisiin ylipäätään (16.1.2007 *Ei tulta ilman päästöjä*, kainalojutut ”*Muutaman nakkipaketin voi polttaa*” ja ”*Maitopurkkeja sytykkeeksi*”). Tämä tuo asiaan lisää sävyä ja laajentaa keskustelua voimalan ulkopuolelle.

Jos toimituksen linja onkin ollut antaa monille asiasta kiinnostuneille ääntä jo uutis- ja asiajutuissa, vielä enemmän tämä näkyy mielipidepalstalla. Siellähän linjaus oli, että kirjoitusten aiheita tai määrää ei tarkoituksellisesti rajoiteta. Aiempien tutkimustulosten tapaan (mm. Suhonen 1994) kansalaisten mielipide ylikorostui, ja vastustus poiki yhden asian kansalaisliikkeen. Kansalaisliike pääsi useaan kertaan myös lehden uutisiin, mutta aktiivisimmillaan se oli niiden ulkopuolella mielipidekirjoituksineen (kaikkiaan ydinryhmä tuotti 45 vastustavaa kirjoitusta) ja adressikeräyksineen.

Uutisjuttujen otsikoiden perusteella pysyy suhteellisen hyvin selvillä voimalasuunnittelun aikataulusta. Kirjoitusten määrällinen erittely ei kuitenkaan kerro, millä tavalla voimalaprosessista kirjoitettiin eikä siihen, miksi kaupunginhallitus lopulta päätyi kieltämään voimalan kaavoittamisen. Pelkkä vastustavien mielipidekirjoitusten suuri määrä ei siihen vastaa, sillä kirjoitukset olisi voitu päätöksenteossa sivuuttaa esimerkiksi pitämällä niitä asiantuntemattomina. Alun perin voimalan rakentamista pidettiin varmana ensimmäisessä julkaistussa uutisessa *Parkanon uusi voimalaitos polttaa kyllästettyä puuta* (22.12.2005). Jutussa kerrottiin tarkasti jo polttoaineen koostumus ja alkuperäkin, samoin saatavat lämpö- ja sähkömäärät. Voimalaa puoltavia seikkoja mainittiin myöhemmin muissakin jutuissa ja mielipiteissä.

Luvussa 6 analysoin Ylä-Satakunnan uutisten ja asiajuttujen sekä mielipidetekstien vaikutuskeinoja, joilla kestopuuvoimalan rakentamista tai rakentamatta jättämistä perusteltiin. Käyn läpi yleisesti eri juttutyypeissä esiintyviä keinoja, joihin kuuluvat muun muassa sana- ja puhujavalinnat sekä asiaperustelut. Analysoin lisäksi tarkemmin muutaman uutisen ja mielipidekirjoituksen, jotka edustavat hyvin omaa juttutyyppeään.

6 Laadullinen tutkimus uutisista ja mielipideteksteistä

Laadullisen tutkimukseni pohjalla on ajatus retorisesta analyysistä ja argumentaatiosta, mikä tarkoittaa, että ajatus on tutkia, millä tavoin uutisissa ja mielipideteksteissä yritettiin vaikuttaa muun muassa voimalaprosessin kulkuun ja mielipiteisiin suunnitellusta laitoksesta. Esittelen retorista tutkimustapaa tarkemmin luvussa 6.1.1. Uutisten ja mielipidetekstien analyysini on kuitenkin etupäässä laadullinen sisällönanalyysi. Etsin teksteistä sisältöä erittelemällä erilaisia tapoja, joilla puhujat pyrkivät vaikuttamaan yleisöönsä, tässä tapauksessa lukijoihin.

Analyysitapani on aineistolähtöinen, eli en päätä etukäteen, millaisia keinoja tai ilmaisuja etsin, vaan katson, mitä kaikkia tapoja teksteissä esiintyy. Etukäteen sen sijaan olen päättänyt eritellä perustelut ja voimalakannanotot kolmeen ryhmään: vastustavat, puoltavat ja neutraalit. Neutraaleja ovat esimerkiksi sellaiset kommentit, joissa puhuja sanoo odottavansa lisätietoa ennen kuin päättää mielipiteestään. Tällaisia kantaa ottamattomiakin kommentteja on sekä uutisissa että mielipideteksteissä, ja kommentin sanoja osallistuu siten keskusteluun. Myös neutraalin tai odottavan kannan ilmaiseminen on argumentaatiota, joka mahdollisesti pyrkii ehkäpä rauhoittamaan kiihkeästi kantaa ottavien tunteita. Kerron myös, mitkä puhujaryhmät esittivät mihinkin ryhmään kuuluvia perusteluita ja mielipiteitä.

Uutisanalyysi on luvussa 6.1 ja mielipidetekstien analyysi luvussa 6.2.

6.1 Valittujen uutisjuttujen esittely

Analysoitavia uutisjuttuja valitessani perusteluna oli, että ne edustavat mahdollisimman hyvin omaa lajityyppiään eli uutista ja voimalaprosessin uutisointia. Tavoitteeni oli myös, että uutiset kertovat eri asioista, ja niissä puhuu mahdollisimman monien eri puhujaryhmien edustajia.

Voimalaprosessin suunnittelusta julkaistiin uutisia 27 kappaletta. Osa näistä oli lyhyitä kuvattomia juttuja. Jätin nämä lyhyet jutut valittavien joukosta pois, sillä oletin pitkissä, kuvallisissa jutuissa olevan niitä enemmän useita näkökulmia sekä puhujia tai puhujaryhmiä. Moniäänisestä jutusta oli mielestäni yksiäänistä mielekkäämpää etsiä erilaisia tapoja puhua voimalasuunnittelusta.

Valintakriteerini ongelmaksi osoittautui se, että vaikka voimalaitosprosessin uutisjutuissa kokonaisuutena eli kaikista 27 jutusta laskien puhujaryhmiä oli runsaasti, useassa yksittäisessä

jutussa puhujia sen sijaan oli vain yhdestä tai kahdesta ryhmästä. Toki joukossa on juttuja, joissa on paljon eri ryhmiä. Kolme tai useampi puhujaryhmä on jutuissa *Voimalaitoshanke epäilyttää, Parkanolaiset eivät halua ongelmajätettä takapihoilleen, YVA-selostus ei vakuuttanut voimalan arvostelijoita, Keskustan vastustus kuoppaa kestopuuvoimalan ja Bio- ja jäte-energia puhuttivat Parkanossa.*

En kuitenkaan voinut valita analysoitavia juttuja vain näiden mainittujen joukosta, sillä sitten ei täytyisi kriteeri, jonka mukaan juttujen tulee kertoa eri asioista. Viidestä jutusta neljä on yleisötilaisuuksien raportointia, ja vaikka yleisön kuuleminen olikin suunnitteluprosessissa keskeinen asia, ei ole mielekästä analysoida vain keskustelutilaisuuksista kertovia uutisia. Tästä keskustelutilaisuusuutisten joukosta valitsin yhden, 22.6.2006 julkaistun *Parkanolaiset eivät halua ongelmajätettä takapihoilleen* (kirj. Marko Honkaniemi). Juttu on tehty yleisötilaisuudessa, jossa oli paikalla sekä asukkaita että asiantuntijoita. Jutussa esiintyy keskustelua eri ryhmien välillä, mistä syystä se arvioni mukaan antaa hyvää ainesta analyysiin.

Puhujaryhmien vähyydestä (2 ryhmää: kansalaiset ja kunnan edustajat) huolimatta valitsin jutun 9.3.2006 *Lämpövoimalan paikkaa vastaan 1600 nimellä* (kirj. Niina Martikainen), sillä se raportoi keskeisessä asemassa olleen vastustusadressin luovuttamista kaupungin päättäjille ja tuo kansalaisten roolin ehkä uutisjutuista selkeimmin esille. Tämän tekstin valinta ei muutenkaan ollut kiistaton, sillä olen kirjoittanut jutun itse. Perustellusti voitaisiin pitää tulkintaani omista sanavalinnoistani liian subjektiivisena. Koska kuitenkin kirjoitin jutun normaalia journalistista työtä tekevänä toimittajana enkä tiennyt myöhemmin tekeväni tutkimusta voimalasuunnittelun uutisoinnista, kirjoittamishetkellä asemani ei mitenkään poikennut muista toimittajista. Tuohon aikaan en ollut edes tiedotusopin opiskelija, joten mikään mahdollisesti työhöni liittyvä tieteellinen tutkimustehtävä ei ollut mielessäni siitäkään syystä. Adressinluovutustilaisuus oli vain yksi juttukeikka monien joukossa. Jutun julkaisusta on lisäksi aikaa yli neljä vuotta, enkä muista enää adressin luovutustilaisuuttakaan kovin tarkasti, saati että muistaisin uutisen kirjoittamista. Tästä syystä oletan pystyväni suhtautumaan kyseiseen tekstiin samoin kuin muidenkin kirjoittamiin uutisiin. Jutun yhteydessä on ikään kuin kainalojuttuna toinen uutinen, Kaupunginhallitus haluaa vertailutietoa vastaavista laitoksista ja niiden mahdollisista ongelmista (kirj. Taisto Nummi). Koska nämä tekstit liittyvät lehden sivulla yhteen, analysoin pääjutun lisäksi myös tämän toisen uutisen.

Koska osa voimalan vastustuksesta johtui vastustajien mukaan voimalan väärästä sijainnista, valitsin myös jutun, jossa kerrotaan voimalaitokselle olevan myös vaihtoehtoinen paikka toisaalla

kunnassa. Juttu *Lämpövoimalaitokselle toinenkin paikkavaihtoehto* 4.4.2006 (kirj. Heikki Pettinen) ja sen kainalojuttu *Tähkälä ampuu huhuja* alas antavat tosin lähinnä voimalayhtiön edustajille suunvuoron, mutta juttu on selkeä vastaus voimalan sijainnin vastustamiseen. Ennen tätä juttua kaupungille oli jo luovutettu sijaintipaikkaa vastustanut adressi, mistä uutisoitiin siis jutussa 9.3.2006 *Lämpövoimalan paikkaa vastaan 1600 nimellä*, ja tätä ennen keräyksestä 21.2.2006 julkaistussa jutussa *Voimalaa vastaan kerätään nimiä*. Samaten Pahkalan asukasyhdistys vastusti voimalaa Pahkalaan jutussa 2.3.2006, ja Ylä-Satakunnan Ympäristöyhdistys kritisoi 16.3.2006 julkaistussa jutussa kaukolämmön saamisen kytkemistä ongelmajätelaitoksen sijaintiin. Lisäksi varsinkin kainalojutussa etsitään vastausta myös "kylillä" liikkuneisiin juoruihin, ja täten jutussa on ikään kuin rivien välissä enemmän mielipiteitä kuin vain yhtiön edustajien kanta.

Neljäs juttu on useita puhujaryhmiä sisältävä, 18.1.2007 julkaistu *Keskustan vastustus kuoppaa kestopuuvoimalan* (kirj. Heikki Pettinen). Tässä tekstissä paino on keskustan valtuustoryhmän ratkaisevaan asemaan päätöksenteossa, mutta äänen saa kuuluville puolueen lisäksi valtuuston puheenjohtaja (tosin hänkin on keskustalainen, mutta edustaa tässä jutussa kaupunkia eikä puoluettaan) ja Parkanon Voiman toimitusjohtaja. Juttu on keskeinen sikäli, että se on ensimmäinen, jossa todetaan, että kestopuuvoimalaa ei rakenneta, ja perustellaan myös miksi.

Tarkasteltavien juttujen valintaa voi aina kritisoida ja todeta, että jokin muu juttu olisi antanut ehkä toisenlaisen kuvan voimalaitossuunnittelusta. Esimerkiksi lehden ensimmäinen aiheesta julkaisema juttu 22.12.2005 *Parkanon uusi voimalaitos polttaa kyllästettyä puuta*, (kirj. Tarja Lappalainen) kertoo voimalasta päätettynä ja toteutuvana hankkeena tilanteessa, jossa vastustuksesta ei ollut vielä tietoakaan. Tämä uutinen oli minullakin ensin valittujen listalla, mutta päädyin jättämään sen pois. Siinä ei nimittäin näy Ylä-Satakunnan voimalakirjoitteluprosessille tyypillistä vastakkainasettelua ja vastustusta, mikä ilmenee jo kolmannesta uutisjutusta 9.2.2006 *Voimalaitoshanke epäilyttää*, ja sen näkökulma on yksipuolisesti vain voimala- ja sähköyhtiön. Jutussa puhuukin vain kolme näiden yhtiöiden edustajaa. Koska kriteereissani oli usean eri ryhmän esiintyminen samassa jutussa, tämä ensimmäinen uutinen ei niihin sopinut. Periaatteessa siihen ei vain yhden ryhmän edustuksen vuoksi sopisi siis myöskään valitsemani paikkavaihtoehtojuttu *Lämpövoimalaitokselle toinenkin paikkavaihtoehto* 4.4.2006, mutta tämän jälkimmäisen jutun julkaisuajankohtana huuto laitoksesta oli jo alkanut, ja kyseinen uutinen osallistuu jo keskusteluun.

Tämä tutkimuksen laajuus ei myöskään anna mahdollisuutta tarkastella useampia juttuja kuin valitsemani neljä, sillä analyysissa ja vertailussa on mukana myös viisi mielipidetekstiä. Joka

tapauksessa jutuissa pääsee esille useita puhujaryhmiä. Kaikissa valitsemisani uutisissa on lisäksi kuva, mutta en tee niistä tarkkaa analyysia. Saatan kuitenkin kommentoida, miten kuva mahdollisesti toimii yhtenä vaikutuskeinona.

Yksittäisiä juttuja käsittelen seuraavassa luvussa 6.1.1. Käsittelen kuitenkin myös muiden juttujen vaikutuskeinoja yleisesti luvussa 6.1.2. Tässä luvussa listaan kaikista jutuista löytämiäni esitystapoja, sanavalintoja ja muita keinoja, sillä oletan, että kautta voimalakirjoittelun useissa jutuissa esiintyy samankaltaisia, voimalauutisoinnille tyypillisiä vakuuttamisen tapoja ja perusteluita.

Lisäksi esitän ennako-oletuksena, että kaikki valitut uutisjutut edustavat lähestymistavaltaan uutisdiskurssia, eli erityisesti lehti uutisen vakiintunutta ilmaisutapaa ja uutiselle hyväksytyä näkökulmaa. Uutisdiskurssissa asia pyritään esittämään realistisella tyylillä ja anonyymisti, eli toimittajan henkilö ei jutussa näy. Uutisdiskurssissa kirjoittaja ottaa omalle vastuulleen eli kirjoittaa suoraan väitelauseiksi vain kiistattomia tosiasioita, epävarmat asiat ja ristiriidat laitetaan mielellään haastateltavan suuhun (Kunelius 2003, 223, 226). Lisäksi oletan, että juttujen kirjoittamisessa on sovellettu yleisesti mediassa sovellettavia uutiskriteereitä, joissa uutisoimisen arvoisen tapahtuman ominaisuuksia ovat esimerkiksi negatiivisuus, voimakkuus, yllätyksellisyys, kulttuurinen merkittävyys ja päähenkilön kuuluminen eliittiin (Kunelius 2003, 190).

Lehti uutinen on niin tarkkaan määrittynyt, standardisoitunut tekstimalli, että on itse asiassa enemmän mainitsemisen arvoista, jos jokin Ylä-Satakunnan voimalauutinen ei sovi uutisdiskurssiin tai -kriteereihin. En kommentoi uutisdiskurssia tai -kriteereitä tätä enempää analyysin yhteydessä, jos niissä ei ole poikkeamaa yleiseen käsitykseen.

6.1.1 Retoriikasta pohjaa sisällönerittelyyn

Vaikutuskeinojen analyysini pohjalla on ajatus retoriikasta ja argumentaatiosta, joiden teoriaa nykyaikana on kehittänyt muun muassa Perelman (1996). Niin sanottu uusi retoriikka perustuu paljolti perinteisen käsityksen, eli kaunopuheisuuden sijasta argumentaation käsitteeseen. Suurelta osin tästä käsitteen laajentamisesta päättelyyn ja vakuuttavuuteen pelkän korukielisyyden sijasta vastaa filosofi Chaïm Perelman (Summa 1996, 64–67). Argumentaatiota voidaan eritellä monella tavalla, mutta riittänee, kun todetaan, että sen tarkoitus on saavuttaa yleisön hyväksyntä eli eri keinoin vakuuttaa kuulija tai lukija argumentoinnin puolustaman asian oikeellisuudesta tai hyvydestä. Argumentaation keinot sitten sovitetaan oletetun tai todellisen yleisön mukaisiksi

(Summa 1996, 66, Perelman 1996, 16–20). Paikallislehteen sovellettuna esimerkiksi Parkanon voimalaitosprosessissa lehtikirjoitusten yleisönä voidaan pitää lehden koko lukijakuntaa, tai pelkästään parkanolaisia lukijoita joita asia lähinnä koskee. Tämä koskee ainakin uutisia, joille toimitus toki toivoo yleisöksi kaikkia lukijoita, mutta osaa odottaa, että Parkanoa koskevat uutiset kiinnostavat enemmän parkanolaisia kuin kihniöläisiä tai karvialaisia. Lisäksi voidaan olettaa, että varsinkin mielipidekirjoitusten vastaanottavaisimmaksi yleisöksi toivottiin ensisijaisesti kaupungin päättäjiä ja voimalaitosyhtiön edustajia, jotta vaikutus osuisi niihin, joiden käsissä on päätös laitoksen rakentamisesta ja rakennusluvasta.

Nykyretoriikka pohjautuu antiikin puhetaitoon, ja kuten klassisessa juhlapuheessa voitaisiin sanoa, "jo muinaiset roomalaiset" arvostivat retoriikkaa. Roomalaisten ohessa taitoa vaalivat yhtä lailla kreikkalaisetkin, joista retoriikan auktoriteettina pidettiin ja edelleenkin pidetään Aristotelesta (382–322 eKr.). Vuosituhansia sitten kyseessä oli puhutun kielen hallitsemassa maailmassa etupäässä vakuuttavan puhumisen taito, josta kehittyi oma oppiaineensa ja sen sisälle jopa hyvän puheen mallikaavio. (Haapanen 1996, 29). Antiikin retoriikka loi pohjan, jonka käsitteiden avulla edelleenkin voi ymmärtää myös nykyretoriikkaa (Palonen ja Summa 1996, 15).

Vaikka antiikin retoriikka korosti loogisuutta ja hyviä perusteluja, vuosisatojen kuluessa retoriikan käsite rappeutui. Lopulta retoriikka voitiin käsittää lähinnä pelkillä korulauseilla kikkailuksi. Tältä pohjalta ymmärtää, että retoriikka tieteen käsitteenä meni pois muodista, koska sitä pidettiin epäolennaisena, pinnallisena ja harhaanjohtavana (Palonen ja Summa 1996, 7). Jos kyse olisikin pelkästä sanahelinästä ja tyhjistä mutta kauniista puheesta (tai tekstistä), kritiikki olisi aiheellinen. Tällainen on käsittääkseni usein myös niin sanotun arki ajattelun määritelmä retoriikasta; pelkkää puhetta puheen vuoksi ja sisältö ohuehko. Toki retoriikan voi kutistaa tällaiseksikin halutessaan, mutta se ei ole käsitteen koko kuva. Nykyretoriikassa oppirakenne ja retoristen keinojen erittely on viety varsin pitkälle, kuten vaikka Perelmanin teoksessa *Retoriikan valtakunta* (1996). Perelmanin uutta retoriikkaa edustava perusteos käyttää yli puolet sivuistaan erittelemällä argumentaation keinoja monenlaisiin lokeroihin ja erilaisiin käsitteisiin. Esimerkiksi luku 7 Kvasiloogiset argumentit (Perelman 1996, 62–92) esittelee monia retorisen puheen ja argumentaation alaluokituksia, joilla pyritään nimeämään erilaisia kielenkäytön muotoja. *Autofagia* tarkoittaa sääntöä, joka ei käy yhteen toteuttamisensa tai seuraamustensa kanssa eli on ristiriidassa itsensä kanssa. Kirjassa käytetään esimerkkinä näyttämölavalle kiipeävää poliisia, joka hillitsee laulamaan äitynyttä yleisöä huutamalla, ettei teatterissa saa tapahtua mitään, mikä ei kuulu ohjelmaan: autofagiaa tässä on se, että poliisi itsekään ei kuulu ohjelmaan, ja hänen lavalla olemisensa on

ristiriidassa hänen määräyksensä kanssa. Toisaalta tällainen yhteensopimattomuus voidaan kiistää käyttämällä *retorsiota*, eli huomauttamalla poliisille, että hänkään ei siis saisi olla esillä, koska ei kuulu ohjelmaan (Perelman 1996, 66, 67). Nyt siis tiedämme, että tämän kaltainen näsäviisastelu ristiriitaisen säännön tai määräyksen esittäneelle henkilölle on määritelty retoriikan tutkimuksessa retorsioksi.

Otin esimerkiksi kaksi käsitettä, joita en ole kuullut käytettävän tiedotusopissa. Ne ovat omassa kontekstissaan toki varsin käyttökelpoisia, ja on ilman muuta helpompi sanoa autofagia kuin selittää käsitteen sisältö omin sanoin, jos keskustelukumppani ymmärtää käsitteen merkityksen. Tämän kaltainen, retoristen keinojen nimeävä ja erittelevä analyysitapa menee kuitenkin niin syvälle tekstin rakenteiden tutkimukseen, etten koe sitä omassa paikallislehtitutkimuksessani tarpeelliseksi. En aio siis määritellä, mihin Perelmanin (tai muiden retoriikan tutkijoiden) luoman järjestelmän lokeroon esimerkiksi pelko arseenin leviämisestä ympäristöön kuuluu, tai onko pelon perusteluissa vaikkapa autofaagisia ristiriitoja, tai onko vastapuoli kyennyt niihin tarttuen heittämään väitteen takaisin retorsioa käyttäen. Minulle riittää todeta, että yhtenä perusteluna tai argumenttina laitosta vastaan on pelko arseenin leviämisestä, enkä määrittele tämän tarkemmin, mihin kategoriaan tämänkaltaisen argumentti kuuluu vaikkapa Perelmanin mukaan.

Perelman kannattaa kuitenkin ajatusta, että retoriikan sisälle mahtuu hyvin monenlaista argumentaatiota ja kielenkäyttöä. Hyväksyn siis omaksi ohjenuorakseni tätä tutkimusta tehdessä tämän ehkä laajimman mahdollisen retoriikan määritelmän: "Hetimitä kun viestintä pyrkii vaikuttamaan yhteen tai useampaan henkilöön, suuntaamaan ajattelua, herättämään tai tynnyttämään tunteita tai ohjaamaan toimintaa, se sijoittuu retoriikan alueelle." (Perelman 1996, 181).

Käytän siis tausta-ajatuksena retoriikkaa ja argumentaatiota. Perimmältään uutisten ja mielipidetekstien tutkimukseni on laadullista sisällönanalyysia, ja lähinnä aineistolähtöistä sellaista. Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissa analyysiyksiköitä ei ole määritelty etukäteen, vaan katsotaan, mitä tekstistä esiin nousee (Tuomi ja Sarajärvi, 2002, 97). Tässä tapauksessa se tarkoittaa, että etsin sisältöä erittelemällä teksteistä ilmaisuja, joilla voimallitossuunnittelusta puhutaan. En siis esimerkiksi päättää ennakolta, millaisia sanoja tai ilmauksia etsin. Erityisessä tarkkailussa ovat kuitenkin avainkäsitteet kestopuu ja lämpövoimalaitos; minkälaisia nimityksiä niistä käytetään, sekä missä yhteydessä ja kenen suussa mikäkin ilmaus esiintyy?

Luokittelen löytämäni ilmaukset vastustaviin, puoltaviin ja neutraaleihin, joita ovat esimerkiksi odottavalla kannalla olevat kommentit. Jos tekstistä nousee esiin jotakin muuta huomionarvoista, mainitsen senkin. Tällaisia voivat olla esimerkiksi toimittajan sanavalinnat, jotka viittaavat jollakin tavalla keskustelun ja kirjoittelun sävyyn. Esimerkiksi kainalojutun otsikko 4.4.2006 *Tähkälä ampuu huhuja alas* on lähellä sotatermistöä.

6.1.2 Valittujen uutisjuttujen analyysi

Sisällönanalyysin neljä juttua käsitellään aikajärjestyksessä vanhimmasta aloittaen. Täten siis järjestys on *Lämpövoimalan paikkaa vastaan 1600 nimellä* 9.3.2006, *Lämpövoimalaitokselle toinenkin paikkavaihtoehto* 4.4.2006, *Parkanolaiset eivät halua ongelmajätettä takapihoilleen* 22.6.2006 ja *Keskustan vastustus kuoppaa kestopuuvoimalan* 18.1.2007. Vaikka selkeyden vuoksi ilmoitan tekstissä vain pääjutun otsikon, analysoin myös kahden uutisjutun kainalojutut, sillä katson näiden juttujen kuuluvan olennaisesti samaan kokonaisuuteen keskenään.

Hannu Laholuoma, Ari Lamminmäki ja Vuokko Kuusiluoma ottivat vastaan adressin, jolla halutaan muuttaa lämpöläitoksen suunniteltua paikkaa lähellä asutusta.

Lämpövoimalan paikkaa vastaan 1600 nimellä

Parkano

Niina Martikainen

Parkanossa kerätty nimilistä lämpövoimalan sijoituspaikan muuttamiseksi luovutettiin kaupungin päättäjille kaupungintalolla keskiviikkona.

Muutamassa viikossa aktiiviset parkanolaiset keräsivät noin 1 600 nimeä adressiin, jossa vaaditaan kestopuuta polttavaan voimalaitoksen sijoittamista tarpeeksi kauas asutuksesta.

Adressin luovuttivat Kirsti Askolin, Usva ja Martti Lato-

nen sekä Tarmo Uusitalo. Sen ottivat vastaan kaupunginhallituksen puheenjohtaja Hannu Laholuoma, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Ari Lamminmäki ja kaupunginjohtaja tuurannut perusturvajohtaja Vuokko Kuusiluoma.

Luovutustilaisuudessa keskusteltiin varsin myönteisesti kaupungin kehittämisestä, voimalaitoksen tarpeellisuudesta ja kansalaismielipiteen vaikutuksesta päätöksiin. Toki napakoitakin mielipiteitä kuultiin.

– Tilaa on muuallakin, esi-

merkiksi rautatieaseman lähellä. Kyllä putkia voidaan vetää. Helsingissä pitkään asuneena voin sanoa, ettei sielläkään ole joka torpan vieressä lämpöläitosta, Kirsti Askolin sanoi.

Ari Lamminmäki kiitteli adressin luovuttajia aktiivisuudesta ja lupasi, että faktatiedon lisäksi myös kansalaismielipite otetaan huomioon päätöksenteossa. Hän totesi, että uusi voimalaitos tarvitaan joka tapauksessa.

– Vanha voimalaitos saastuttaa ja alkoo olla lopussa, Lamminmäki sanoi.

Adressidelegaatio korosti, ettei vastusta lämpövoimalaa sinänsä. Vain sijaintipaikan he haluaisivat vaihtuvan syrjemälle, jos ja kun laitos käyttäisi ongelmajätettä.

Osa parkanolaisista jätti ke-raajien mukaan nimen kirjoittamatta muun muassa siksi, ettei halunnut vastustaa "kaupunkia ja sähköyhtiötä".

– Kaupunki olemme kuitenkin me asukkaat itse, ja sähköyhtiön suhteen olemme asiakkaita, Tarmo Uusitalo totesi napakasti.

"Faktatiedon lisäksi myös kansalaismielipide otetaan huomioon päätöksenteossa."

Kaupunginhallitus haluaa vertailutietoa vastaavista laitoksista ja niiden mahdollisista ongelmista

Parkano

Taisto Nummi

– Kaupunkilaisten terveyden ja turvallisuuden takaaminen on yksi kaupungin tärkeimmistä tehtävistä. Tästä syystä riskienhallinta on keskeisessä osassa arvioitavissa hanketta. Selostuksessa tulee arvioida onnettomuus- ja häiriötilanteiden (mm. vaikutukseltaan pahin mahdollinen ja todennäköisin tilanne) aiheuttamien vaikutusten lisäksi myös vähiäisten päästöpuhtausuuden pitkäaikaisvaikutuksia, korostaa Parkanon kaupunginhallitus ympäristökeskuksen pyytämässä lausunnonaan Parkanon Voima Oyn Parkanon voimalaitoksen ympä-

"Myös perusteluja turpeen valitsemisesta nolla-vaihtoehdoksi olisi hyvä sisällyttää selostukseen."

päristövaikutusten arviointiohjelmasta.

Kaupunginhallitus odottaa havainnollisia esimerkkejä vastaavista laitoksista, niiden sijoituksesta asutukseen nähden ja mahdollisesti aiheutuneista ongelmista.

Vaihtoehtojen niukkuus ihmettyttää

Kaupunginhallitus toteaa, että sijoituspaikasta on herännyt paljon keskustelua.

– YVA-selostuksessa olisi hyvä esittää kuvausta harkituista sijoituspaikkavaihtoehdoista ja perustella (mm. taloudellisten vaikutusten ja ympäristövaikutusten osalta), miksi voimalaitosta ei voida sijoittaa asemanseudulle. Myös perustelua turpeen valitsemisesta nolla-vaihtoehdoksi olisi hyvä sisällyttää selostukseen.

Hankkeesta asutukselle mahdollisesti aiheutuva haitta tulee kaupunginhallituksen mukaan estää ja lievittää maankäytön suunnittelulla.

Kaupunginhallitus toteaa, että ohjelmassa on esitetty yhteinä voimalaitoksen rakentamis-perusteluna jätevedenpuhdistamon laajennustarvetta.

– Puhdistamo tulee kuitenkin uusia jo vuoden 2007 aikana, joten kunnostustoimet ja mahdollinen laajennus joudutaan tekemään ennen alueen vapautumista voimalaitoskäytöstä.

Kaupunki tulee antamaan uuden lausunnon asiasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksen luonnosvaiheessa.

Vaikutukset selvitetään

Parkanon Voima Oyn Parka-

non voimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa hankkeen vaikutukset on esitetty selvitetäväksi perusteellisesti.

Voimalan savukaasupäästöistä on YVA-ohjelman mukaan tarkoitus arvioida hiilidioksidit, rikkioksidit, typenoksidit ja hiukkaspartit. Lisäksi arvioidaan mm. ilmaan pääsevät raskasmetallit ja poltossa muodostuvia haitta-aineita. Savukaasupäästöjen lievittäminen ja niiden aiheuttamat laskumat arvioidaan noin 10 kilometrin säteellä laitoksesta. Polttoaineen käsittely ja varastoinnin pöly-, melu- ja hajuviaikutuksia arvioidaan lähiympäristössä.

Kaupunginhallitus antaisi lisää rakennus-oikeutta

Parkano

Taisto Nummi

Parkanon kaupunginhallitus puoltaa Rakennustoimisto Pekka Kynnös Oyn poikkeamishakemusta. Se koskee yrityksen kolmoskeskuksesta ostaman tontin rakennus-oikeuden nostamista 1 500 neliometriin nykyisestä 1 000 neliometriä ja rakennusalueen rajan ylitystä.

Kaupunginhallitus edellyttää kuitenkin, että alueelle laaditaan asemakaavan muutos vastaamaan hake-muksen tilannetta. Kultista vastaa tontinomistaja. Kaupunginhallitus päätti myös, että Kolmoskeskukseen alueelle, jossa sijaitsee Kokkolan Halpa-halli Oyn ostama kiinteistö, laaditaan asemakaavan muutos. Edellytyksenä on, että alueen omistajat, hakija mukaan luettuna, vastaavat asemakaavan muutoksesta aiheutuvista kuluista yhteisesti saavutettavan hyödyn suhteessa.

Asemakaavaa muutetaan niin, että se mahdollistaa vähittäiskaupan suuryksikön sijoittamisen tämän Kiinteistö Oy Tamhakan tiloihin.

Veteraanien viikko alkaa lauantaina

Suomen Sotaveteraaniliiton ja sen jäsenpiirit ja -yhtykset viettävät perinteisesti järjestöviikkonaan, Sotaveteraaniviikkoa 11.–18. maaliskuuta 40. kerran.

Nimikkoviikkonaan se veteraanit palauttavat mieleen talvisodan merkityksen ja kertovat ajankohtaisia tavoitteistaan. Viikkoa o vietetty vuodesta 1967 ja on ajoitettu talvisodan p tymsäpäivän mukaan.

Viikon tunnus on *Yhdessä kestimme – yhdessä kestimme*. Viikon valtakunnallinen avausjuhla on Oulussa lauantaina 11. maaliskuuta, sa juhlapuheen pitää ma herra Eino Sturuainen.

Viikon päätösjuhla pidetään Porissa 18. maaliskuuta, jossa juhlapuheen pitää Sotaveteraaniliiton puhejohtaja Aarno Strömmer. Oulun tilaisuus on sama Pohjois-Pohjanmaan Sotateraanipiirin 40-vuotisjuhla ja Porin tilaisuus on sam Satakunnan Sotaveteraanipiirin 40-vuotisjuhla.

Sotaveteraanit tarvitsevat tukea

Valtakunnalliset veteraanijärjestöt ovat esittäneet r maveteraaniasiaan neuvulunnalle tavoitteenaan tärintamaveteraanien ki-toutuksen tulisi edistää raanien itsenäistä selviytymistä mahdollisimman j-käin kotonaan.

Kuntoutuksen tulisi p-rustua vuosittaiseen tar-tukseen, jossa kuntoisuus muodon valinnan lisäksi vitettäisiin veteraanin ke-na selviytymiseen vaik-ivat muut tekijät.

Juttu 1. Lämpövoimalan paikkaa vastaan 1600 nimellä 9.3.2006

Juttu on asiajuttujen sivulla 7, ja se vie kainalojuttunsa kanssa suurimman osan sivusta. Reunassa on kuitenkin yhden palstan pätkäjuttujen osasto. Jutussa on yksi kuva, jossa kaupungin edustaja kätelee adressin luovuttajaa. Kuvassa on lisäksi kaksi muuta kaupungin edustajaa ja kaksi muuta adressidelegaation jäsentä. Alla olevassa toisessa jutussa *Kaupunginhallitus haluaa vertailutietoa vastaavista laitoksista ja niiden ongelmista* ei ole kuvaa. Selvyyden ja lyhyiden vuoksi kutsun tätä jälkimmäistä juttua kainalojutuksi, vaikka ne sisältönsä puolesta eivät näytä liittyvän toisiinsa kovin kiinteästi, vaan voisivat hyvin sijaita lehdessä myös toisistaan erillään. Tästä syystä käsittelen erikseen pää- ja kainalojutun, toisin kuin myös kahden jutun kokonaisuuden *Lämpövoimalaitokselle toinenkin paikkavaihtoehto* 4.4.2006, koska tässä tapauksessa jutut liittyivät kiinteästi toisiinsa, ja niin asia kuin puhujatkin olivat samat.

Pääjutussa puhujaryhmiä on vain kaksi ja puhujia kolme; yksi kaupungin päättäjä (taulukossa 1 luokitteluna hallituksen/valtuuston/lautakunnan jäsen) ja kaksi kansalaista. Kaupungin edustajia ja kansalaisia mainitaan jutussa muitakin, mutta puhujiksi luokittelen vain ne, jotka saavat jutussa puheenvuoron. Tästä syystä puhujia ovat vain kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Ari Lamminmäki sekä kansalaisliikkeen edustajat, adressidelegaation jäsenet Kirsti Askolin ja Tarmo Uusitalo, joita siteerataan jutussa.

Kainalojutussa puhujia on yksi, kaupunginhallitus. Määrällisessä analyysissä päättävä elin on yksi puhuja, joka tässä tapauksessa menee samaan kategoriaan kuin kaupunginvaltuuston puheenjohtajakin, eli hallituksen/valtuuston/lautakunnan jäsen. Tässä tapauksessa "jäsen" ei ole yksittäinen henkilö vaan yhtenä yksikkönä puhuva hallitus, jonka antamaa lausuntoa

Ympäristökeskukselle juttu siteeraa.

14.3.06

Minkäänlaista voimaa ei haluta Parkalan lähelle

Parkano

Torstain Ylä-Satakunnassa kerrottiin ongelmajätevoimalan vastustajien keräämän nimilistan luovuttamisesta Parkanon kaupungille.

Tarmo Uusitalo tarkentaa juttua sen verran, että he eivät vastusta vain ongelmajätteen polttamista asutuksen lähellä Vatusen tien varressa. Paikka on hänen mukaansa liian lähellä asutusta, vaikka kattilan alla palaisi turvetta tai haketta.

Pääjuttu kertoo siis siitä, että adressin allekirjoittaneet vaativat voimalaitoksen sijoittamista kauemmas Parkanon keskustasta kuin oli suunniteltu. Jutussa todetaan, että vaatimus on tämä "jos ja kun laitos käyttäisi ongelmajätettä". Tämä lause oli kuitenkin adressinkerääjien mukaan virheellinen, mistä

julkaistiin oikaisu 14.3.2006. Oikaisussa Tarmo Uusitalo tarkensi, ettei kyse ollut vain ongelmajätteen poltosta. Pahkalan lähelle ei haluttu minkäänlaista voimalaa, vaan paikka oli vastustajien mielestä liian lähellä asutusta, vaikka laitos polttaisi turvetta tai haketta. Adressin luovuttajien mukaan vastustettiin siis etupäässä laitoksen paikkaa, polttipa se kestopuuta tai ei.

Lämpölaitoksen sijaintia vastaan ja kauemmas sijoittamisen puolesta esitettiin seuraavia argumentteja.

- Rautatieaseman lähellä on tilaa, ja kyllä putkia voidaan vetää. Helsingissä pitkään asuneena voin sanoa, ettei sielläkään ole joka torpan vieressä lämpölaitosta. (kansalaisten edustaja Kirsti Askolin)
- adressinkerääjien mukaan kaikki eivät allekirjoittaneet, koska eivät halunneet vastustaa kaupunkia ja sähköyhtiötä. "Kaupunki olemme kuitenkin me asukkaat itse, ja sähköyhtiön suhteen olemme asiakkaita" (kansalaisten edustaja Tarmo Uusitalo)

Jälkimmäisessä kommentissa korostuu asukkaiden vaikutusmahdollisuus. Puheella yritetään saada parkanolaiset käännetyksi sille kannalle, että asioihin voi puuttua, koska asukkaat eivät ole ulkopoولisia tarkkailijoita vaan asianosaisia. Kun kerääjät mainitsivat, että osa jätti allekirjoittamatta ollakseen vastustamatta kaupunkia ja sähköyhtiötä, he vihjasivat rivien välissä, että laitoksen sijoittamisen vastustajia on oikeasti enemmän kuin allekirjoittaneet noin 1600 henkeä. Kaikki vain eivät jostakin syystä uskaltaneet tai viitsineet panna nimeään listaan. Itse asiassa koko adressi itsessään on jutussa argumenttina, jolla jutussa tulee esiin asukkaiden ja kerääjien mielipide voimalan sijoittamisesta. Sillä tavoitellaan "yleisen mielipiteen" vaikutusvaltaa; näin moni on tätä mieltä, itse asiassa niin suuri osa asukkaista, että päättäjien on pakko ottaa mielipide huomioon. Tätä huomioonottamista valtuuston puheenjohtaja Ari Lamminmäki lupasikin. Hänen lauseensa oli tosin vähintäänkin kaksimerkityksinen:

- Faktatiedon lisäksi myös kansalaismielipide otetaan huomioon päätöksenteossa

Lamminmäki lupaa uutisessa siis, että asukkaita kuunnellaan, mitä voidaan pitää adressin kerääjien kannalta hyvänä informaationa. Hän kuitenkin samalla asettaa vastakkain faktan ja mielipiteen ja onnistuu oikeastaan sanomaan, että todellinen tieto tulee jostakin muualta, ja kansalaiset ilmaisevat vain mielipiteitään. Tämä lause korostuu jutussa siksi, että se on poimittu suuremmalla kirjaskoolla painetuksi nostoksi jutun oheen. Siitä voi siis lukea sekä positiivisen lupauksen

kansalaisten kuuntelemisesta että kansalaisten kannanoton asettamista vastakkain faktatiedon kanssa.

Jutun kuvaa tarkasteltaessa huomattavaa on, että kuva on sinänsä harmoninen, adressin luovuttajan ja vastaanottajan ystävällinen kädenpuristus. Sekä kansalaisia että päättäjiä on kuvassa yhtä montakin. Kuvateksti sen sijaan luettelee nimeltä kaupungin edustajat, mutta adressin luovuttajia ei mainita lainkaan edes kansalaisten ryhmänä, saati nimillä. Kuvateksti toteaa, että kyseiset kolme nimeltä mainittua ottivat vastaan adressin, jolla halutaan muuttaa lämpölaitoksen suunniteltua paikkaa.

Kyseinen ratkaisu on kummallinen, sillä lehtien yleinen tapa on nimetä kaikki kuvassa olevat henkilöt, jos heitä on vain muutama. Kuusi henkilöä ei vielä ole sellainen joukko, että heidän nimistään tulisi liian pitkä luettelo varsinkaan, kun kaikki mainitut henkilöt ovat asianosaisia eivätkä satunnaisia ohikulkijoita. Mahdollisia selityksiä on, että kuvatekstissä haluttiin korostaa adressia, ei kansalaisten ryhmää. Tai sitten mahdollista on, että kirjoittaja ei tiennyt kansalaisliikkeen edustajien nimiä. Jälkimmäinen syy on tämän itse kirjoittamani tekstin kohdalla todennäköisempi, koska pois jääneiden nimien omistajat eivät olleet julkisuuden henkilöitä. Olipa syy mikä hyvänsä, huonoa journalismiahan nimien pois jättäminen silti on. Ei olisi ollut suuri vaiva kysyä niitä jälkikäteenkään, jos itse tilaisuudessa oli liian kiire. Nimien puuttuminen voi näyttää tahalliselta, ja kuvatekstistä voi tällaisenaan saada mielikuvan, että vain päättäjien nimet ovat tärkeitä, eivät rivikansalaisten. Tahallista syrjintää tämä virhe ei minun puoleltani ole sen vuoksi, että itse allekirjoitin adressin ja siis vastustin voimalan sijoittamista. Kyse onkin mielikuvasta, jonka kuvateksti antaa lukijoille. Hehän eivät tiedä tehtyjä valintoja, ja ainoa mikä näkyy, on lopullinen juttu.

Uutisessa päättäjät ja kansalaiset ovat yhtä mieltä yhdestä asiasta. Ari Lamminmäki toteaa, että uusi laitos tarvitaan joka tapauksessa, sillä vanha on tullut tiensä päähän. Adressidelegaatiokaan ei vastustanut lämpövoimalaa, vaan sen sijoittamista asutuksen lähelle. Jutussa todetaankin myös, että luovutustilaisuudessa keskusteltiin kaupungin kehittämisestä, voimalatarpeista ja kansalaismielipiteen vaikutuksesta "varsin myönteisesti". Jos tekstin sävyä arvioidaan, se on varovaisen myönteinen adressia ja asukkaiden kuulemista kohtaan. Vaikka itse asiassa, eli voimalasuunnittelussa, tunteet usein kuumenivatkin, kärkevimpiä puheenvuoroja ei nähtävästi esitetty adressinluovutuksen yhteydessä.

Jutussa käytettiin laitoksesta nimityksiä lämpövoimala, laitos ja voimalaitos. Jutun oikaisussa käytettiin myös sanaa ongelmajätevoimala. Polttoaineesta käytettiin nimityksiä ongelmajäte ja kestopuu. Käytetyistä nimityksistä ongelmajätteeseen viittaavat sanat korostavat asian negatiivista puolta; laitos käyttää ongelmallista polttoainetta. Kuitenkin ongelmajätteeseen viitataan suorassa tekstissä, ei esimerkiksi voimalavastustajien sitaateissa. Siten on vaikea määritellä, käyttikö sanaa toimittaja omasta aloitteestaan, vai sanoiko sen alun perin joku paikalla ollut henkilö.

Joka tapauksessa voimalasta käytetyt ilmaisut ovat suurimmaksi osaksi suhteellisen neutraaleja. Lämpövoimala ja voimalaitos viittaavat vain laitoksen käyttötarkoitukseen; se tuottaa energiaa. Kestopuu on yleiskielinen sana kuvaamaan tietyllä tavalla kemikaalein käsiteltyä puumateriaalia. Ongelmajätteen mainitseminen varsinaisessa jutussa kertaalleen kuitenkin muistuttaa lukijaa siitä, että tämä nimenomainen käsitelty puu on myrkyllistä ja siten mahdollisesti vaarallista, ja sen hävittämisessä on sen vuoksi omat – ongelmansa.

Jutun alapuolella sijaitsevan toisen uutisen, ikään kuin kainalojutun ainoa puhuja on kaupunginhallitus. Jo otsikossa mainitaan hallituksen halu saada vertailua varten tietoa vastaavista voimalaitoksista ja niiden ongelmista. Jutun lähdetietona on kaupunginhallituksen Ympäristökeskukselle antama lausunto YVA-ohjelmasta. Jutun yleissävyn luokittelen neutraaliksi. Jutussa lähinnä toivotaan lisätietoja, mikä sopii yhteen pääjutussa puhuneen Lamminmäen mainitseman faktatiedon saamisen kanssa.

Tiedontarvetta kaupunginhallitus perustelee sillä, että kaupungin tehtävä on turvata asukkaidensa terveys ja turvallisuus. Tästä syystä riskienhallinta on keskeinen asia. Selostukselta tulee sen mukaan muun muassa pahimman mahdollisen tilanteen ja pitkäaikaisvaikutusten arvioimista sekä esimerkkejä vastaavista laitoksista, niiden sijainnista asutukseen nähden sekä ongelmista.

Koska sijoituspaikka herättää paljon keskustelua, YVA-selostuksessa tulisi sen vuoksi olla myös vaihtoehtoja sijoitukselle ja perustelut, miksi jokin tietty paikka kuten rautatieaseman seutu ei käy. Polttoaineelle haluttaisiin myös esitettäväksi vaihtoehdoksi turve. Jutussa kerrotaan vielä, että Parkanon kaupunki antaa uuden lausunnon asiasta YVA-selostuksen luonnosvaiheessa.

Sekä tässä jälkimmäisessä että ensimmäisessä jutussa puhuttiin rautatieaseman alueesta vaihtoehtoisena sijoituspaikkana. Sen vuoksi lienee hyvä mainita, että Parkanon rautatieasemalta on kaupungin keskusta noin 7 kilometriä. Seuraavana analysoitavassa jutussa puhutaan kahdesta

vaihtoehtoisesta sijoituspaikasta, joista kumpikin sijaitsee huomattavan paljon lähempänä keskustaa kuin asema. Vaihtoehtoina olleista Vatusentien ja Karviantien varren paikoista on matkaa keskustaan arviolta vain parisen kilometriä, ja tätä läheistä sijaintia voimalasuunnittelijat pitivät keskeisenä.

Kunnan-sihteeristä ei vielä päätöstä

Karvia

Karvian kunnanhallitus haastatteli keski-viikkona neljää kunnansihteerin virkaa hakeneita – Laura Lepmää, Jari Tuuria sekä Tero Varista. Pia-Kristina Lindström oli ilmoittanut esteestä saapua haastatteluväki.

Kunnanhallitus keskusteli haastattelun tuloksista ja totei, että kunnanhallitus ehtii vielä kokoutua kerran ennen kunnanvaltuuston seuraavaa kokousta. Näin päätettiin valmistella asia huolella seuraavaan kunnanvaltuuston kokoukseen.

Postinjakeluohje huomioi erikseen yli 75-vuotiaat

Liikuntaesteisellä ja yli 75-vuotiaalla on oikeus saada pyynnöstään postinsa jaettu joko tosin rajalle ajotai kulukuluttamattomasti sijoitetuun postilaatikkoon tai huoneistokohtaisesti postiluokkaan. Postikehävien edellytyksen on kuitenkin se, että jokainen saman talouden postinosaajista on oikeutettu palveluun.

Kuitenkin liikuntaesteisten tai 75 vuotta täyttänyt postinosaaja, joka yhteistaloudessa asuessaan joutuu säännönmukaisesti tai toistuvasti olemaan yksin, siten että hänen postin noutamisensa huomattavasti vaikeutuu, on myös oikeutettu poikkeavaan jakeluun.

Tämä on määritelty Viesintäviraston antamissa uusissa postinjakeluohjeissa, jotka tulivat käyttöön maaliskuussa. Vanhoissa ohjeissa mainittiin postin saajan korkeaa ikää erityispuolesta perusteena, mutta niissä ei ollut ikäraja.

Muun kuin korkean iän aiheuttaman liikuntaesteisyyden toteamiseen voidaan käyttää joko paikallisen postinjakelun omaa hintaintaa tai asiakasta voidaan pyytää esittämään lääkärintodistusta, josta tämä käy ilmi.

Viesintäviraston jakeluohjeet koskevat Postin perusjakelua, eli päivällä tehtävää postinjakelua, ei sanomalehtien varhaisjakelua tai pakettien jakelua.

Route hidastaa junia

Routavauriot alkavat häiritä junaliikennettä useilla rataosuuksilla. Pahimmat ongelmat ovat Pohjanmaan radalla Ylivieskan ja Oulun välillä, jossa junein myöhästymisten arvioitavana olevan 20–25 minuuttia. Routatilanne radalla on tänä vuonna poikkeuksellisen huono.

Esimerkiksi Pohjanmaan radalla suurin sallittu nopeus rautavaurioskohdissa on nyt 80 km/h, kun se normaalisti on 140 km/h.

Lämpövoimalaitokselle toinenkin paikkavaihtoehto

Parkano Heikki Pettinen

Parkanon Voiman suunnittelema lämpövoimalaitos on haettu toinenkin sijoitusvaihtoehto. Se on Karviantien pohjoispuolella Vanhantalonien liittymän kohdalla. Parkanon kaupunki on esitellyt yhtiölle muutamia mahdollisia sijoituspaikkoja, joista tämä otetaan mukaan laitoksen ympäristövaikutusten arviointiin.

Kaupunki kaipasi vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja jo antaessaan lausunnon voimalaitos-hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta. Viime viikon neuvotteluissa se tarjosi Parkanon Voimalle harkittavaksi kolme vaihtoehtoa. Kaksi muuta olivat asemanseudulla ja Moventasin tehtaan takana. Parkanon Voima piti Karviantien varrella näistä parhaana.

Tämä ei tarkoita sitä, että Vatusentien varrella sijoituspaikkana olisi luovuttu, Parkanon Voiman toimitusjohtaja Tommi Tähkälä korostaa.

Vaihtoehtojahan tässä haettiin. Ei sopisi ympäristövaikutusten arvioinnin (YVA) henkeen, että jokin vaihtoehto hylättäisiin tutkimatta sitä, Tähkälä sanoo.

Tarkoitus on rakentaa niin puhdas laitos, että sen voi sijoittaa mihin tahansa. Voimala ei saa aiheuttaa terveydellistä haittaa ihmisille tai luonnolle missään, Pirken Oy:n energiajohtaja Kari Kuivala tähdentää.

Kaupungin tarjoamista uusista sijoitusvaihtoehdoista Parkanon Voima tarttii tähän siksi, että se on vielä tarpeeksi lähellä kaukolämmön käyttöä.

Murskaamo ruokohelpeä varten

Parkanon Voima on ilmoittanut, ettei laitos aiheuta melueikahajuhaittoja. Tähkälän mukaan siitä pidetään edelleen kiinni, vaikka pieniä eriä kylätettyä puuta haketetaan paikan päällä.

– Se tapahtuu kaikki sisätiloissa. Pääosin kestopuu haketetaan Tuuloksessa, mutta pohjoisesta tulevia eriä ei kannata kierrättää sitä kautta. Ennen kaikkea murskaamo tarvitaan kuitenkin ruokohelppaalien haketamiseen, Tähkälä huomauttaa.

Pirken Oy:n myyntipäällikön Esko Raskilan mukaan kyllästyneen puun osuus polttoaineesta on aluksi pienempi ja ruokohelven sekä metsähäkkeen osuus vastaavasti suurempi. Molempia käytetään vä-

Parkanon Voiman voimalaitoksen sijoitusvaihtoehdot

hintaan sen verran, mitä tulee 200 hehtaarilla vuodessa.

– Jos sähkön hinta pysyy korkealla, niin metsähäkkeen ja ruokohelven osuutta lisätään. Sitä voidaan nostaa jopa viisiin-kertaiseksi tästä, Raskila sanoo.

"Puhtaampaa ulos kuin sisään"

Yksi osa ympäristövaikutusten arviointia tulee olemaan Ilmanteenlaitoksen tekemä leväismallin laitoksen päästöt. Sitä ei vielä ole, mutta Tommi Tähkälän mukaan alustavien arvioiden mukaan merkittäviä laskeumia ei tule.

– Kun laitos täyttää savukaasujen puhdistusvaatimukset, niin korkeimmillankin

raskametalleja voi olla pahimmissa paikoissa 0,2 nanogrammaa kuutiometrissä. Ilmanteenlaitoksen vertailuaineistossa esimerkiksi Kitiillan ilmassa pelkästään arseenia on sen verran, Tähkälä kertoo.

Parkanon ilman nykyisiä raskametalipitoisuuksia ei ole tiettävästi tutkittu.

– Voimalan polttoprosessin kautta kulkenut ilma tulee puhtaampaa ulos kuin menee sinne sisään, Tähkälä vakuuttaa.

Kankaanpäässä vastaavaa tekniikkaa

Miehet korostavat, että vaikka Parkanon laitos olisi ensimmäinen ja ainoa kyllästetty puuta polttava voimalaitos Suomessa,

on vastaavaa tekniikkaa käytetty jo vuosia. Parkanoon on suunniteltu leijukeroskattilaa, jollaisella esimerkiksi Kankaanpäässä tuotetaan kaukolämpöä turpeesta.

– Voimalaitoskäytössä tällaisia ei ole, mutta 4–5 valmistajaa tekee niitä Suomessa, joten mistään kokeilusta ei ole kysymys. Vaativin osa suunnittelua on savukaasujen puhdistus. Siis henkin on olemassa osittain tekniikka. Kysymys on vain siitä, montako puhdistusyksikköä tarvitaan, jotta lopputulos täyttää normit, Kari Kuivala kertoo.

Keskustelussa on nostettu esille kyllästysaineena käytetyn arseenin kaasuuntuminen, kun puu poltetaan 800–900 asteissa.

Tähkälä ampuu huhuja alas

Parkanossa kerrotaan, että Demolite on yrittänyt sijoittaa kestopuun polttolaitosta useille paikkakunnille ympäri Suomea, mutta minnekään sitä ei ole haluttu. Demoliten ja Parkanon Voiman toimitusjohtaja Tommi Tähkälä tyrmyä väitteen täysin.

– Me emme ole olleet mukana aiemmin yhdessäkään hankkeessa, jossa polttolaitokselle olisi haettu sijoituspaikkaa. Tästä täytyy olla kysymys joistakin muista hankkeista.

Parkanolaiset ovat myös kysyneet, mikä takaa, että asiakkaat saavat kaukolämpöä nykyistä halvemmalla, vaikka voimayhtiö saisikin polttoaineensa halvalla?

– Mehän olemme sen luvanneet, Pirkenin Kari Kuivala vastaa.

Esko Raskilan mukaan kestopuun poltto toisi vakaata hintaa. Parkanon kaukolämmön kalleus johtuu hänen mukaansa siitä, että puolet siitä joudutaan tuottamaan nyt öljyä polttamalla.

– Hintavakauden lisäksi uusi laitos vähentäisi myös päästöjä. Rikkiä ei tulisi laimaaan niin paljon kuin nyt öljystä ja turpeesta, Raskila huomauttaa.

Parkanon Voimalta on tiivattu myös paljon teknisiä yksityiskohtia. Tommi Tähkälän mukaan osa niistä selviää vasta, kun laitteistojen toimittajat on valittu.

– Tietysti myös YVA-prosessissa tullut palaute ja kannanotot vaikuttavat laitoksen suunnitteluun, hän sanoo.

Jari Koskipäästä Rakennusliiton aluepäällikkö

Ylä-Satakunta

Parkanolaisesta Jari Koskipäästä (45) tuli tämän kuun alusta Rakennusliiton Hämeen aluepäällikkö. Rakennusliiton hallitus teki valinnan Porissa. Ennen aluepäällikkyyttä Koskipää työskenteli aluejohtajana toimitusjohtajana vapusta 2000.

– Itse työ ei muutu kovin paljon, mutta tietysti tässä tulevat esimiehen vastuut Tampe-

reen lisäksi liiton toimistoista Lahdessa ja Hämeenlinnassa, Koskipää toteaa.

Rakentaminen on hänen mukaansa vilkasta koko Hämeen alueella, se pitää aluejohtajien 15 työntekijää kiireisinä. Liitto pyrkii valvomaan, ettei yksikään ulkomaisten rakentajien työehtoja poljeta tällä hetkellä työmällä.

Uusista EU-maista tulevia työntekijöitä koskevat siirry-

mään rajoitukset poistuvat Suomessa toukokuussa. Koskipää arvelee, että se on hyvä muutos.

– Esimerkiksi virolaiset voivat tulla suoraan suomalaisen työnantajan palvelukseen. Silloin on helpompi taata, että hän saa sopimusten mukaisen palkan. Myös verot hän maksaa silloin Suomeen. Tosin ei se varmasti poista vuokratyövoiman käyttöä, Koskipää miettii.

20 vuotta aktiivina

Jari Koskipää on ollut Rakennusliiton ay-toiminnassa mukana aktiivisesti vuodesta 1985. Hän on toiminnut muun muassa Rakennusliiton Parkanon ammattiosaston puheenjohtajana sekä liiton Satakunnan aluejärjestön ja Hämeen aluejärjestön hallituksissa.

Koskipää on ollut myös Rakennusliiton liittokokousedus-

tajana neljä kertaa sekä toiminnut Rakennusliiton liittovaltuuston jäsenenä kaksi kertaa ja ehti toimia ennen toimisajaksi valintaansa valtuuston ensimmäisenä varapuheenjohtajana vuoden verran.

Häme on Rakennusliiton alueista toiseksi suurin Uudenmaan jälkeen. Siihen kuuluu 48 ammattiosastoa, joissa on yhteensä 12 500 jäsentä.

Juttu 2. Lämpövoimalaitokselle toinenkin paikkavaihtoehto 4.4.2006

Uutinen on asiajuttujen sivulla 6, ja se vie suurimman osan sivusta. Kuvituksena on tyyllitelty karttakuva Parkanon ympäristöstä, johon on merkitty lähinnä suurimmat tiet ja niiden varrelle kaksi mahdollista sijoituspaikkaa voimalalle. Uutiseen liittyy lyhyt kainalojuttu *Tähkälä ampuu huhuja alas*. Sivun reunassa on lisäksi yhden palstan levyinen pätkäjuttujen osasto ja jutun alla kuvaton, pitkähäkö nimitysuutinen.

Sekä pää- että kainalojutussa puhuu kolme voimalaitosasiantuntijaksi määriteltyä henkilöä: Parkanon Voiman toimitusjohtaja Tommi Tähkälä, Pirken Oy:n energiajohtaja Kari Kuivala ja Pirken Oy:n myyntipäällikkö Esko Raskila. Todennäköisesti kumpikin juttu on saman haastattelun tulosta, mutta asia on jaettu kahtia. Jaolle voi olettaa syyksi, että pääjutussa selostetaan paljolti tekniikkaa ja suunnittelun yksityiskohtia, kainalojutussa sitten vastataan huhuihin ja ihmisten kysymyksiin.

Kyseisessä jutussa ei esiinny voimalan tai sen sijoituspaikan vastustajia tai hankkeen epäilijöitä kuin rivien välissä. Jutun varsinaisten puhujien eli voimalayhtiöiden edustajien ei voida olettaa sanovat oman yhtiönsä toiminnasta tai suunnitelmista mitään negatiivista.

Vastaajaa erittelemättä listaan nyt molemmista jutuista niitä perusteluita, joilla voimalayhtiön kolme miestä voimalan rakentamista tai sijoituspaikkaa kommentoivat. Perustelut ovat samassa listassa näiden kahden jutun osalta, koska haastatellut henkilöt ovat samoja, ja periaatteessa juttu olisi voinut olla yksi juttu. Lähes kaikki voimalayhtiön miesten sanoma voidaan käsittää positiiviseksi ja laitosta puoltavaksi. Ainakin sen voi olettaa tarkoitetun laitosta puolustavaksi. Joistakin perusteluista voi toki lukija kysyä, toteutuuko lupaus, tai mitä sellaista kestopuun poltosta tiedetään, mitä ei kerrota. Kommentoin näitä tulkinnanvaraisia perusteluita myöhemmin.

- Tarkoitus on, että laitoksesta tulee niin puhdas, että sen voi rakentaa minne vain
- Laitos ei saa aiheuttaa terveydellistä haittaa missään
- Uusikin sijoitusvaihtoehto on vielä tarpeeksi lähellä kaukolämmön käyttäjiä
- Melu- ja hajuhaittoja ei synny, ja kestopuu haketetaan sisätiloissa
- Ulos tulee puhtaampaa ilmaa kuin sisälle menee
- Alustavien arvioiden mukaan ei tule merkittäviä laskeumia, vaikka Ilmatieteen laitos ei olekaan vielä laatinut leviämismallia

- Savukaasujen puhdistusvaatimusten täytyessä raskasmetalleja on ilmassa vähemmän kuin esimerkiksi Kittilässä on pelkästään arseenia
- Vaikka laitos on tällaisenaan ensimmäinen laatuaan, siihen tulevat tekniikat tunnetaan ja ne ovat jo muualla käytössä, vain tarvittavien puhdistusyksiköiden määrä pitää vielä selvittää
- Arseeni kaasuuntuu polttolämpötilassa (800–900 astetta), mutta kun savukaasu jäädytetään 200 asteeseen, se kiinteytyy
- Polttokokeita on tehty, tuloksia vain ei voi julkaista, koska niiden teettämisessä on mukana muitakin yrityksiä
- Kestopuun poltolla saadaan vakautta kaukolämmön hintaan, ja myös rikkipäästöt vähenevät

Lisäksi jutussa esitettiin pari kommenttia, jotka eivät puolusta itse voimalaa, vaan puuttuvat suunnitteluprosessiin.

- Tässä vaiheessa ei voi hylätä sijoitusvaihtoehtoja tutkimatta niitä ensin
- YVA-prosessin palaute ja kannanotot vaikuttavat suunnitteluun

Jutussa käytettiin itse voimalasta nimityksiä lämpövoimalaitos, voimalaitos, laitos, voimala ja kestopuun polttolaitos. Polttoainetta kutsuttiin kahdella nimellä: kyllästetty puu ja kestopuu. Käytettyjä nimityksiä voidaan pitää neutraaleina. Niihin ei itsessään sisälly yleisesti tunnettuja negatiivisia konnotaatioita. Lämpövoimalaitos ja sen lyhenteet kertovat yksiselitteisesti vain rakennelman käyttötarkoituksen; se tuottaa energiaa. Sana polttolaitos korostaa laitoksen toista puolta; siellä poltetaan jotakin, ja mielikuva painottuu siihen, että laitoksessa hävitetään jotakin polttamalla. Polttamiseenkaan sinänsä ei kuitenkaan liity negatiivisia mielikuvia, samoin kuin ei myöskään sanoihin kestopuu ja kyllästetty puu, jotka ovat kyseisen tuotteen tavanomaisia myyntinimikkeitä. Toki lukijan päässä saattaa herätä epämiellyttäviä mielikuvia, jos hänellä on negatiivinen asenne kestopuuhun ja sen polttamiseen ylipäätään. Tavanomaisessa kielenkäytössä mainittuihin sanoihin ei kuitenkaan liity yleisiä, sen paremmin negatiivisesti kuin positiivisestikaan värittyneitä miellelyhtymiä.

Sanavalintojen ja ilmaisutavan tarkastelua

Voimalan perusteluiden listaaminen saa laitoksen kuulostamaan varsin hyvältä ja helposti näyttää siltä, että argumentit ovat faktoja. Osa niistä onkin, kuten se, että uusikin sijoituspaikka olisi tarpeeksi lähellä kaukolämmön käyttäjiä (kannattavuus lienee yrityksen talousosastolla tarkkaan

laskettu), ja että kestopuu haketetaan sisätiloissa. Arseenin höyrystymis- ja kiinteytymislämpötilatkin ovat fysikaalisia tosiasioita. Joukossa on kuitenkin muun muassa arvolausemia ja ennusteita eli oletuksia.

Kun sanotaan, ettei laitos saa aiheuttaa terveydellistä haittaa missään, tämä on arvolause, jossa todetaan oikeasti vain se, että terveyshaittaa ei pidetä hyväksyttävänä. Ilmaisuu liittyy toki edelliseen lauseeseen, että on tarkoitus rakentaa niin puhdas laitos, että sen voi sijoittaa minne vain. Sanavalintojen tasolla kannattaa kiinnittää huomiota ilmaisuun "on tarkoitus rakentaa". Jos viilataan pilkkua, tämä epämääräinen ilmaisu kertoo vain rakentajien hyvästä tarkoituksesta, onnistumistahan se ei siis takaa. Toki rakennusprojekteille ja ongelmajätteen käsittelylle on olemassa valtakunnalliset säädökset, joten sikäli toki tarkoituksen takana on katetta.

Sitten annetaan mielikuva puhtaasta ilmasta ja laitoksen turvallisuudesta. Arvion mukaan merkittäviä laskeumia ei tule, vaikka Ilmatieteen laitoksen leviämismallia ei vielä ole tehty. Vaatimusten täytyessä raskasmetalleja on ilmassa vähemmän kuin esimerkiksi Kittilän ilmassa on pelkästään arseenia. Tekniikka on muualla käytössä ja tuttua, tarvittavien puhdistusyksiköiden määrä kuitenkin pitää selvittää.

Näiden perusteluiden pohjalla on oletuksia; "arvion mukaan" ei tule laskeumia, tosin asiasta ei ole vielä tehty edes analyttistä leviämismallia. Arvion tekijää ei kerrota, joten jää täysin ilmaan, mihin väite perustuu. "Vaatimusten täytyessä" raskasmetalleja on ilmassa hyvin vähän, mutta mistä voi etukäteen tietää, toimiiko laitos aina vaatimukset täyttävästi? Samaten tekniikka on muussa käytössä hyväksi todettu, mutta tällaisessa laitoksessa sen toimintaa ei ole testattu, joten tämäkin perustelu menee oletuksen ja ennusteen puolelle. Siitä kertoo sekin, että puhdistusyksikköjen määrä pitää selvittää, sitä siis ei vielä tiedetä.

On mahdollista, että voimalayhtiö perustaa arviona esittämänsä asiat polttokokeisiin, joita jutussa kerrotaan kestopuulla tehdyn. Lukijan kannalta jää kuitenkin avoimeksi, mitä kokeissa ilmeni, tai perustuvatko arviot ylipäätään näihin tuloksiin. Tähtälä nimittäin kertoo, että polttokokeiden tuloksia ei voi julkaista, koska niiden teettämisessä on ollut mukana muitakin yrityksiä kuin Demolite Oy. Tämä kuuluu toki normaaliin käytäntöön yritysmaailmassa; maksettuja tuloksia ei anneta mielellään maksutta yleiseen käyttöön, eikä yksi maksajayritys voi yksinään päättää niitä julkaista, jos maksajia on muitakin. Kuten joistakin lehtijutuista (esim. 22.6.2006 *Parkanolaiset eivät halua ongelmajätettä takapihoilleen*) ja useista mielipidekirjoituksista voi päätellä, kaikki

eivät kuitenkaan hyväksy tiedon "pimittämistä". Mainitussa keskustelutilaisuusuutisessa 22.6.2006 eräs kansalainen arveli, että tulokset ovat huonoja, koska niitä ei julkaistu. Voidaan olettaa, että kaikki tulosten julkaisemattomuutta kritisoineet eivät ymmärtäneet tai hyväksyneet ajatusta yrityssalaisuudesta; polttokokeiden tulokset olisi monen mielestä pitänyt julkaista, vaikka tämä tieto olikin luottamuksellista.

Useasta epämääräisestä mutta positiivisesta arvelusta saa sen kuvan, että voimalaitosyhtiön miehet seisovat hankkeen takana ja uskovat siihen. Heidän perustelujensa epämääräisyys saa kuitenkin tekstin näyttämään poliitikalta; poliittisessa kielenkäytössä on tapana puhua paljon sanomatta ja varsinkin lupaamatta mitään, ja jos tavoite ei toteudu, voi todeta, että eihän mitään varmaa tulosta luvattukaan. Luvattiin vain yrittää. Voimalayhtiön edustajien haastattelu on toki tietyllä tavalla puolustusasemissa tehty, mikä ilmenee myös kinalojutusta, jossa vastataan huhuihin ja kysymyksiin. Siinä voimalan edustajat vakuuttavat, että kaukolämmön luvattu hinnanalennus todella toteutuu, että laitoksen hylkääminen muilla paikkakunnilla ei pidä paikkaansa, ja että teknisiin yksityiskohtiin kyllä vastataan, kunhan laitteistojen toimittajat on valittu. Samaten luvataan ottaa suunnittelussa huomioon YVA-prosessin palaute. Tässä viimeisessä lupauksessa, samoin kuin pääjutun maininnassa kaikkien sijoitusvaihtoehtojen tutkimisesta näkyy haastateltujen (tai ehkä ennemmin heidän edustamansa tahon) sovitteleva asenne; kaikki seikat huomioidaan, ei nyt hätiköidä vielä.

Puolustusasema heijastuu myös sanavalinnoissa, jotka on tehnyt toimittaja. Näitä ei voi siis suoraan lukea haastateltujen nimiin, mutta haastateltujen asenne tai olemus on saattanut vaikuttaa valintoihin. Niinpä jossakin kohtaa puhuja "korostaa", toisessa "tähdentää", sitten "huomauttaa" ja viimeiseksi vielä "vakuuttaa". Tällaisten sanojen käyttäminen sitaatissa neutraalien "sanoo", "kertoo" tai "vastaa" -sanojen tilalta luo mielikuvan asian aktiivisesta puolustamisesta lukijoiden silmissä. Toki teksteissä käytettiin sitaateissa näitä neutraalejakin verbejä, mutta kuitenkin silmiin osuvat myös ja nimenomaan ne verbit, jotka ovat puolustelevalta tavalla latautuneita.

Kun kuitenkin haastattelussa on varsin maltillisesti ja kieli keskellä suuta laitosta perustelevia alan miehiä, on ymmärrettävää, että itse laitoksesta ja kestopuusta käytetään aiemmin listaamiani neutraaleja nimityksiä. Mielipideteksteissä ja kansalaismielipiteestä kertovissa uutisissa kielenkäyttö on tätä kirjoitusta värikkäämpää.

Parkanolaiset eivät halua ongelmajätettä takapihoilleen

Parkano

Marko Honkanieni

Parkanon kansalaisopiston järjestämä eilinen "Jäte ja energia"-yleisötilaisuus Ammatti-instituutti lisäkin auditoriossa keräsi tuvan täydeltä kiinnostuneita kuuntelijoita. Ulkona elohopea näytti 31 astetta, mutta sisällä kuuman käynyt keskustelu "vihreästä puusta" lämmitti ilman vieläkin hiotavammaksi.

Voimalaitoshankkeen tarkoitus on tuottaa sähköä ja kaukolämpöä polttamalla kyllästettyä ja muuta kierrätyskelpoista puuta sekä metsähaketta ja ruokohelpeä. Pääpolttoaineena olisi kyllästetty puu.

Hankkeen takana on Parkanon Voima Oy, josta Leppäkosken Sähkö omistaa kaksi kolmasosaa ja loput kierrätysyhtiö Demolite Oy, jonka on vuonna 2000 perustanut puunsuojausteollisuuden toimialajärjestö Kestopuuteollisuus ry.

Pohjakuona Osioon avoulouhokseen

Koulutussuunnittelija Jyrki Käppi avasi tilaisuuden muistuttamalla, että tilaisuus on järjestetty kansalaisopiston yhteiskunnallisen vastuun ja kansalaisten keskustelun vuoksi.

Ensimmäiseksi yleisö kuunteli Citec Environmentin varatoimitusjohtajan Jan Teirin puheenvuoron, joka käsitelti jätteiden polton nykytilaa ja tarvetta.

– On vaikea kuvitella yhteiskuntaa, jossa ei syntyisi lainkaan jätteitä. Jäte on udistuva luonnonvara, Teir totesi.

– Eikö kysymys olekin ongelmajätteenpoltoista, yleisön joukosta huudettiin.

Eira-Maija Salonen yleisöstä esitti Teirille kysymyksen, jossa hän ihmetteli minne jätteenpoltoista syntyvä pohjakuona varastoidaan.

– Yksi mahdollinen paikka on Oslossa, jossa se kaadetaan täyttämään vanhaa avoulouhokseen, Teir vastasi.

Tarmo Uusitalo totesi ironisesti, että oikea sijoituspaikka olisi asutuskeskuksen lähellä.

Laitoksen sijoituspaikka olisi Teirin mukaan kustannuskysymys.

– Parkanolaisista ei kai sitten niin väliä olisikaan, kuului välkkömentti yleisöstä.

– Hyvä paikka olisi Teikan-kaalla, Ikaalisten kylpyläkin olisi lähellä, jatkuivat välkkömentit.

Teir ymmärsi parkanolaisien huolen siitä, etteivät he halua ongelma-etuliitteellä varustettua jätteenpoltoilaitosta takapihalleen.

Ikaalislaista yhtiötä ei tahdota Parkanoon

Ennen VTT:n erikoisutustija Matti Niemisen "Polttoprosessit jätealotoksissa"-esityksen alkua yleisön joukosta ihmettelyä ikaalislaisten Leppäkosken Sähkön halua rakentaa voimalaitos juuri Parkanoon.

– Leppäkoskea ei tänne tarvita. Parkanolaiset osaavat tehdä laitoksen kyllä itsekin. "Vihreässä puussa" oleva myrkyllinen arseni herätti yleisön mielenkiinnon. Kirsti Askolin hämmästeli, miksei tilaisuudessa ole yhtään lääkäriä

Toimitusjohtaja Pertti Leppänen haluaa, että hankkeen suunnitelmat tehtäisiin rauhassa loppuun.

Tommi Tähkälä (vas.) sai tiukkoja kysymyksiä hankkeen vastustajilta. Eira-Maija Savonen kysyi, minne poltosta syntyvä pohjakuona aiotaan varastoida.

kertomassa, kuinka myrkyllistä syöpää aiheuttava arseni on.

– Puoliokuiva savukaasujen puhdistus olisi paras arsenin kannalta. Kokeiden mukaan arseni jää suodattimiin. Teknisessä mielessä ongelmajätettä ja jätteellä ei ole suurta ero, Miettinen kertoi.

Kyllästettyä puuta ongelmaksi asti

Arja Pihlaja luonnonsuojeluyhdistyksestä kertoi omassa puheenvuorossaan, kuinka toisen osapuolen toiminta lähtökohtaisestikin nähdään ei toivotuana.

– Kyllästettyä puuta löytyy Suomesta yli 10 miljoona kuutiota. Toimialavetoinen jätteenkäsittely ei pohdi Suomessa sitä, mikä olisi parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa. Kokonaisvaltainen näkemys puutuu tässäkin tapauksessa, Pihlaja totesi.

Parkanon Voima Oy: toimitusjohtaja Tommi Tähkälä kertoi, että laitokseen tulevat tekniikat ovat vielä auki.

Martti Latonen korosti, ettei tulevasta polttoilaitoksesta ole esitetty mitään prosessitaseita eikä muitakaan laskelmia.

– Epäilen vahvasti, ettei Leppäkosken Sähkön tietotaito riitä tällaisen polttoilaitoksen rakentamiseen.

Tarmo Uusitalo viittasi Pihlajan esitykseen, jossa kerrottiin hajuttoman, mauttoman ja vä-

rittömän arsenin haitallisista vaikutuksista.

– Jo lusikallinen kyllästetyn puun tuhkaa tappaa. Lusikallinen parkanolaisitakin tuhkaa tappaa. Toivottavasti sitä ei leviä naapurikuntiin, Uusitalo piikitteli hankkeen puuhammiehiä.

Uusitalo jatkoi ihmettelyään, miksi polttoilaitos pitää työntää Parkanoon, vaikka Ekokem Riihimäellä pystyisi yksinään hoitamaan Suomen "vihreän puun"-ongelman.

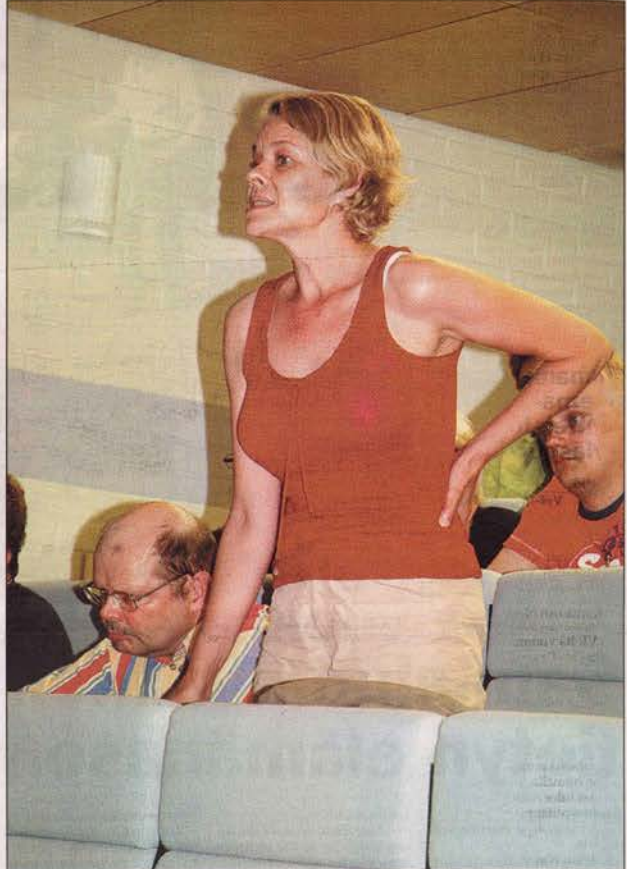
– Häviääkö Ekokem Leppäkosken Sähkölle tietoa? Kuka haluaa oman perheensä kodin viereen tällaisen laitoksen. Paikkahan on vielä avoin. Nostakaa halukkaat kärtneen ylös, Uusitalo kysyi.

Yhtään kättä ei noussut. Parkanon kaupunginhallituksen puheenjohtaja Hannu Loholuoma kertoi, että kaupungin tärkeimpiä tehtäviä on sen asukkaiden terveyden edistäminen.

– Asuntojen viereen laitosta ei ole tarkoitus rakentaa. Tietoaakaan meillä ei ole vielä tarpeeksi, mutta YVA-menettelyn jälkeen tiedämme enemmän, Loholuoma totesi.

Vihreä aurinko laskee Parkanoon

Pertti Vaajamo uskoi, että ongelmajätteenpoltoilaitoksen sijoituspaikaksi valikoituu Parkanon kaltainen "auringonlas-

Jaana Kiiveri vaati näyttämään tuloksia kyllästetyn puun polttamisesta.

Matti Nieminen (ylh. kertoi yleisölle eri polttoprosesseista.

Tarmo Uusitalo ja Pertti Vaajamo painottivat "vihreän puun" myrkyllisyyttä.

kun pitäjä", josta väki on jo muutenkin vähenemässä.

– Kyllästetyn puun hävitys maksaa niin paljon, että se pyrkii häviämään itseksen. Vaajamo nauratti yleisöä.

Tommi Tähkälä myönsi, että polttaminen on kallista, koska tuhkanhävitys, käytettävät kemikaalit ja työsuojelu tulevat maksamaan.

Leppäkosken Sähkön toimitusjohtaja ja Parkanon Voima Oy:n hallituksen puheenjohtaja Pertti Leppänen toppuutteli hankkeen vastustajien vastarintaa.

– Energia on nykyään kallista, koska käytetään tuontipolt-

toinetta. Tutkitaan nyt tämä projekti kunnolla loppuun ja katsotaan toteutuuko hanke, Leppänen toivoi.

Heikki Mettomäki kertoi, kuinka oli tullut tilaisuuden oppimaan lisää, mutta olikin mennyt enemmän sekaisin.

– Missä ovat tulokset kyllästetyn puun polttamisesta? Jos tulokset olisivat hyviä, ne olisi kuuluttu jo kirkossa. Toivoin puolueettomia asiantuntijoita, suunniteltua polttoilaitosta lähellä sijaitsevan asunosaakeyhtiö Aurinkorinteen hallituksen puheenjohtaja Jaana Kiiveri ihmetteli.

– Tutkittua tietoa on, mutta

usein siinä lukee luottamuksellista, Tommi Tähkälä vastasi saaden vastaansa yleisön äännekkään vastalauseen.

Eira-Maija Savonen oli keskustellut Ekokemissä työskentelevien henkilöiden, jotka olivat kertoneet laitoksen resurssien olevan riittämättömät kyllästetyn puun polttamiseen.

– Minkälaiset työturvallisuusvaatimukset näin vaarallisten aineiden kanssa työskentelyä asettaa, Savonen kysyi.

– Ekokem käyttää polttoaan rumpu-tureja, jotka eivät ole suunniteltu kyllästetyn puun polttoon varten, toimitusjohtaja Tähkälä vastasi.

Juttu 3. Parkanolaiset eivät halua ongelmajätettä takapihoilleen 22.6.2006

Tarkasteltava uutisjuttu on Ylä-Satakunnan sivulla 7, ja se täyttää koko sivun. Ylä-Satakunnan pääuutinen on aina sivulla 5, ja sitä seuraavilla sivuilla 6 ja 7 on muita asiajuttuja tai uutisia.

Tarkasteltava uutinen on keskimääräistä uutista pitempi ja laajempi, ja siinä on 6 kuvaa.

Jutussa raportoidaan Jäte ja energia -yleisötilaisuutta, joka pidettiin parkanolaisen oppilaitoksen auditoriossa. Tässä jutussa oli kaikista uutisista ja asiajutuista eniten puhujia sekä luokittain että henkilöittäin laskettuna. Voimala-asiantuntijoita heistä on 4, eli suunnittelevan voimalayhtiön Parkanon Voiman ja Leppäkosken Sähkön edustajat Tommi Tähkälä ja Pertti Leppänen, teknologia- ja suunnitteluyhtiö Citec Environmentin edustaja Jan Teir ja VTT:n erikoistutkija Matti Nieminen. Kaupungin päättäjiä jutussa esiintyy 1, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Hannu Laholuoma. Yksi kuuluu ryhmään muut, eli tilaisuuden juontaja työnsä puolesta, koulutussuunnittelija Jyrki Käppi. Kansalaisia on 8, esiintymisjärjestyksessä Eira-Maija Savonen (jutussa ensimmäisellä kerralla mainittaessa virheellisesti Salonen), Tarmo Uusitalo, Kirsti Askolin, Arja Pihlaja, Martti Latonen, Pertti Vaajamo, Heikki Mettomäki ja Jaana Kiiveri.

Juttu on kirjoitettu pitkälti asiantuntijoiden ja voimalayhtiön edustajien sekä kansalaisten väliseksi vuoropuheluksi, osittain kysymys-vastaus-tyylillä, jossa kysyvää sitaattia seuraa vastaussitaatti.

Jutussa esiintyvistä voimalakommenteista suuri osa on negatiivisia ja joko voimalaa tai voimalayhtiötä vastustavia. Listaan tähän kaikki negatiiviset kommentit ja voimalakritiikin, kohdistuivatpa puheenvuorot mihin tahansa.

- Eikö kyse nyt olekin ongelmajätteenpoltosta? (Vertailuna "tavalliseen" jätteeseen, ongelmajätteessä on negatiivinen sävy)
- Sijoitus asutuksen lähelle, ja parkanolaisista ei sitten niin väliä olisikaan
- Ikaalislaista Leppäkosken Sähköä ei tarvita Parkanoon, parkanolaiset osaavat tehdä laitoksen itsekin
- Miksei paikalla ole lääkäreitä kertomassa arseenin myrkyllisyydestä?
- Kyllästettyä puuta Suomessa yli 10 miljoonaa kuutiota. Toimialavetoinen jätteenkäsittely ei pohdi, mikä tekniikka olisi parasta, kokonaisvaltainen näkemys asiasta puuttuu
- Epäillään, ettei Leppäkosken Sähkön tietotaito riitä polttolaitoksen rakentamiseen
- Arseni aiheuttaa syöpää ja on niin myrkyllistä, että jo lusikallinen kyllästetyn puun tuhkaa tappaa

- Miksi Leppäkosken Sähkö, miksei Riihimäen Ekokem hoitaisi kyllästettyä puuta?
- Miksi polttokokeiden tuloksia ei julkaista (kysyjä epäilee niiden olevan huonoja, kun tietoa ei haluta antaa)?
- kyllästetyn puun polttaminen on kallista, koska tuhkanhävitys, kemikaalit ja työsuojelu maksavat

Näistä kommentteista kaikki muut ovat kansalaisten eli yleisön kysymyksiä ja kritiikkiä, paitsi viimeinen. Sen sanoi Parkanon Voiman Tommi Tähtälä, joka vahvisti kalleuden vastauksena kansalainen Pertti Vaajamon heittoon, että "kyllästetyn puun hävitys maksaa niin paljon, että se pyrkii häviämään itseksensä".

Laitoksen suunnittelijoilla ja asiantuntijoilla oli toki keinot vastata kysymyksiin ja puolustaa laitosta. Seuraavassa listassa on kaikki ne kommentit, joiden voi tulkita puoltavan kestopuun polttolaitosta ja polttamista tai sen suunniteltua sijaintia.

- Vaikea kuvitella yhteiskuntaa, jossa ei syntyisi jätettä, jäte on uudistuva luonnonvara
- Sijointipaikka on kustannuskysymys (jo aiemmissakin jutuissa on esitetty, ettei laitosta voida sijoittaa liian kauas keskustasta)
- Kokeiden mukaan arseeni jää suodattimiin, ja teknisessä mielessä ongelmajätteellä ja jätteellä ei ole suurta eroa
- Laitosta ei aiota rakentaa asuntojen viereen
- Energia on nykyään kallista, koska käytetään tuontipolttoainetta (viitanee siihen, että kestopuuta saadaan kotimaasta)
- Tutkittua tietoa on, tosin se on luottamuksellista

Lisäksi on joukko puheenvuoroja, joita ei voida tulkita suoraan sen paremmin puoltaviksi kuin vastustaviksikaan. Tällaisia ovat esimerkiksi lähinnä keskustelua ylläpitävät toteamukset, että projektihan on kesken ja hankkeen toteutumista ei siksi vielä tiedetä. Samoin osa kysymyksistä on luonteeltaan lisätietoa pyytäviä, vaikka ne voitaisiin tulkita myös kritiikiksi. Lisäksi osa kommentteista oli esimerkiksi kansalaisia ymmärtäviä ja rauhoittelevia.

- "Teir ymmärsi parkanolaisten huolen, etteivät he halua ongelma-etuliitteellä varustettua jätteenpolttolaitosta takapihalleen"
- Laitokseen tulevat tekniikat ovat vielä auki
- Kaupungin tärkeimpiä tehtäviä on asukkaiden terveyden edistäminen

- Tietoa ei vielä tarpeeksi, mutta YVA:n jälkeen tiedetään enemmän
- Tutkitaan ensin projekti loppuun ja katsotaan, toteutuuko se
- Puolueettomia asiantuntijoita toivotaan
- Savosen tuntemien Ekokemin työntekijöiden mukaan Ekokemin resurssit eivät riittäisi kestopuun polttamiseen, hän kysyi työturvallisuusvaatimuksista näin vaarallisten aineiden kohdalla
- Tähkälä vastasi tähän, että Ekokemin rumpu-uuneja ei ole suunniteltu kyllästetyn puun polttamiseen lainkaan

Varsinaisten argumenttien mielipiteiden ja kysymysten lisäksi jutussa oli runsaasti kielellisiä tehokeinoja, joista osaa käyttivät puhujat, osaa toimittaja, joka oli pyrkinyt kuvaamaan tilaisuuden tunnelmaa sanallisesti.

Eräs useaan kertaan esiintynyt tehokeino oli asian tuominen ihmisten lähelle; laitos ja ongelmajäte eivät ole vain jossakin, vaan kohta jo otsikonkin mukaan parkanolaisten takapihalla. Samaten kansalainen Tarmo Uusitalon mukaan "lusikallinen parkanolaistakin [kestopuun] tuhkaa tappa". Uusitalo myös pyysi kaikkia niitä nostamaan kätensä ylös, ketkä olisivat valmiit ottamaan laitoksen kotinsa viereen. Parkanoa myös säällittiin; eräs kansalainen kuvasi kuntaa "auringonlaskun pitäjäksi", joka valikoituu juuri väestökatoonsa vuoksi laitoksen sijoituspaikaksi.

Toimittaja oli värittänyt tekstiä paljon. Nimellä esiintyvien kommentoijien lisäksi hän oli kirjannut ylös nimettömiä huuteluja ja soraääniä yleisön joukosta mainiten esimerkiksi, että yleisö esitti välihuutoja tai antoi äänekkään vastalauseen. Jutun alussa hän vertasi kesäkuisen hellepäivän lämpötilaa siihen, miten tunnelma tilaisuudessa kohosi vielä hiostavammaksi kuin sää ulkona oli. Hän käytti myös äänensävyä tai puhetapaa kuvaavia ilmaisuja, kuten "totesi ironisesti", "ymmärsi", "hämmästeli", "piikitteli", "nauratti yleisöä" ja "ihmetteli". Näiden tehokeinojen tarkoitus tuskin on kuitenkaan vaikuttaa lukijan mielipiteeseen voimalasuunnittelusta, vaan etupäässä kuvata tilaisuuden kulkua ja tunnelmaa. Jutussa esiintyvien puhujaryhmien ja puhujamäärien perusteella voi olettaa, että toimittaja pyrki kohtelemaan tilaisuuden osanottajia tasapuolisesti.

Voimalasta käytettiin jutussa nimityksiä voimalaitos, ongelma-etuliitteellä varustettu jätteenpolttolaitos, laitos, polttolaitos ja ongelmajätteenpolttolaitos. Kestopuusta käytettiin nimityksiä ongelmajäte, "vihreä puu" ja kyllästetty puu. Kun jutussa esiintyi sekä laitoksen suunnittelijoita että vastustajia ja epäilijöitä, on ymmärrettävää, että laitosta ja kestopuuta nimiteltiin sekä neutraaleilla että negatiivisilla sanoilla. Ongelmajäte-nimitystä ei olisi voitu välttää,

koska kestopuun myrkyllisyys nousi esiin hyvin selkeästi, samoin sen hävittämisen vaikeus ja kalleus. Yleisimmät nimitykset itse rakennelmalle ovat laitos ja polttolaitos, mitä voidaan pitää jo kirjoitusteknisenä asiana; pitkässä jutussa pitää pyrkiä lyhyeen ilmaisuun, ja laitos on lyhin sana, mitä voimalasta voi käyttää. Polttolaitos esiintyi myös usein, todennäköisesti siitä syystä, että tilaisuudessa keskityttiin nimenomaan jätteenpoltoon. Voimalan varsinainen tarkoitus eli lämmön ja sähkön tuottaminen parkanolaisille ei nimittäin nouse jutussa esiin lainkaan, vaan keskustelun aiheena on nimenomaan kestopuun hävittäminen polttamalla.

Mari Honkala

Parkanon nykyistä turpeella ja öljyllä toimivaa voimalaa ei korvata ainakaan kyllästettyä puuta polttavalla laitoksella.

Keskustan vastustus kuoppaa kestopuuvoimalan

Parkano

Heikki Pettinen

Kyllästetty puu alkaa olla pois laskuista Parkanon tulevan lämpövoimalan polttoainevaihtoehdona. Kokoomus ilmoitti jo lähes vuosi sitten, ettei se hyväksy kyllästetyn puun polttoa Parkanossa. Nyt keskustan kallistumassa samalle kannalle, kertoi kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Ari Lamminmäki *Kolmosväylän* haastattelussa keskiviikkona.

Keskustan ja kokoomuksen äänet riittävät siihen, ettei ongelmajätteen käsittelyä salliva voimalakaava mene läpi kaupunginvaltuustossa.

Lamminmäen mukaan keskustan kantaan vaikuttivat sekä kuntalaisten vastustus että voimalan ympäristövaikutusten arviointiselostus, joka ei vakuuttanut keskustalaisia laitoksen turvallisuudesta.

– Ryhmässä totesimme, että ihmiset pelkäävät tätä laitosta ja se on aitoa pelkoa. Ei päättäjien tehtävä ole runnoa tällaista asiaa vastoin ihmisten tahtoa. Keskusteluissa voimayhtiön kanssa emme myöskään saaneet takeita lämmön hinnan laskusta.

– Parkano on saanut niin paljon erilaista kuraa silmille ja väestö on vähentynyt. Jos vellominen jatkuu, niin tilanne ei parane, Lamminmäki huomauttaa.

Myös odotettavissa olevat vaikutukset vaikuttivat asiaan. Lamminmäki laskee, että ne voisivat viivyttää rakentamista jopa 5-7

vuotta, vaikka valitukset lopulta hylättäisiinkin. Parkano tarvitsee uuden laitoksen nopeammin.

Toistaiseksi voimalahanke etenee kuten tähänkin asti. Virallisesti kaupunginvaltuusto ottaa asiaan kantaa vasta sitten, kun sen eteen tuodaan voimalatontin kaavoitusasia ja kysymys siitä, saako tontilla käsitellä ongelmajätteitä vai ei.

Ari Lamminmäen mielestä voimalan rakentaminen on pitkälle. Uusia vaihtoehtoja pitää ruveta hakemaan ilman kaupungin virallisia kannanottoja.

– Nyt on tärkeää, että päästään voimayhtiön kanssa hakemaan sellaista ratkaisua, joka voisi tänne toteutua ja joka olisi mahdollisimman monipuolinen.

Parkanon Voima katsoo loppuun asti

Parkanon Voima ei vielä heitä pyyhettä kehään. Toimitusjohtaja Tommi Tähkälä sanoo yhtiön katsovan ympäristövaikutusten arvioinnin loppuun asti ja toivoo päättäjien tekevän samoin.

– Tässä on prosessi vielä kesken. YVA-selostus on jätetty, ihmiset antavat siitä nyt kommentteja ja sen jälkeen viranomaisantaa siitä loppulauseunnon. Pitäisi järkevästi odottaa sitä loppulauseuntoa. Kaupunki ei ole vielä ottanut asiaan kantaa ja asiassa täytyy tietienkin edetä kaupungin edustajien ehdoilla, hän huomauttaa.

Tähkälä myöntää, että valitukset voivat siirtää voimalan raken-

tamista paljonkin. Se on ollut pakko ottaa huomioon jo alun alkaen.

– Käytännössä kaikista jätteenpolttohankkeista on valittu, joten mekin olemme varautuneet valituskierroksi.

Parkanon Voima Oy:n omistavat Leppäkosken Sähkö (66 %) ja kyllästetyn puun kierrätystä varten perustettu Demolite Oy (34 %). Tommi Tähkälä on myös Demoliten toimitusjohtaja. Jos Parkano ei salli kyllästetyn puun polttoa, kiinnostako voimalahanke enää Demolitea?

– En menisi ollenkaan noin pitkälle. Katsotaan nyt yhteisesti ja uskotaan vielä, että tämä hanke toteutuu. Vastaan tässä Parkanon Voiman edustajana, Tähkälä korostaa.

Kunnallisjärjestöllä ei virallista kantaa

Keskustan Parkanon kunnallisjärjestön puheenjohtaja Perttu Kovesjärvi sanoo, ettei kunnallisjärjestö ole ottanut voimalahankkeeseen virallista kantaa. Vallitseva mielipide on kuitenkin kyllästetyn puun polttoa vastaan.

– On keskusteltu tästä linjauksesta, jonka Ari toi nyt esiin. Joka tapauksessa lämpölaitos Parkanoon tarvitaan. Sopivampi vaihtoehto on kotimaisella, uusiutuvalta biopolttoaineella toimiva laitos. Tämä sulkee pois kestopuun polton.

Kovesjärven mukaan Parkanon Voima ei ole pystynyt vakuuttamaan ihmisiä siitä, että täl-

lainen laitos pystytään turvallisesti toteuttamaan. Sitä kautta päättäjien ajatukset ovat kypsyneet samaan suuntaan YVA-selvityksen jälkeen.

”Jätteenpolttokin tutkittava”

Maan hallituksen linjan mukaan energiaratkaisuissa pitäisi keskittyä biopolttoaineisiin ja erilaisiin seospolttoaineisiin, myös yhdyskuntajätteen hyödyntämiseen energiaksi. Se on Ari Lamminmäen mielestä hyvä linja Parkanollekin.

– Toivoisin, että Leppäkoski tutkisi olisiko yhdyskuntajätteen käyttö seospoltossa mahdollista niin, että sähkön ja lämmön yhteistuotanto olisi kannattavaa. Kaupungin ja voimayhtiön on yhdessä löydettävä tähän ratkaisu. Me keskustassa olemme sitä mieltä, että mitään vaihtoehtoa ei tyrmätä ennen kuin sitä on riittävästi tutkittu.

”Keskustan ja kokoomuksen äänet riittävät siihen, ettei ongelmajätteen käsittelyn salliva kaava mene läpi valtuustossa.”

Huhta jatkaa Kihniön kirkkovaltuuston puheenjohtajana

Kihniö

M

Kauko Huhta jatkaa Kihniön kirkkovaltuuston puheenjohtajana. Toista kauttaan puhua jatkaa Huhta on toiminut 1970-luvun seurakunnan luottamustehtävissä. Vaikuttajaksi valittiin uutena Tiina Jokioja. Kirkkoneuvoston varapuheenjohtajaksi edelleen Kalle Soininen. Kirkkovaltuuston jäsenet ovat Salme Marttila, Martta Viitala, Heikki Heinisuo ja Anneli Kerkkonen. Kirkkovaltuuston ja kirkkoneuvoston tehtävät päätettiin 2007–08.

Tilintarkastajina jatkavat Kari Mars Savolainen, Kiinteän ja irtaimen omaisuuden tarkastajaksi valittiin Jouko Yli-Knuutila, Paulamäki. Tarkastajat valittiin 2007–2010.

Nuohousmaksut kallistuivat taas

Parkano

Ma

Tampereen pelastuslaitos nosti nuohouksen hintaa 0,70 euroon per yksikkö. Maksut nousivat viime vuoden lopulta. Pelastusjohtaja päätti maksujen noususta viime vuoden lopulla.

Nuohouksen yksikköhintoja korotettiin viime vuoden huhtikuussa pelastuslaitokselle.

Viime huhtikuussa hinnat nousivat 6–7 prosenttia. Lähes kaikissa Pirkanmaan kunnissa. Irtteistä nuohouksen yksikköhinta nousi 58 senttiä, Kihniössä 57 senttiä, ruusussa 66 senttiä.

Edellisen korotuksen yhteydessä myös yksikkömäärät. Kiuas ja lämmitys ovat 15 yksikköä. Keittiöliikenne ja viinuu 25 yksikköä. Ensimmäisestä peritään 20 ja seuraavista 5 yksikköä.

Pääteiden liikenne lisääntyi 2 prosenttia

Vuonna 2006 pääteiden liikenne lisääntyi 2 prosenttia vuoteen 2005 verrattuna. Henkilöautojen liikenne lisääntyi 2,1 prosenttia, raskasliikenne (kuorma- ja linja-autojen liikenne) 2 prosenttia.

Tiepiireittäin katsottuna pääteiden liikenne lisääntyi eniten Oulun, Keski-Suomen ja Pirkanmaan piireissä. Raskasliikenne lisääntyi eniten Hämeen ja Uudenmaan piireissä.

Koko viime syksyn kiivaana jatkunut kasvu jatkui myös joulukuussa, joulukuun liikenne lisääntyi 4,6 prosenttia ja joulukuuhun verrattuna. Raskasliikenne joulukuussa 1,4 prosenttia.

Hämeessä raskas liikenne lisääntyi voimakkaasti

Hämeen piireillä liikenne kasvoi niin ikään, mutta raskaan liikenteen osuus vielä enemmän. Henkilö- ja pakettiautojen liikenne lisääntyi 1,9 prosenttia ja raskasliikenne (kuorma- ja linja-autojen liikenne) 3,6 prosenttia.

Koko viime syksyn kiivaana jatkunut kasvu jatkui myös joulukuussa, joulukuun liikenne lisääntyi 5,4 prosenttia edellisvuoden joulukuuhun verrattuna. Raskasliikenne joulukuussa Hämeen piireissä 3,6 prosenttia.

Pääteiden liikenne lisääntyy normaalisti vuosittain. Suomessa on noin 5,4 miljoonaa kilometriä valtuustoa, noin kolmannes kaikesta autoliikenteestä tavarankuljetuksista noin 80 prosenttia liikkuu pääteillä pitkin.

Juttu 4. Keskustan vastustus kuoppaa kestopuuvoimalan 18.1.2007

Juttu on päivän pääuutinen, sillä se on pääuutissivulla 5. Sivussa puolentoista palstan levyinen lyhyiden uutisten osasto. Kuvituksena on yleiskuva maisemasta, jonka keskellä näkyy Parkanon silloinen lämpövoimala.

Jutussa puhuu yksi päättäjä, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Ari Lamminmäki, poliitikko eli keskustan kunnallisjärjestön puheenjohtaja Perttu Kovesjärvi ja voimala-asiantuntija eli Parkanon Voiman toimitusjohtaja Tommi Tähtälä. Uutisen aihe on, että keskustapuolue vastustaa kyllästettyä puuta polttavaa voimalaa, ja koska kokoomus ehti jo aiemmin ilmaista myös vastustavansa, näiden kahden ison valtuustoryhmän yhteisäänet riittävät voimalakaavan läpimenon kieltämiseen. Perusteluina voimalan torjumiselle vastustukselle annettiin useita syitä. Tässä siis ovat sekä Lamminmäen että Kovesjärven antamat syyt. Lamminmäki vastasi kysymyksiin nähtävästi sekä keskustalaisena että valtuuston puheenjohtajana. Listan viisi ensimmäistä perustelua ovat hänen sanomiaan. Tässä yhteydessä mainitsen, että uutisessa kerrotaan Lamminmäen kommenttien olevan peräisin keskiviikkona, eli päivää aiemmin kuin torstaina ilmestynyt Ylä-Satakunta, ilmestyneestä Kolmosväylä-lehdestä. Jutussa ei kerrota, onko Lamminmäkeen otettu Ylä-Satakunnasta yhteyttä. Mahdollisesti häntä ei ole tavoitettu, ja tästä syystä on siteerattu toista lehteä. Tästä syystä Lamminmäen kommentteja voidaan pitää jossain määrin toisen käden tietona ja kahteen kertaan käsiteltynä tekstinä, ja tältä osin ei ole mielestäni järkevää analysoida hänen kommentteissaan olevia sanavalintoja.

- Kuntalaiset vastustivat voimalaa
- YVA-selostus ei vakuuttanut keskustalaisia laitoksen turvallisuudesta (Lamminmäki)
- Asukkaiden aito pelko, ei pidä runnoa päätöksiä läpi vastoin kuntalaisten tahtoa
- Parkanon silmillä on jo muutenkin "kuraa", ja väestö on vähentynyt. Tämän asian vatvominen pitempään ei tilannetta paranna (oletettavasti tarkoitus sanoa, että suunniteltu laitos huonontaisi kaupungin mainetta ja kiihdyttäisi poismuuttoa)
- Valitusaika viivästyttäisi rakentamista jopa 5–7 vuotta, mutta uusi lämpövoimalaitos tarvitaan paljon nopeammin
- Keskustalla ei ole virallista kantaa, mutta vallitseva mielipide vastustaa kyllästetyn puun polttoa (Kovesjärvi)

- On keskusteltu linjauksesta, jonka Ari toi nyt esiin. Lämpövoimalaitos tarvitaan joka tapauksessa, mutta kotimaisella, uusiutuvalla biopolttoaineella toimiva olisi parempi. Tämä sulkee pois kestopuun
- Parkanon Voima ei vakuuttanut ihmisiä turvallisuudesta, joten YVA:n jälkeen päättäjien ajatukset kypsyivät samansuuntaisiksi

Näissä kahden keskustalaisen miehen puheissa on pientä ristiriitaa. Kumpikin toki on laitoksen kieltämisen kannalla, mutta Lamminmäki antaa ymmärtää, että keskusta on kokonaisuudessaan kallistunut asian taakse. Kovesjärvi taas sanoo, ettei puolueella ole virallista kantaa (listalla olevissa keskustan kanta -kommenteissa on tästä johtuen sanojan nimi perässä). Tämä saattaa tarkoittaa sitä, että jokainen keskustan edustaja kaupunginvaltuustossa on itsenäisesti päättänyt vastustaa voimalaa, vaikka puolue ei edellytä yhtenäistä kantaa. Valtuutettujen kannan Lamminmäki saattaa puheenjohtajana hyvinkin tietää puoluejärjestön puheenjohtajaa paremmin.

Joka tapauksessa Lamminmäki pääsi lunastamaan ensiksi käsittelemässäni jutussa *Lämpövoimalan paikkaa vastaan 1600 äänellä* antamansa lupauksen, että faktatiedon lisäksi kansalaismielipide otetaan huomioon. Itse asiassa näyttää jopa siltä, että kansalaismielipide otettiin huomioon hyvinkin painavana; siitä kertoo perustelu, että asukkaiden pelko on aitoa, eikä päätöksiä pidä runnoa väkisin läpi asukkaiden toiveiden vastaisesti.

Voimalayhtiön toimitusjohtaja Tähkälä pitää uutisessa kuitenkin loppuun saakka yllä toivoa, että myönteinen päätös saadaan.

- Prosessi on vielä kesken ja loppulausunto tulematta, yhtiö katsoo YVA:n ensin loppuun saakka ja toivoo myös päättäjien tekevän niin
- Kaupungin päätös puuttuu vielä (kommentti ilmeisesti siihen, että Lamminmäki piti rakennuskieltoa jo varmana asiana)
- Kaikista jätteenpolttohankkeista on aina valitettu, ja valituskierteeseen on varauduttu (kuittaa siis valitusprosessin normaalina ja rutiininomaisena)

Tommi Tähkälä korosti lisäksi puhuvansa nyt Parkanon Voiman, ei Demoliten toimitusjohtajana, vaikka hän istui näillä molemmilla tuoleilla. Tämä vastaus tuli kysymykseen, kiinnostaako Demolitea lainkaan voimalan rakentaminen Parkanoon, jos kestopuu rajataan pois. Tämän

kysymyksen Tähkälä siis väisti viittaamalla edustavansa nyt etupäässä Parkanon Voimaa ja uskovansa, että kestopuuvoimalahanke vielä toteutuu.

Voimalasta käytettiin jutussa nimityksiä kestopuuvoimala, lämpövoimala, voimala ja laitos. Lisäksi puhuttaessa uudesta lämpölaitoksesta, joka Parkanoon tarvitaan joka tapauksessa, käytettiin sanaa lämpölaitos. Kestopuusta käytettiin suurimmaksi osaksi nimityksiä kyllästetty puu ja kestopuu, ja kerran viitattiin ongelmajätteiden käsittelyyn. Verrattuna edelliseen uutisjuttuun *Parkanolaiset eivät halua ongelmajätettä takapihoilleen* tekstissä on ongelma-sanaa hyvin vähän. Myöskään polttolaitos-sanaa ei käytetä. Tämä lienee seurausta siitä, että uutinen keskittyy ajatukseen energiantuotannon tarpeesta, eli kuten Lamminmäki ja Kovesjärvi totesivat, jonkinlainen uusi lämpölaitos kuitenkin tarvitaan. Edellisessä uutisessä painopiste oli nimenomaan jätteen polttamisen ongelmallisuudessa, mistä syystä voimalan kutsumanimikin oli usein polttolaitos, toisin kuin tässä uutisessa.

Toimituksellisista valinnoista voi mainita nyrkkeilytermin "heittää pyyhe kehään". Pyyhkeen heittämällä valmentaja voi keskeyttää ottelun, kun näkee, että oma ottelija on alakynnessä liian pahasti. Ilmaisuu antaa ymmärtää, että voimalaitoksesta käyty kiista on kuin nyrkkeilyottelu, jossa pyritään tyrmäämään vastustaja. Lamminmäki kieltäytyy jutun lopussa tyrmäämästä vaihtoehdoista tutkimatta sitä ensin. Itse asiassa tämän jutun kirjoittaja, toimitussihteeri Heikki Pettinen käytti myös sanaa "tyrmätä" paikkavaihtoehtouutisen kainalojutussa *Tähkälä ampuu huhuja alas*. Tässä jutussa siis Tähkälä sekä tyrmää että ampuu alas, mikä luo mielikuvaa jo kohtalaisesta sota- tai tappelutilanteesta. Näin pienen otoksen perusteella ei voida sanoa, ovatko kyseisenlaiset ilmaisut Pettiselle tyypillisiä, mutta voimalaprosessin ristiriitojen ja lähes tappeluksi äityneiden kiistojen vuoksi hän ne näihin juttuihin on valinnut.

Tämän uutisen sävy on kohtalaisen päättäväinen niiltä osin, kuin ääneen pääsee Ari Lamminmäki. Laitosta ei tule, kuten jo otsikossakin kerrotaan. Lamminmäen ja Kovesjärven väliin sijoitettu Tommi Tähkälän puheenvuoro esittää näkökulmaa, että päätös ei ole vielä varma, mutta Kovesjärvi ja Lamminmäki saavat viimeisen sanan. Päällimmäiseksi mielikuvaksi Tähkälän puheenvuorosta jääkin jonkinlainen selittelyn maku ja epärealistisen toivon ylläpitäminen suurta todennäköisyyttä vastaan.

6.2 Mieliopidekirjoitusten esittely

Vaikka mielipidetekstejä määrällisesti on kymmeniä enemmän kuin uutisia, niiden kirjoittajaryhmiä on vähemmän kuin uutis- ja asiajuttujen puhujaryhmiä. Suurin osa on kansalaisten vastustavia kirjoituksia, ja hyvin monessa tekstissä perustelutkin ovat samankaltaisia; kestopuu on myrkkyy, jota ei haluta poltettavan asutuksen lähellä, ja Parkanoon suunniteltu laitos on testaamaton ja uudenlainen eikä sen siksi voida sanoa olevan varmasti turvallinen. Yksityiskohdissa toki on eri vastustuskirjoitusten välillä eroa, mutta periaatteessa vastustuksen syyt ovat nämä kaksi.

Valintakriteereinä tutkittavien tekstien valintaan olen pitänyt sitä, että teksti on kirjoitettu omalla nimellä, ei nimimerkillä. Polttolaitoksen vastustamiskuviota tuntui nimittäin leimaavan se, että vastustus oli avointa ja oma kanta tuotiin selkeästi esille. Kaikista, yhteensä 104 mielipiteestä, vain 21 julkaistiin nimimerkillä. Myös nimimerkillä julkaistut olivat kuitenkin asiallisia, eivät loanheittoa nurkan takaa. Nimimerkkikirjoituksen valitseminen ei tässä tapauksessa toisi asiaan mitään olennaista lisäystä, mutta sen sijaan nostaisi tarpeettomasti nimettömän kirjoituksen esille ohi yli 80 omalla nimellä julkaistun. Samaten valitsen mahdollisuuksien mukaan kirjoituksia, joiden kirjoittajat ovat parkanolaisia. Kirjoituksissa oli muutamia ulkopaikkakuntalaisten tekstejä, mutta jätän ne pois, sillä voimalaitoskiista oli vahvasti paikallinen. Ulkopaikkakuntalaisten tekstit tuovat kiistaan oman lisäyksensä, kuten riihimäkeläisen henkilön kokemukset ongelmajäteyhtiö Ekokemin toiminnasta kotikaupungissaan. Pitäydyn kuitenkin parkanolaisissa siksi, että parkanolaisilla on asiassa henkilökohtainen, omaan asuinympäristöön liittyvä intressi, mitä vieraspaikkakuntalaisella ei ole. Kaikki kirjoittajat eivät ole ilmoittaneet asuinkuntaansa, joten valitsen vain sellaisia kirjoituksia, joiden kirjoittajat tavalla tai toisella ilmaisevat parkanolaisuutensa, tai Ylä-Satakunnan toimitus tuntee heidät paikallisiksi, vaikkei asia itse tekstistä selviäkään.

Valinta kohdistuu jaottelun mukaisiin ryhmiin vastustava, puoltava tai voimalaan neutraalisti suhtautuva. Näissä kirjoituksissa voimalaitos on pääosassa. En ota mukaan tekstejä, joissa pääaiheena on jokin muu, eli voimala mainitaan vain muun asian ohessa, tai jollekulle toiselle kirjoittajalle henkilökohtaisesti tarkoitettuja kirjoituksia, joissa niinkään voimala on vain yksi asia muiden joukossa.

Taulukosta 4 selviää, että yksityishenkilöiden yhteensä 61 kielteisestä kirjoituksesta valtaosan eli 57 kirjoitusta tuottivat ahkerimmat 12 kirjoittajaa. Lisäksi näistä valtaosa eli 50 on 7 ahkerimman kirjoittajan tuotosta, joita kukin tuotti vähintään 4 kielteistä tekstiä (eikä ainuttakaan neutraalia,

saati positiivista). Tai itse asiassa kyseessä on vain 6 fyysistä henkilöä, sillä taulukossa on eritelty Kirsti ja Kalevi Askolinin yhdessä allekirjoittamat tekstit erilleen kummankin yksin kirjoittamista. Jos kuitenkin tässä vaiheessa puhutaan siis jo fyysisistä henkilöistä eikä erilaisista allekirjoituksista, kärjessä on vain 6 kirjoittajaa, joista 5 kuului voimalaa vastustaneeseen kansalaisliikkeeseen. Joukkoon kiilasi mukaan ulkopuolisista vain Olli Tiitu, joka hänkin lisäksi vastusti voimalaa. Aktiivisen kansalaisliikkeen jäsenten kirjoitusmäärät antavat perusteen tutkia kolmea voimalan vastustajien kirjoitusta, joista kaksi on kansalaisliikkeen jäsenten kirjoittamia.

Koska olen jo aiemmin tässä tutkimuksessa viitannut parkanolaiseen kansalaisliikkeeseen useasti mutta kertonut siitä vain vähän, esitän seuraavassa luvussa lyhyen tiivistelmän Ylä-Satakunnassa julkaistun jutun sisällöstä. Juttu on henkilöhaastattelu, jossa liikkeen johtajaksi ryhtynyt Tarmo Uusitalo kertoo tapahtumien kulun, oman historiansa kansalaisaktivistina ja perusajatuksensa kansalaisliikkeen toiminnasta.

6.2.1 Kansalaisliike Uusitalon haastattelun mukaan

Ylä-Satakunnassa 4.9.2008 julkaistussa jutussa *14 yleisönosastokirjoitusta myöhemmin voimalatontilla* (kirj. Heikki Pettinen) Tarmo Uusitalo kertoo jo päättyneestä voimalavastustuksesta ja siihen liittyneestä kansanliikkeestä. Juttu kertoo suunnittelu- ja voimalaprosessin kulun, jota en itse siis tässä enää kertaakaan, sillä tapahtumat selostettiin määrällisen analyysin yhteydessä luvussa 5.1.2.

En analysoi tätä juttua, vaan käytän sitä lähteenä kertoakseni Parkanon kansalaisliikkeen taustan sellaisena, kuin se Ylä-Satakunnan lukijoille esiteltiin. Jos ei siis toisin mainita, tämän kappaleen 6.2.1 lähteenä on kyseinen juttu (Pettinen, 2008b). Mainittavaa jutussa ovat muun muassa Uusitalon aiemmat kokemukset kansalaisliikkeistä. Hän vastusti 1980-luvulla Pohjois-Karjalassa Metsä-Karelia-hanketta, jossa aiottiin siirtää 100 000 hehtaaria valtion metsää Enso-Gutzeit-yhtiölle korvauksetta. Uusitalo toimi tällöin metsähallituksen Ilomantsin alueen aluemetsänhoitajana ja alkoi vastustaa hanketta, vaikka erottamisellakin uhkailtiin. Muutamasta henkilöstä alkanut vastustus kasvoi lopulta mittavaksi, kun järjestettiin mielenosoitus ja saatiin paikalle Yleisradion televisioryhmä. Alueen valtalehti Karjalainenkin tuki vastustajia antamalla ilmaiseksi ison ilmoitustilan. Adressiakin kerättiin ja lopulta metsät jäivät valtiolle. Myös aluemetsänhoitaja Uusitalo sai pitää virkansa.

Enso Gutzeitin tapaus kertoo Tarmo Uusitalon taustasta ja kokemuksesta kansan saamisessa liikkeelle. Hän kertoo jutussa, ettei ottanut Parkanossakaan kuuleviin korviinsa sitä, että vastaan paneminen on turhaa. Voimala-adressiin kerättiin nimiä jo viikko siitä, kun kansalaisliikkeen ydinryhmä, eli Uusitalo, Kirsti ja Kalevi Askolin, Martti Latonen ja Arja Pihlaja olivat löytäneet toisensa helmikuussa 2006. Ryhmä alkoi kirjoittaa yleisönosastolle jatkuvalla syötöllä ja keräsi tietoa kyllästetyn puun polttokokeista ja puun myrkyistä.

Päättäjät ja voimalahankkeen edustajat pysyivät suurelta osin vaiti, ja mielipidekeskustelu oli yksipuolista. Uusitalo toteaaakin jutussa, että olisi toivonut vastustusta, jotta olisi itsekkin voinut kirjoittaa rajummin. Hän kuitenkin korostaa, että henkilökohtaisuuksiin ja mollaukseen ei saa mennä, vaan on pysyttävä asiassa. Hänen mielestään tämä voimalaitoskirjoittelussa onnistuikin.

Uusitalo kertoo jutussa lisäksi kuuden kohdan ohjeet kansanliikkeelle. Linaan ohjeet tähän sanatarkasti, kuten ne jutussa ovat.

1. Ajettavan asian pitää olla yhteinen, moraalisesti ja eettisesti korkeatasoinen ja realistinen.
2. Tarvitaan ydinryhmä, 4–6 ihmistä. Urakka on liian iso yhdelle ihmiselle, mutta porukan pitää olla sellainen, että sen saa koolle vaikka 2 kertaa viikossa.
3. Ei valita virallista johtajaa, tilanne valitsee sen. Jonkun pitää säilyttää järki ja maltti, kun tulee paineita ja erimielisyyksiä. Niitä tulee aina.
4. Kansanliike ei saa olla minkään puolueen käsikassara. Sen pitää pystyä toimimaan kaikkien poliittisten ryhmien kanssa.
5. Ei pidä luovuttaa, vaikka tuntuu, että lyö päätänsä kalliioon. Kun on 100 narua vetämässä, niin 1 toimii, mutta etukäteen ei voi tietää, mikä.
6. Suhteet lehtiin, radioon ja televisioon ovat toiminnan a ja o. Kansanliikettä ei synny, jos ihmiset eivät saa siitä tietoa."

Tässä tutkielmassa painopisteen saa ohjeiden kohta 6, eli suhteet mediaan ja tässä tapauksessa paikallislehteen. Kuten määrällisessä uutis- ja mielipidejuttujen analyysissä todettiin, voimalaprosessin aikana kansalaiset saivat näkyvyyttä Ylä-Satakunnassa, ja varsinkin mielipideteksteissä kansalaisliikkeen edustajien tekstejä oli valtaosa. Uusitalon ohjeita ja haastattelun sisältöä tarkasteltaessa voi päätellä, ettei siis suinkaan ollut sattumaa, että kirjoitusten enemmistö tuli henkilöiltä, jotka kuuluivat kansanliikkeen ydinryhmään (taulukko 4). Olen valinnut laadulliseen analyysiin kaksi kansalaisliikkeen edustajien mielipidetekstiä, joista voin tarkastella muun ohessa myös sitä, toteutuuko niissä Uusitalon korostama asiassa pysyminen ja

henkilökohtaisuuksien välttäminen. Tämän luulisi näkyvän ainakin ensimmäisessä tekstissä, joka on Uusitalon omaa käsialaa.

6.2.2 Laadullisesti analysoitavat viisi mielipidetekstiä

Suurimmalla kirjoitusmäärällä eli 14 tekstillä analyysin ansaitsee Tarmo Uusitalo, joka myös oli mies kansalaisliikkeen takana. Uusitalon teksteistä valitsin 21.2.2006 julkaistun kirjoituksen *Koira haudattuna ongelmajätelaitosasiassa*.

Ylä-Satakunnassa 4.9.2008 julkaistussa jutussa Uusitalo listaa myös muut kansalaisliikkeen ydinryhmässä olleet, eli Kirsti ja Kalevi Askolinin, Martti Latosen ja Arja Pihlajan. Tämän ydinryhmän kirjoituksista voisi valita Uusitalon tekstin lisäksi perustellusti kenen tahansa tekstin. Valitsin tässä tapauksessa Kirsti ja Kalevi Askolinin yhdessä tuottaman tekstin *YVA Käenkoskella*, julkaistu 21.12.2006. Askolinin pariskuntaan valinta osui siksi, että he molemmat, mutta varsinkin Kalevi Askolin alkoi vastustusprosessin kuluessa saada tekstiviestipalstalla henkilökohtaista palautetta (esimerkiksi Näpyt-palstan viestit 20.6.2006, 22.6.2006, 4.7.2006, 12.9.2006, 14.9.2006). Askolineille osoitettuja kommentteja tuli enemmän kuin muille, joten pidän heidän kirjoitustaan olennaisena.

Kolmatta vastustavaa kirjoitusta valitessa piti päättää, otanko vielä yhden kansalaisliikkeen edustajan tekstin vai jonkin ryhmän ulkopuolisen henkilön mielipiteen. Taulukosta 4 näkyvät vähintään 2 tekstiä kirjoittaneet henkilöt, joista Martti Latonen ja Arja Pihlaja olivat ne henkilöt, joiden teksteistä kolmas kansalaisaktiivien kirjoitus tulisi valita. Muista vähintään 2 mielipidettä kirjoittaneista henkilöistä 6 julkaisi ainakin yhden vastustavan tekstin. Toki olisin voinut valita myös minkä tahansa yksittäisen kirjoituksen. Päädyin ottamaan tarkasteluun Heikki Järvenpään tekstin *Päättäjien vastuu ja avoimuus*, julkaistu 11.5.2006. Valitsin kansalaisaktivistiryhmän ulkopuolisen henkilön kirjoituksen siksi, että vaikka suuri osa vastustusteksteistä tuli aktivistiryhmästä, vastustavia kirjoituksia oli paljon muillakin. Järvenpää kirjoitti kaksi vastustavaa kirjoitusta. Hänet valitsin siksi, että hän allekirjoituksessaan kertoo asuvansa Pahkalassa eli alueella, jonne voimalaitosta suunniteltiin, ja tästä syystä hänellä on omakohtainen syy ottaa voimalaan kantaa.

Kestopuuvoimalalla oli mielipidekirjoittajien joukossa muutama puolustajakin, ja samaten joissakin teksteissä sen rakentamiseen suhtauduttiin neutraalisti. Koska perustelunani oli, että kirjoittajan

tulee olla parkanolainen, valitsin puoltavista kirjoituksista Matti Salon kirjoituksen *Parkanoon suunnitteilla olevasta voimalasta 25.7.2006*. Viidestä omalla nimellä kirjoitetusta puoltavasta kirjoituksesta kaksi muuta olivat ulkopaikkakuntalaisten kansalaisten Riihimäeltä ja Lahdesta, ja kaksi voimalayhtiön edustajien tekstejä. Matti Salo on luokiteltu kuntapäätäjäksi, koska hän allekirjoituksessaan ilmoittaa olevansa kaupunginvaltuutettu.

Koska puoltavia kirjoituksia oli määrällisesti vain seitsemän, joista kaksi nimimerkillä kirjoitettuja ja lopuistakin kaksi voimalayhtiön virallisen kannan ilmaisuja, otan niitä analyysiin vain yhden. Neutraaliksi luokiteltavia kirjoituksia on myös seitsemän, joista viisi on kansalaisten kirjoittamia. Neutraaleja kirjoituksia valitsen niiden vähyyden vuoksi myös vain yhden.

Valitsemani neutraali kirjoitus on Roy Nordströmin *Arseenipeikko Parkanossa? 26.9.2006*. Valinta kohdistui Nordströmiin, koska hän kirjoitti kaikkiaan kolme tekstiä, joista kaksi oli neutraaleja ja yksi puhui voimalasta sivuasiana. Nordström kirjoitti ilman titteliä eli kansalaisena ja yksityishenkilönä. Koska itse tekstistä ei selvinnyt kirjoittajan parkanolaisuus, soitin 17.1.2011 Ylä-Satakunnan toimitussihteerille Heikki Pettiselle, joka tiesi Nordströmin asuneen Parkanossa voimalaitoskirjoittelun aikaan.

6.2.3 Valittujen mielipidekirjoitusten analyysi

Kuten uutisjuttujakin, tarkastelen myös mielipidetekstejä laadullisen aineistolähtöisen sisällönanalyysin keinoin (Tuomi ja Sarajärvi, 2002, 97). Tarkastelen sisältöä erittelemällä, millä tavalla polttolaitoksesta ja sen suunnittelusta puhutaan. Kaikki perustelukeinot ja puhutavat sallitaan, eli en rajaa ulos mitään vakuuttamisen tai asian ilmaisemisen tapaa. Samoin kuin uutisten tutkimuksessa myös tässä otan kuitenkin erityisesti huomioon, miten avainkäsitteistä kestopuu ja lämpövoimalaitos puhutaan.

Analysoitavat viisi tekstiä ovat siis järjestyksessä *Koira haudattuna ongelmajätelaitosasiassa 21.2.2006* (Tarmo Uusitalo), *Päätäjien vastuu ja avoimuus, 11.5.2006* (Heikki Järvenpää), *YVA Käenkoskella 21.12.2006* (Kirsti ja Kalevi Askolin), *Parkanoon suunnitteilla olevasta voimalasta 25.7.2006* (Matti Salo) ja *Arseenipeikko Parkanossa? 26.9.2006* (Roy Nordström). Uutisjutut käsittelin aikajärjestyksessä, mutta mielipidetekstien kohdalla päädyin laittamaan ne asenteen mukaiseen järjestykseen. Kolme ensimmäistä tekstiä vastustaa voimalaa, ja ne ovat keskenään aikajärjestyksessä. Neljäs teksti puoltaa voimalaa, ja viides on neutraali.

7-5 21.2.2006

Koira haudattuna ongelmajätelaitosasiassa

Kautta Parkanon on ihmetelty poliitikkojen eli kaupunginvaltuutettujen hiljaisuutta lämpövoimala-asiassa. Helmikuun 7. päivän tiedotus- ja esittelytilaisuudessa ei yksikään valtuutettu avannut suutaan. Yhtä hiljaista on siltä taholta ollut tuon tapahtuman jälkeenkin.

Meikäisellä, kun on vanha ja hidasälyinen, ei heti leikkaa. Tapahtumien todennäköisesti suunniteltu kulku voidaan tiivistää seuraavaan "matemaattiseen" kaavaan:

- On olemassa esisopimus Parkanon kaupungin ja Parkanon Voima Oy:n kesken voima-

laitostonttikaupasta.

- Valtuusto mahdollisesti hyväksyy kaavamuutoksen energiatontiksi asukkaiden vastustuksesta huolimatta. Valtuutetut levittelevät hämmästyneinä käsiään, he ovat hyväksyneet vain kaavamuutoksen, eivät ongelmajätelaitosta.

Aikaisemmin valtuutetut ovat "vahingossa" hyväksyneet kaavailun laitoksen polttoaineen muuttamisen biologisesta aineesta kyllästetyksi puuksi eli vaaralliseksi ongelmajätteeksi. Kaavan hyväksyminen tapahtuu 8.3. jälkeen, jolloin kaavan nähtävilläoloaika ja kau-

pungin suuntaan tapahtuva valitus aika päättyy.

- Pirkänmaan Ympäristökeskus voi hyväksyä laitoksen.

- Rakennuslupa haetaan ja saadaan.

- Tonttikauppa toteutetaan.

- Ongelmajätelaitos rakennetaan.

Parkanon valtuutetut toimivat tässä prosessissa vain tontin kaavamuutosta hyväksyttäessä. Se tapahtuu maaliskuussa. Loppu sujuu automaattisesti. Valtuutetut voivat pestä käntensä kuin Pontius Pilatus.

Parkanolaiset, nyt on toimitava. Nimilistoja on joissain

kaupungin liikkeissä ja muutamia yksityiset henkilöt keräävät nimiä. Vastustamme ongelmajätevoimalaitoksen paikkaa Pahkalassa. Se on siirrettävä kauemmas asutuksesta ihmisille vaarattomampaan paikkaan. Omia huomautuksia voi myös tehdä kaupungin ja Pirkänmaan Ympäristökeskuksen suuntaan. Ottakaa lisäksi yhteys kaikkiin tuntemiinne valtuutettuihin. He eivät saa päästä kuin koira veräjältä.

Tarmo Uusitalo

Juttu 1. Koira haudattuna ongelmajätelaitosasiassa 21.2.2006

Tarmo Uusitalon kirjoitus on yksi hänen kirjoittamistaan 14:stä ja järjestyksessä toinen hänen kirjoittamansa mielipidekirjoitus. Tekstin pääideana on kuuluttaa kaupunginvaltuutettujen vastuullisuutta päätöksenteossa. Kirjoitus tuntuu epäilevän, että valtuutetut väistävät vastuutaan ja tekeytyvät tarkoituksellisesti tietämättömiksi esimerkiksi hyväksyessään vain voimalatontin kaavamuutoksen energiatontiksi, mutta itse voimalaitoksesta he eivät ole tietävinään mitään.

Valtuutettujen hampaattomuutta ja vastuunpakoilua kirjoittaja alleviivaa monella tavalla. Heti alussa hän toteaa, että lämpövoimalan tiedotustilaisuudessa ei yksikään kaupunginvaltuutettu sanonut asiasta mitään, eikä kommentteja ole kuulunut jälkikäteenkään. Hän arvelee, että on olemassa esisopimus Parkanon kaupungin ja Parkanon Voiman kesken, jossa on jo sovittu tonttikaupasta. Valtuutettujen rooli jää hänen mukaansa vain kaavamuutoksen vahvistamiseen, ja aiemmin valtuusto on "vahingossa" (sana on lainausmerkeissä jo mielipidetekstissä) hyväksynyt polttoaineen muutoksen biologisesta aineesta kestopuuksi. Prosessin todennäköisen myöhemmänkin kulun hän selostaa rakentamiseen saakka. Valtuutettujen vastuunkiertoa Uusitalo alleviivaa jopa vertaamalla heitä käsiään pesevään Pontius Pilatukseen, joka tällä symbolisella eleellä pyrki ilmaisemaan olevansa syytön Jeesuksen teloitukseen ja tehneensä vain mitä kansa vaati.

Pilatus-vertauksen jälkeen Uusitalo puhuttelee suoraan lukijoita nimityksellä parkanolaiset, ja kehottaa toimintaan, vastustamaan voimalaitoksen paikkaa Pahkalassa. Vastustavia nimilistoja on

kirjoittajan mukaan joissakin paikallisissa kaupoissa ja yksityishenkilöillä, ja lisäksi voi huomautuksia tehdä niin suoraan kaupungille kuin Pirkanmaan Ympäristökeskukseenkin. Myös valtuutettuihin kannattaa ottaa yhteyttä, etteivät he pääsisi "kuin koira veräjältä".

Uusitalo vetoaa lukijaan usealla tavalla. Yksi on hänen esittämänsä "salaliittoteoria", tai lievemmin ilmaistuna kuntalaisten selän takana toimiminen; kirjoituksen mukaan olisi olemassa kuntalaisilta piilotettu esisopimus kaupungin ja voimalayhtiön välillä. Kirjoittaja olettaa todennäköisesti aivan oikeinkin, että parkanolaiset eivät pidä ajatuksesta, että yhteisiä isoja asioita hoidellaan julkisuuden ulkopuolella. Salassa toimiminen antaa helposti kuvan, että asiassa on jotakin – salattavaa. Uusitalo alleviivaa ajatusta salailusta otsikoimalla kirjoituksensa *Koira haudattuna ongelmajätelaitosasiassa*. Hyvin tavallinen kielikuva "koira haudattuna" tarkoittaa juuri sitä, että jotakin ikävää piilotetaan näkyvistä tarkoituksellisesti ja tahallaan.

Kirjoituksen toinen teesi on, että kaupunginvaltuutetut eivät kanna heille kuuluvaa vastuuta. He toimivat lähes kuin Raamatun paha poika Pontius Pilatus, joka tuomitsi syyttömän miehen ja yritti sitten vältellä syyllisyyttään. Voidaan miettiä, pitääkö Uusitalo valtuutettuja yhtä ulkopuolisina parkanolaisten jokamiesten ja -naisten arjesta kuin roomalainen hallitusmies oli juutalaisten arjesta, vai käyttääkö hän vain historialtaan kristityssä maassa lähes kaikille aukeavaa kuvastoa. Käsien peseminenhän on nykykielessäkin yleinen metafora, jolla tarkoitetaan, että käsien pesijä kiistää vastuunsa päätöksestä, vaikka on itse ollut päättämässä. Toinen merkitys on, että käsien pesijä ei halua olla asiasta päättämässä ja vetäytyy päätöstilanteesta kokonaan, vaikka asia hänelle ehkä kuuluisikin. Tällä tavalla toimiva henkilö, esimerkiksi valtuutettu, väistää täten vastuullisuutensa ja myöntyy hiljaa toisten tekemään ratkaisuun.

Kolmas vaikutuskeino on suora puhuttelu. "Parkanolaiset, nyt on toimittava", kirjoittaa Uusitalo lopuksi. Hän lukee lisäksi itsensä puhuteltavaan ryhmään sanomalla, että "vastustamme ongelmajätelaitoksen paikkaa". Uusitalo siis puhuu tavallisena parkanolaisena toisille tavallisille parkanolaisille. Tällä tavoin hän tekee myös eroa tavallisten parkanolaisten ja valtuutettujen välille ja korostaa kirjoituksensa ajatusta, että päättäjät tekevät salaisia sopimuksia kuntalaisten selän takana.

Kirjoituksessa käytetään voimalasta nimityksiä ongelmajätelaitos, lämpövoimala ja ongelmajätevoimalaitos. Sanaa ongelmajätelaitos käytetään joko yksinään tai yhdyssanan osana (kuten otsikossa) kolme kertaa. Polttoaineena käytettävästä puusta puhutaan kerran, jolloin ilmaisu

on "kyllästetty puu eli vaarallinen ongelmajäte". Esillä on siis korostetusti sana "ongelmajäte". Tämä on ymmärrettävää, sillä kirjoituksen tarkoituksena on saada asukkaita aktivoitua vastustamaan kirjoittajan vaaralliseksi määrittelemä voimalla sijoittumaan kauemmas asutuksesta kuin se oli suunniteltu. Tehokeinoina tähän siis kirjoituksessa ovat valtuutettujen leimaaminen vastuunpakoilijoiksi, kaupungin toiminnan leimaaminen selän takana sopimiseksi ja suora kehoitus lukijoille ryhtyä toimimaan asiassa aktiivisesti. Kuten Uusitalo haastattelussaan määritteli, henkilökohtaisuuksiin kirjoitus ei mene. Vaikka päättäjät saavat kirjoituksessa vastuunpakoilijan leiman, leima on perusteltu heidän toiminnallaan. Heidän persoonastaan ei puhuta mitään, ei myöskään yksittäisistä valtuutetuista nimillä mainiten, vaan päättäjärhymänä.

mielipide

Osoite: Mielipidesivu, Ylä-Satakunta, PL 6, 39701 Parkano
Sähköposti: toimittajat@ylasatakunta.fi
Puhelin: 443 826 tai 443 823 tai 443 825 tai 443 824 tai 443 827
Faksi: 443 844

Päätäjien vastuu ja avoimuus

Ongelmajätevoimalasta on keskusteltu vilkkaasti. Asia on saanut maakunnallista mutta myös valtakunnallista julkisuutta. Onpa asiassa tehty eduskuntakyselykin. Hankevalmisteluun liittyy runsaasti kysymysmerkkejä. Prosessin muodollinen selvitystyö ympäristövaatimusten osalta on kesken.

Kiinnostava kysymys on päättäjien rooli hankkeen valmistelussa. Parkanon luottamusmiesjohdolle on ollut selvää jo pitkään, tai sen olisi tullut ainakin ymmärtää, mihin voimayhtiö pyrkii, kun on ollut

tiedossa kyllästepuun mukana olo kuvioissa. Nyt herää kysymys, mitä on tapahtunut luottamusjohdon ja voimayhtiön välisissä neuvotteluissa, joita mitä ilmeisimmin on pitkään käyty. Tähän ainoa mahdollinen vastaaja on kaupungin luottamusmiesjohto.

Hankkeessa ei voi vastuuta mitenkään sysätä yksin voimayhtiölle, joka toimii liiketaloudellisten kannattavuusseikkojen pohjalta. Tosin ympäristöystävällisen liiketoiminnan vastuu toki kuuluu myös hyvin imagoaan varjelevalle energia-yhtiölle. Näin on ainakin

suurempien yritysten laita, jossa ympäristöystävällinen imago on myös kuluttajien luottamuksen tae.

Mutta kun kysymyksessä on kaupungin energiapolitiikka, siitä vastuun kantaa yksinomaan Parkanon oma luottamusmieshallinto. Ja tässä mielessä jo tehdyt ratkaisut siitä, miksi olemme näin tukalassa tilanteessa, siihen on paikallaan antaa esim. tulevassa yleisötalaisuudessa selvitys.

Selvitystä puoltaa nyt se seikka, että kysymyksessä ei ole tavanomainen hanke. Kysymyksessä on ongelmajätteen käsittely, ei edes pelkästään kaupungin energiahuolto. Kysymys on vuosikymmenten päähän ulottuvasta ratkaisusta, joka mitä ilmeisimmin tulee aiheuttamaan niin terveydellisen kuin ympäristöllisenkin riskin. Näin tulemme sellaiselle alueelle, jossa avoimuus nousee keskeiseen asemaan.

Tällaisten asioiden kyseessä ollen on tärkeää saada selvitys siitä, miten tähän pisteeseen on jouduttu, jossa valmisteilla on

kaupungin energiahuollon tarpeeseen aiottu ongelmajätteen käsittelylaitos. Mikä siis on ollut kaupungin luottamusmiesjohdon/luottamuselimityksen käydyt keskustelun osuus nyt meneillään olevaan hankkeeseen? Onko hankevalmistelussa ollut tietoista salailua ja piittaamattomuutta siitä, mitä protestia ongelmajäte kaupungin energiapolitiikkaan sijoitettuna tulisi herättämään?

Siis onko kähmitty ja sovittu asioista valmistelussa, vaikka hankkeen arkaluonteisuus olisi pitänyt kaiken järjen mukaan olla luottamusmiesjohdon tiedossa?

Mielestäni tähän tulee saada vastaus sen kummemmin edes pyytämättä. Vaikka hanke torjuttaisiin ja kaavapaikka evätkäisiin, mikä on järkevää, silti Parkanon valtuutetut ovat vastuullisia antamaan selvityksen. Kunnallisdemokratiaan tuki kuuluu myös se, että vaaleissa luottamus arvioidaan.

Heikki Järvenpää
Pahkala

Ratkaisu.

 Työvoimatoimisto
http://www.mol.fi/

AVOIMET TYÖPAIKAT:

Parkano: keittiötyöntekijöitä
raskaan autokaluston asentajia
täysperävaunun kuorma-autonkuljettajia
puhelinmyyjä tukkumyynnissä
maataloustyöntekijöitä/kesätyö
tutkija

Juttu 2. Päätäjien vastuu ja avoimuus 11.5.2006

Heikki Järvenpään kirjoitus käsittelee valtaosin samaa aihetta kuin edellinen eli Uusitalon teksti.

Järvenpää nostaa jo otsikossa esiin kaupungin päättäjien eli luottamusmiesten vastuun ja avoimuuden voimala-asian valmistelussa. Hän esittää, että vastuuta hankkeen toteuttamisesta ei voi panna pelkästään voimalayhtiön niskoille, sillä Parkano energiapolitiikasta vastaa kaupungin luottamusmiesjohto.

Järvenpään kirjoituksen pääidea on kysyä, mikä on päättäjien vastuu ja rooli voimalahankkeessa, onko asiassa toimittu avoimesti, ja mitä on sovittu kaupungin ja voimalayhtiön välisissä aiemmissä neuvotteluissa joista ei ole julkisesti raportoitu.

Kirjoituksessa esitetään siis useita kysymyksiä, joiden perusteella sitä voisi pitää joiltain osin jopa neutraalina. Kirjoittajahan näyttää haluavat lähinnä lisätietoa päätöksentekoprosessista. Olen kuitenkin luokitellut tekstin negatiiviseksi ja voimalaa vastustavaksi useastakin syystä. Kirjoituksen loppupuolella Järvenpää kirjoittaa mielipiteensä suoraan: "Vaikka hanke torjuttaisiin ja kaavapaikka evättäisiin, **mikä on järkevää**, silti Parkanon valtuutetut ovat velvollisia antamaan selvityksen."

Olen lihavoanut kohdan, jossa kirjoittaja ilmoittaa pitävänsä järkevänä olla rakentamatta kestopuuvoimalaa lainkaan. Lisäksi lainatun lauseen loppuosa vetää luottamusmiehiä tilille tekemisistään, mitä voidaan pitää negatiivisena suhtautumisena heidän toimintaansa.

Järvenpään kirjoitus vaatii muissakin kohdissa päättäjiltä selvitystä toimistaan. Hän kysyy, onko hanketta valmisteltaessa salailtu asioita tietoisesti tai oltu piittaamattomia siitä, että ongelmajätteen käsittely herättää mahdollisesti asukkaiden protesteja. Järvenpää käyttää tätä kysyessään negatiivisesti latautunutta ilmausta "kähmiä", siis onko tapahtunut kähmintää, mikä viittaa salamyhkäiseen toimintaan ihmisten selän takana.

Kirjoittaja perustelee päättäjien avoimuuden vaatimusta sillä, että hanke ei ole tavanomainen ja vain kaupungin energiahuoltoa, vaan kyseessä on ongelmajätteen käsittely. Hän sanoo, että tällaiset päätökset vaikuttavat kymmeniä vuosia, ja "mitä ilmeisimmin" voimalalla on terveys- ja ympäristöriskejä.

Järvenpää käyttää voimalasta nimityksiä ongelmajätevoimala ja ongelmajätteen käsittelylaitos. Kestopuusta hän puhuu termeillä kyllästepuu ja ongelmajäte. Ongelmajätteen painotus muun kirjoituksen ohella kertoo siitä, että kirjoittaja pitää laitosta ensisijaisesti jätelaitoksena, ei lämpövoimalana. Kaupungin energiahuoltoon hän viittaa vain ongelmajäte-sanaan yhdistyneenä.

Kirjoittaja painottaa omaa osallisuuttaan voimala-asiaan lisäämällä allekirjoitukseensa asuinalueensa Pahkalan. Voimala oli suunniteltu samaan kaupunginosaan, ja kirjoittaja saattaa ajatella tekstillään olevan enemmän henkilökohtaista painoarvoa, kun sen tekijä joutuisi vastedes asumaan suunnitellun voimalan lähistöllä.

Järvenpään kirjoituksen teesi on siis, että näin tärkeitä asioita ei voi päättää asukkaiden tietämättömissä, vaan prosessin tulisi olla avoin ja julkinen. Asukkaiden tulee saada tietää niistäkin keskusteluista ja sopimuksista, joita on tehty ja käyty julkisten kokousten ulkopuolella. Asian

tärkeyttä hän korostaa esimerkiksi sillä, että aivan kirjoituksen alussa hän viittaa voimalasuunnittelusta käytävään vilkkaaseen keskusteluun ja sen saamaan jopa valtakunnalliseen julkisuuteen ja eduskunnassa tehtyyn kyselyyn voimalahankkeesta. Avainasemassa ovat siis Parkanon päättäjät eli luottamusmiesjohto, joiden tulee olla tilivelvollisia kaupungin asukkaille. Kirjoituksen viimeisessä lauseessa hän toteaa, että "vaaleissa luottamus arvioidaan". Tällä hän pyrkinee sanomaan, että loppujen lopuksi valta on asukkailla; huonosti toimineita valtuutettuja ei välttämättä äänestetä enää seuraavissa kuntavaaleissa.

YVA Käenkoskella

4-5 21.12.2006

Leppäkosken Sähkön ja Parkanon Voiman järjestämä YVA-tilaisuus oli tiistaina 12.12. ongelmajätelaitoksen sijoittamisesta Parkanoon. Kunnan asiat ja talous ovat Parkanossa enemmän tai vähemmän sekaisin, niin tuntuvat olevan myös Leppäkosken ja Parkanon Voiman asiat.

Tilaisuudessa esiintyneet maksetut konsultit olivat pihal-

la kuin lumiukot, olisipa vain ollut lunta. Jos suunnittelijoiden kyky käsitellä vähänkin vaikeampia asioita on jatkossakin sama, taitaa koko voimalahanke sulaa lumiukkojen mukana.

Parkanon päättäjät, joita ei koko laitos tunnu kiinnostavan lainkaan, oli paikalla 6-7 kpl. Poissaolojen yksi syy lienee se, että paikalla oleville esitetään

aina kinkkisiä kysymyksiä, paras pysyä poissa, niin oma tietämättömyys ei paljastu. Ei sen puoleen kukaan kaupungin johdosta nytkään vastauksia antanut.

Valtuutettujen asenne on hiukan outo, sillä päätöksenteon ongelmajätelaitoksen sijoittamisesta kuuluu helle. Päätöksen tekoon tarvitaan tietoa. Tietoa saa internetistä ja tällaisista tilaisuuksista.

Oikean tiedon löytäminen YVA-sivuilta on yhtä helppoa, kuin saada sähköalennusilmoitus Leppäkosken Sähköltä.

Tehtävä päätös ulottuu jopa

kymmenien vuosien päähän, sillä kukaan ei tänään pysty varmasti sanomaan kuinka vaarallinen laitos on ihmisille. Voimala ei ainakaan tee kenenkään oloa paremmaksi.

Kaipaamme kunnollisen vaihtoehdon (biovoimala) ongelmajätelaitoksen tilalle. Parkanon tulevaisuus on sen kauriissa luonnossa, jonka markkinointi on kokonaan unohdettu.

Elämää on myös joulun jälkeen. Kiitokset kuuluneesta vuodesta. Siunattua Joulua kaikille parkanolaisille

Kirsti ja Kalevi Askolin

Juttu 3. YVA Käenkoskella 21.12.2006

Kirsti ja Kalevi Askolinin kirjoitus käsittelee puolitoista viikkoa aiemmin Parkanossa pidettyä YVA-tiedotustilaisuutta, siellä esiintyneitä asiantuntijoiden ja valtuutettujen toimintaa ja tietämystä, sekä oikean tiedon saannin vaikeutta ja voimalan mahdollisesta vaarallisuudesta saatujen tietojen huonoutta.

Kirjoitus on suhteellisen lyhyt, arviolta noin 2000 merkkiä, joten pieneen tekstimäärään on saatu mahtumaan useita eri näkökulmia. Järjestyksessä ensimmäinen väite on, että Parkanon kaupungin asiat ja talous ovat sekaisin, ja samoin Leppäkosken Sähkön ja Parkanon voiman. Samaan ajatukseen liittyy seuraavan kappaleen toteamus, että "[YVA-]tilaisuudessa esiintyneet maksetut konsultit olivat pihalla kuin lumiukot", ja että "voimalahanke sulaa lumiukkojen mukana", jos kyky käsitellä vaikeita asioita on niin huono kuin miltä se tilaisuudessa näytti. Kirjoittajat siis ovat sitä mieltä, että oikeastaan mikään voimalaa suunnitteleva taho, lähinnä siis kaupunki ja voimalayhtiö, ei ole lainkaan selvillä siitä, mitä on tekemässä. "Pihalla kuin lumiukko" on negatiivinen kielikuva, jota käytetään tarkoittamaan, että henkilö tai taho ei tajua puheena olevasta asiasta yhtään mitään.

Seuraavassa näkökulmassa moititaan edelleen tietämättömyyttä, tässä tapauksessa valtuutettujen, mutta nyt korostus on sillä, että päättäjät oli tilaisuudessa paikalla vain muutamia. Vähäisen osallistumisen vuoksi kirjoittajat päättelevät, että luottamushenkilöt olivat poissa, ettei tietämättömyys voimala-asioista paljastuisi. He moittivat päättäjien asennetta oudoksi ja sanovat, että tietoa saa kyllä internetistä ja vaikkapa kritiikin kohteena olevan kaltaisista tiedotustilaisuuksista. Tällä tavalla sanoessaan he tosin hieman joutuvat ristiriitaan itsensä kanssa,

koska aiemmin esittivät, että asiantuntijoina esiintyneet konsultit eivät tienneet mistään mitään. Ilmeisesti valtuutettujen paikalla olemattomuus onkin kirjoittajien mielestä enemmän asenteesta kertova ongelma; koska voimalahanke on niin tärkeä ja kuohunutta herättävä, siitä päättävien tulisi osallistua aktiivisesti asiaa koskeviin tilaisuuksiin, tulipa niissä esille kovaa faktaa tai ei.

Kolmas näkökulma on voimalan mahdollinen vaarallisuus, jonka vuoksi kirjoittajat kaipaavat kunnollista vaihtoehtoa, biovoimalaa, jossa ei polteta ongelmajätteitä. He toteavat, että Parkanon unohdettu valttikortti on kaunis luonto. Ilmeisesti kestopuuvoimalan vastustaminen johtuu ajatuksesta, että luonto pilaantuu ongelmajätteen poltolla. Tai ainakin kaupungin imago puhtaan luonnon kuntana pilaantuu.

Päällimmäiseksi nousee kaikista mainituista näkökulmista se punainen lanka, että voimalaitoksesta ei ole saatu tai ei ole olemassakaan tarpeeksi oikeanlaista tietoa, kun niin konsultit kuin valtuutetutkin ovat jollakin tavalla "pihalla", YVA-sivut ovat vaikealukuiset, eikä voimalan mahdollisia vaaroja pystytä varmasti kertomaan. Kirjoituksen pääteesi on siis se, että voimalaa suunnitellaan epävarman tiedon pohjalta. Epävarmuutta ja tiedonpuutetta kirjoittajat käyttävät perusteluna sille, että voimalaa ei tule rakentaa. Laitoksesta käytetään pääosin nimitystä nimitystä ongelmajätelaitos, kaksi kertaa myös sanaa voimala (jota ensimmäisellä kerralla yhdyssanassa voimalahanke). Kestopuusta ei puhuta lainkaan, vain itse laitoksesta. Ongelmajätelaitos-nimityksen käyttö on johdonmukaista sikäli, että kirjoittajat vastustavat voimakkaasti nimenomaan ongelmajätelaitoksen rakentamista, eivät uutta lämpövoimalaa sinänsä.

Kirjoituksen lopussa Kirsti ja Kalevi Askolin kiittävät parkanolaisia kuluneesta vuodesta ja toivottavat siunattua joulua. Tämä korostaa vaikutelmaa, että kirjoittajat ovat mielestään hyvällä asialla; kiitosten ja siunausten toivottelu kertoo heidän hyvästä tahdostaan kotikuntaansa ja sen asukkaita kohtaan. Loppukappale onkin eräänlainen positiivinen loppuhuipennus kirjoitukselle, jossa arvostellaan päätöksentekoa vajaiden tietojen pohjalla varsin kovinkin sanoin.

Y-S 25.7.2006

Parkanon suunnitteilla olevasta voimalasta

Lähiaikoina Suomessakin tullaan hyödyntämään uusiutuvaa polttoainetta, "jätettä", lämpö- ja sähköenergian tuottamisessa – Ruotsin mallin mukaan. Parkanon voimalaitoshanke, jossa lämpöä ja sähköä tuotetaan kotimaisella puulla, ruokohelvellä ja metsähakkeella, on siitä yksi esimerkki.

Kyllästetyn puun poltosta syntyvät päästöt pystytään nykytekniikalla poistamaan asuk-

kaiden terveyttä vaarantamatta. Asiasta on tietoa saatavissa.

Esimerkiksi klavin poltto omakotitalossa tuottaa ilmaan hiilivety-yhdisteitä, kuten bentseeniä, jonka on todettu aiheuttavan syöpää. Ilmatieteen laitoksen tutkijana toimiva Heidi Hellén toteaa tuoreessa väitöskirjassaan, että varsinkin pientaloalueilla puun poltto tuottaa terveydelle vaarallista bentseeniä enemmän kuin liikenne.

Parkanon voimalaitoshanke tulee työllistämään neljä henkilöä ja välillisesti kymmenen henkilöä sekä kuntaoheistointoja. Hanke tuo kaupunkiin ulkopuolista rahoitusta 13 miljoonaa euroa.

Päätavoite on halvan polttoaineen ansiosta saada lämmön hinta pysymään alhaalla ja samalla tuottaa sähköä kolmen megawatin teholla. Kaikki tämä vähentää tuontipolttoi-

neen kulutusta ja antaa kilpailuvallin elinkeinoelämälle.

Historiasta voi todeta, että voimalaitoksen rakentaminen on lisännyt paikkakunnan hyvinvointia.

Asuntojen hinnan nousemiseen tai laskemiseen vaikuttaa paikkakunnan teollinen työllisyysaste.

Matti Salo

kaupunginvaltuutettu

Juttu 4. Parkanon suunnitteilla olevasta voimalasta 25.7.2006

Kaupunginvaltuutettu Matti Salo kirjoittaa voimalasta myönteiseen sävyyn. Hän kertoo, että esimerkiksi Ruotsissa hyödynnetään jo jätettä energiantuotannossa, ja tätä esimerkkiä noudatetaan lähiaikoina Suomessakin. Kyllästetyn puun myrkkypäästöt pystytään Salon mukaan poistamaan. Hän toteaa, että tavallisten polttopuidenkin polttaminen omakotitaloissa tuottaa myrkyllisiä yhdisteitä, ja puunpoltto tuottaa ilmaan muun muassa bentseeniä. Salon mukaan uusi voimala työllistää useita henkilöitä ja tuo paikkakunnalle 13 miljoonan euron ulkopuolisen rahoituksen. Voimalan tarkoitus on saada sähkönhinta pysymään alhaalla halvan polttoaineen avulla. Salon mukaan tämä tuo elinkeinoelämälle kilpailuetua. Hän toteaa myös, että historiaa lukemalla selviää, että voimalaitokset ovat aiemmin(kin) lisänneet paikkakunnan hyvinvointia. Loppulauseessaan hän kommentoi asuntojen hintoja sanomalla, että niihin vaikuttaa paikkakunnan teollinen työllisyysaste. Tätä voitaneen pitää viittauksena sekä aiemmin mainitsemaansa voimalan työllistävyyyteen että asukkaiden aiemmin esittämiin pelkoihin, että asuntojen hinnat laskevat kun paikkakunnalle tulee ongelmajätelaitos. Jälkimmäisessä tapauksessa Salo saattaa siis tarkoittaa, että voimalalla sinänsä tai pelkästään sillä ei ole vaikutusta asuntojen hintoihin, vaan aivan toisella asialla eli työllisyydellä ja sitä myöten asuntojen kysynnällä.

Matti Salo vetoaa ensimmäisessä kappaleessa Ruotsin malliin, jonka mukaisesta jäte hyödynnetään energiana. Tämä maininta on todennäköisesti tarkoitettu perusteluksi, että muuallahan jätevoimaloita jo on, eli niitä on käytännössä kokeiltu ja hyväksi havaittu. Suomen ja Parkanon kannattaa siis seurata esimerkkiä. Hän perustelee kyllästetyn puun käyttöä energiajätteenä sanomalla, että myrkyt pystytään poistamaan nykytekniikan avulla. Tätä vaikutusta korostamaan hän muistuttaa, että tavallisesta puu-uunistakin nousee myrkyjä, vaikka siellä poltetaan tavallista

polttopuuta (eikä normaalissa omakotitalon tulipesässä ole minkäänlaisia suodattimia, toisin kuin voimalassa. Tämä lienee taka-ajatuksena, vaikka Salo ei sitä suoraan sanokaan). Salo viittaa Ilmatieteen laitoksen tutkijan väitöskirjaan, jossa todetaan pientaloalueilla nousevan piipuista ilmaan enemmän bentseeniä kuin liikenteestä. Tällä hän vetää hieman mattoa niiden ajatusten alta, että tavallinen polttopuu olisi luonnonmukaisena polttoaineena haitaton.

Seuraavissa kappaleissa Salo kertoo voimalan työllistävästä ja paikkakunnalle rahaa tuovasta sekä halvan sähkön elinkeinoelämää elvyttävästä vaikutuksesta. Hän käyttää "historian" opetuksia perusteluna sille, että voimalaitos tuo paikkakunnalle hyvinvointia. Tämä perustelu on samankaltainen kuin kirjoituksen alussa esille nostettu jätteenpolto Ruotsissa; on tätä ennenkin tehty, ja hyvin on mennyt.

Salon pääteesi vaikuttaa olevan, että voimalasta on hyötyä usealla tavalla: se työllistää, tuo rahaa, elvyttää elinkeinoelämää ja lisää hyvinvointia. En ole aivan varma, liittykö maininta asuntojen hinnoista tähän hyötylistaan, mutta ainakin Salo pyrkii sanomaan, ettei voimala suoraan vaikuta ainakaan hintojen laskemiseen, kuten on pelätty. Hän korostaa voimalan hyviä puolia käyttämällä siitä nimitystä voimalaitos ja polttoaineesta nimitystä kyllästetty puu. Salolle kyse ei siis ole ongelmajätteestä tai ongelmajätevoimalasta. Itse asiassa hän puhuu ensimmäisessä kappaleessa uusiutuvasta polttoaineesta, jolla hän tarkoittaa jätettä. Siis jäte on uusiutuva polttoaine. Tästä on kieltämättä vaikea olla eri mieltä, koska jätettä syntyy mittavia määriä joka päivä. Kuitenkin viittaus on erikoinen, kun uusiutuvilla polttoaineilla yleensä tarkoitetaan luonnossa syntyviä eloperäisiä raaka-aineita, yleisimmin tavallista puuta. Salokin mainitsee seuraavassa lauseessa kotimaisen puun, ruokohelven ja metsähakkeen, mutta yhteys on nytkin erikoinen, koska hän kytkee ne uusiutuvaan jätepolttoaineeseen:

"Lähiaikoina Suomessakin tullaan hyödyntämään uusiutuvaa polttoainetta, "jätettä", lämpö- ja sähköenergian tuottamisessa – Ruotsin mallin mukaan. Parkanon voimalaitoshanke, jossa lämpöä ja sähköä tuotetaan kotimaisella puulla, ruokohelvellä ja metsähakkeella, on siitä yksi esimerkki."

On hieman epäselvää, tarkoittaako Salo kotimaisella puulla tässä yhteydessä kestopuuta. Kyse voisi olla myös niin sanotusta energiapuusta eli metsähakkuiden jäljiltä kootusta aineksesta, kuten latvoista, oksista ja muusta jalostukseen kelpaamattomasta, joka muuten jäisi metsään lahoamaan. Tämäkin toki on jätepuuta sikäli, ettei se kelpaa muuhun tuotantoon kuin poltettavaksi. Samasta jätepuuaineksesta on tehty myös Salon mainitsema metsähake.

Tämä hienoinen epämääräisyys jätelajien listaamisessa ei kuitenkaan kokonaisuutta haittaa, vaan pääteeksi jää voimalan puolustaminen usealla hyvällä vaikutuksella kaupunkiin. Pelättyjä myrkkypäästöjä kirjoittajan mukaan ei sen sijaan ole tulossa.

Vaikka muihin mielipidekirjoituksiin en ole yhdistänyt niihin mahdollisesti kirjoitettuja vastineita, Salon tekstiin tulleet vastineet mainitsen niiden Salosta antaman lisätiedon vuoksi. Seuraavassa lehdessä eli 27.7.2006 Matti Salolle vastasivat Tarmo Uusitalo ja Kalevi Askolin. Kumpikin huomauttaa mielipidetekstissään, että Matti Salohan kuuluu Leppäkosken Sähkön hallitukseen, ja antavat täten ymmärtää, että Salon voimalamielipide heijastelee tätä kytköstä. Salo oli määritellyt itsensä allekirjoituksessaan vain kaupunginvaltuutetuksi. Hänen kirjoituksensa perusteella ei voi tietää, vaikuttiko asema sähköyhtiön hallituksessa voimalaa puoltavaan mielipiteeseen. Tätä voi tosin pitää todennäköisenä, sillä yhtiöiden hallitusten kuuluu edistää yhtiön toimintaa, tässä tapauksessa voimalahanketta. Joka tapauksessa Salo jätti omassa kirjoituksessaan mainitsematta hallituksen jäsenyyden ja esiintyi vain kunnanvaltuutettuna. Hän on saattanut ajatella, että jos hän mainitsee sähköyhtiön hallitukseen kuulumisensa, mielipide tulkitaan heti puolueelliseksi. Hallituspaikka kuitenkin oli julkinen tieto, ja voimalavastustajat tiedottivat sen heti seuraavassa lehdessä. Salo olisi vaikuttanut rehdimmältä, jos olisi itse kertonut kytköksensä, jonka hän todennäköisesti olisi voinut arvata nostettavan esille joka tapauksessa.

26.9.2006

Ylä-Satakunta

mielipide

Osoite: Mielipidesivu, Ylä-Satakunta, PL 6, 39701 Parkano
Sähköposti: toimittajat@ylasatakunta.fi
Puhelin: 443 826 tai 443 823 tai 443 825 tai 443 824 tai 443 827
Faksi: 443 844

Arseenipeikko Parkanossa?

Lienee syytä tarkastella lähemmin mistä on puhe kestopuun poltossa. Pahimpana näyttävät kirjoitusten mukaan olevan arseenin haitat. Aine sinänsä on tunnettu jo satoja vuosia ja käytetty lääkkeenäkin monin yhdistein.

Käyttökohteet: Lyijyar-senaattia on käytetty 1900-luvulle saakka hyönteismyrkkinä hedelmäkärpäsiä vastaan ja kupariarsenaattia on tavattu 1800-luvun makeisissa väriaineena. Puuta on kyllästetty kromatuilla kupariarsenaateilla (CCA).

Galliumarsenidi (GaAs) on tärkeä puolijohdeteollisuuden

materiaali. Elektroniset piirit, joissa on käytetty galliumarsenidia, ovat nopeampia ja kalliimpia kuin piistä tehdyt piirit. Laserdiodeissa ja LEDeissä galliumarsenidi muuttaa sähkön suoraan valoksi.

Arseenitrioksidia As₂O₃ on käytetty hoitona hematologiasa akuutissa promyelyyttisessä leukemiassa, jotka ovat resistenttejä ATRA-hoidolle.

Tässä vain muutamia kohteita kymmenistä missä arseeni esiintyy. On tietenkin selvää kyseisen aineen myrkyllisyydessä – kuten satojen muidenkin jatkuvasti käyttamiemme aineiden – kysymys lienee hä-

vittämisen tavasta ja sen ongelmista.

Suomessa mielestäni lait ja asetukset määräävät millaisilla laitoksilla tämä on mahdollista. Kun laitos täyttää sille asetetut viranomaismääräykset, ei mielestäni estettä rakentamiselle ole.

Onkin kysyttävä miksi jotkut tahot haluavat ehdottomasti estää tällaisen laitoksen syntymisen? En jaksa uskoa Lep-päkosken Sähkön haluavan rakentaa voimalaitosta, joka olisi ihmisille ja ympäristölle vaaraksi.

Olenkin yrittänyt etsiä tietoa, joka ei ole "hurmaenkistä"

yhdenasian jauhamista. Ja tietoa kyllä löytyy vaikka jotkut sanovat ettei sitä saa. Pelkään suomenkielisiä intrenetsivuja löytyy noin 27 000 kappaletta, kaikilta kanteilta kerrottuna. Minusta parhaat lähteet ovat: VTT, Kansanterveyslaitos, Ympäristöministeriö, Geologinen tutkimuslaitos, Työterveyslaitos, Tekes jne. Tässä vain muutamia mielestäni luotettavaksi tunnettuja.

Eipä sitten muuta kuin alumiinia kainaloon ja luontoon!

Roy Nordström

Juttu 5. Arseenipeikko Parkanossa? 26.9.2006

Neutraaliksi luokittelemassani mielipidetekstissä Roy Nordström ottaa puheeksi arseenin ja sen yhdisteiden jo pitkään jatkuneen käytön muualla kuin kestopuussa, kuten hyönteismyrkyissä, väriaineena, elektronisissa piireissä ja lääkkeenä. Kirjoittajan mukaan arseenin ongelmakohta ei olekaan käyttö, vaan käytön jälkeinen hävittäminen, jossa hän sanoo luottavansa Suomen lakeihin ja asetuksiin. Kun laitos täyttää määräykset, ei rakentamiselle ole Nordströmin mielestä estettä. Hän ei usko paikallisen sähköyhtiön haluavan rakentaa vaarallista laitosta ja kysyy, miksi jotkut niin kovasti yrittävät estää sen rakentamisen. Tällä perusteella teksti on lievästi laitosta puoltava ja sen voisi sellaiseksikin määritellä. Olen kuitenkin luokitellut sen neutraaliksi, koska Nordström kertoo yrittäneensä etsiä puolueetonta tietoa muun muassa VTT:n, Kansanterveyslaitoksen, Ympäristöministeriön ja Tekesin internetsivuilta. Puolueettoman ja luotettavan tiedon etsiminen viittaa mielestäni siihen, että kirjoittaja ei ole lyönyt kantaansa etukäteen lukkoon eikä siis ole selkeästi laitoksen puolella tai sitä vastaan, vaan päättää mielipiteestään löytämiensä tutkimustietojen perusteella.

Kirjoituksen pääidea on esitellä arseenijohdannaisten laajaa käyttöä ja sikäli todeta, että aine ei ole mikään uusi tuttavuus tai pelkästään haitallinen, vaan myös hyödyllinen. Toinen pointti on luotettavan tiedon etsiminen. Nordström viittaa moniin suomalaisiin tutkimuslaitoksiin sanoen, että niiltä löytyy tietoa, joka ei ole "hurmahenkistä". Jo otsikon arseenipeikko viittaa samaan asiaan, mikä myöhemmin tekstissä annetaan ymmärtää; voimalan ja arseenin pelkääjät eivät välttämättä ole etsineet luotettavinta mahdollista tietoa mielipiteidensä pohjaksi. Kirjoittajan mukaan moni väittää jopa, ettei tietoa ole saatavissa lainkaan, vaikka sitä runsaasti löytyykin.

Nordström käyttää voimalasta nimitystä laitos ja voimalaitos, ja polttoaineesta nimitystä kestopuu. Tämä viittaa mielestäni suhteellisen neutraaliin suhtautumiseen, kun ongelmajätettä ei mainita lainkaan. Arseenin myrkyllisyys kyllä mainitaan, samoin viitataan hävittämisen ongelmiin. Kuitenkaan kestopuu tai arseeni eivät nouse esille niin ongelmallisina kuin voimalan vastustajien teksteissä, vaan myrkyllisyys vain todetaan tosiasiana ja arseenin ominaisuutena.

Kirjoituksen viimeisessä lauseessa Nordström heittää herjana, että "Eipä sitten muuta kuin alumiinia kainaloon ja luontoon!". Lause on viittaus deodoranttien sisältämiin alumiinisuoloihin, ja tarkoituksena lienee ollut sanoa, että myrkkyjä tai tarpeettomia aineita ja altistuksia saa muualtakin kuin voimalaitoksesta. Koska edellisessä kappaleessa viitattiin oikean tiedon tarpeellisuuteen, alumiiniviittaus saattaa pyrkiä muistuttamaan, että ympäristössämme ja tarjolla kaupassa on aivan tavallisia tuotteita, joissa on monenlaisia lisäaineita, ja silti niitä käytetään miettimättä ja ilman hysteriaa. Jos Nordström olisi halunnut kärjistää arjessa saatavien myrkkyjen osuutta enemmänkin, vielä osuvampi letkautus olisi ollut "Ja eikun rööki huuleen ja Alkon kautta kotiin".

6.3 Uutisten ja mielipidekirjoitusten laadullisen tutkimuksen tulokset

6.3.1 Yhteenvetoa uutisista

Tutkituissa neljässä jutussa ilmenee selkeästi erimielisyys kestopuun polttolaitosta suunnittelevan yhtiön ja asukkaiden välillä. Itse asiassa koko uutisoinnin keskeltä nousee punaisena lankana esiin erilaiset perustelut laitoksen ja sen sijoittamispaikan puolesta ja vastaan.

Analysoitujen juttujen voi todeta olevan Ylä-Satakunnan voimalauutisoinnille tyypillisiä sikäli, että muista löytyy samoja perusteluita puolesta ja vastaan kuin neljässä tarkemmin tutkitussakin.

Lyhyesti voidaan listata, että suurimmaksi osaksi voimalahanketta vastustettiin sen epävarmuustekijöiden vuoksi. YVA-selostusta pidettiin joko virheellisenä tai riittämättömänä turvallisuuden kannalta. Koska polttokokeiden tuloksia ei julkaistu, niihin ei luotettu. Laitos olisi ollut uutta tekniikkaa, ja Parkanoa ei haluttu koekaniiniksi. Valvontaa pidettiin vaikeana ja epäiltiin ongelmia tulevan siitä huolimatta. Pelätyistä myrkyistä esille nousi erityisesti arseeni, jonka pelättiin päätyvän päästösavujen mukana Parkanon ilmakehään. Myös kunnan imagon pelättiin pilaantuvan ja vaadittiin, että ongelmajäteasiat ratkaistaan valtakunnallisesti, ei yksittäisten kuntien päätöksillä.

Lähestulkoon samoja perusteluita käytettiin siis sekä tarkemman analyysin saaneissa neljässä aiemmin jutussa että tarkan analyysin ulkopuolelle jääneissä. Vastustavia kommentteja jutuissa antoivat paitsi kansalaiset, myös Ylä-Satakunnan Ympäristöyhdistys, poliittiset puolueet ja kaupungin päättäjät, viimeisenä myös kaupunginjohtaja Jarkko Malmberg jutussa *Kaupunginjohtaja ehdottaa voimalaitoshankkeelle pistettä 1.2.2007*, jossa hän kantoi huolta imagon pilaantumisesta ja pitkästä valitusajasta.

Jos eri ryhmien tuloksia pitäisi kiteyttää, kansalaiset nostivat esiin mahdolliset myrkkypäästöt, kotiansa arvonalennuksen ja YVA-selostuksen riittämättömyyden. Myrkyt ja YVA olivat myös ympäristöyhdistyksen listalla, mutta sen teeseihin kuului myös ajatus, että ongelmajäte on valtakunnallinen ongelma, jota ei pidä ratkaista paikallisesti. Poliittiset puolueet ja päättäjät tuntuvat kuunnelleen kansalaisia, ja esimerkiksi keskustalainen kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Ari Lamminmäki totesi, ettei laitosta toteuteta väkisin vastoin kuntalaisten tahtoa. Hän sanoi tosin myös, monen muun päättäjän ohella, ettei YVA-selotus tyydytä, mutta asukkaiden kielteinen mielipide ja yleinen vastustava ilmapiiri tuntuvat painaneen päättäjien vaakakupissa paljonkin. Erityistapauksena kaupunginjohtaja ei mainitse myrkkyyä, asukkaiden vastustusta eikä YVA:takaan, vaan hän keskittyy laitoksen valitusajan tuomaan haittaan, jota on sekä imagollista että käytännöllistä; monessa muussa jutussa mainittiin aiemmin, että vanha lämpölaite on kerta kaikkiaan pian korvattava uudella.

Laitosta valmisteleavan yhtiön edustajilta ei juuri saatu kielteisiä kommentteja hankkeesta. Niiksi voidaan toki laskea se, että tutkimustuloksia ei voida liikesalaisuuksien vuoksi julkistaa. Kuitenkin kaikki energiayhtiön kommentit tulee tulkita siitä näkökulmasta, että he pyrkivät laitoksen rakentamiseen. Myös maininnalla tulosten julkistamisen mahdottomuudesta on tässä kontekstissa

tarkoitus sanoa, että "kyllähän meillä tutkimustietoa on, emme me laitosta ilman taustatietoa ole rakentamassa".

Kuitenkin laitoksella oli siis puolustajansa. Hanketta pidettiin turvallisena ja tutkittuna. Työllisyys paransi. Päästöt itse asiassa vähenisivät, kun entinen huonokuntoinen lämpölaite poistettaisiin käytöstä. Kaukolämmön hintaan luvattiin vakautta, ja lämpöä ja sähköä saataisiin kaksi kertaa enemmän kuin ennen. Päästöarvojen ylittymisestä määrää laki ja niitä valvotaan tiukasti. Tekniikkaa pidettiin toimivana, ja arseenin sitoutuvuus suodattimiin on myös hyvä. Testejä on tehty VTT:llä, ja YVA-prosessin tulokset otetaan huomioon. YVA-tulokset ovat lisäksi julkisia. Norjassa vastaava laitos sai juuri luvan. Sijoituspaikka on kuitenkin ratkaiseva, eli ollakseen kannattava, laitos tulee rakentaa lähelle keskustaa.

Puoltavista kannanotoista valtaosa on voimalahankkeen ja sähköyhtiön edustajien sanomia. Maakuntasuunnittelun periaatteiden mukaiseksi hankkeen totesi Pirkanmaan maakuntahallitus, ja listan viimeisenä oleva luottamuslause viranomaisvalvontaan tuli eräässä yleisötilaisuudessa yleisön edustajan suusta. Kuitenkin voidaan todeta, että hanketta puolsivat lähinnä vain voimalaa suunnitelleet energiayhtiö ja sähköyhtiö, eli Parkanon Voima ja Leppäkosken Sähkö. Toki voidaan todeta, että ensimmäisessä asiasta kirjoitetussa jutussa *Parkanon uusi voimalaitos polttaa kyllästettyä puuta* 22.12.2005 hankkeen taustalla oli myös Parkanon kaupunki. Jutussa kun kerrotaan, että kaupunki kaavoitti voimalalle tontin Vatusentien ja Tehtaantien risteykseen. Kyseessä oli siis juuri se paikka, johon rakentamista vastustettiin raivokkaasti, koska sitä pidettiin liian lähellä asutusta sijaitsevana. Kuitenkaan hankkeesta ensi kertaa uutisoidessa voimalan rakentamista ei edes epäilty, vaan asia ilmoitettiin varmana.

Jos tarkastellaan vielä lyhyesti muita kommentteja, niissä on useita neutraaleja tai odottavalla kannalla olevia. Kaupunginhallitus totesi kerran odottavansa YVA-selvityksen valmistumista ennen kuin ottaa kantaa. Kun laitos ei toteutunut Parkanossa, energiayhtiön edustaja kommentoi, että tänne suunniteltu paketti on valmis ja sitä voidaan tarjota muualle. Väkisin laitosta ei paikkakunnalle rakenneta. Tätä "ei väkisin" -kommenttia voidaan pitää rauhoittelevana ja kommunikaatioon pyrkivänä; laitoksen rakentamisen tulee olla energiayhtiön ja kunnan yhteinen päätös.

Analysoidut neljä uutista ovat kukin eri toimittajan tekstiä. Niiden kieli ja jäsenitys noudattelee suhteellisen tarkasti uutistekstin perinteistä linjaa ja tyyliä. Jutuissa ei voi nähdä selkeästi

puolueellisuutta mitään puhujaryhmää kohtaan, paitsi jos sellaiseksi lasketaan jutun *Lämpövoimalan paikkaa vastaan 1600* nimellä kuvateksti, josta puuttuvat kansalaisaktiivien nimet mutta kuntapäättäjät nimetään. Jutussa *Parkanolaiset eivät halua ongelmajätettä takapihoilleen* oli tutkituista teksteistä eniten tilaisuuden kuvailua, mitä ei kuitenkaan voida pitää kannanottona voimalan puolesta tai vastaan. Juttu on saanut runsaasti tilaa, ja teksti on kohtalaisen pitkä ja muistuttaa reportaasia. Oletukseni on, että toimittaja on halunnut kuvata yleisötilaisuuden ilmapiiriä tarkemmin kuin se lyhyessä uutisjutussa on mahdollista. Ei voi tietää, onko kuvailu onnistunut, mutta tahallista painottamista puoleen tai toiseen ei jutusta löydy.

6.3.2 Yhteenvetoa mielipideteksteistä

Tutkitut viisi mielipidetekstiä on poimittu kymmenien joukosta, ja niiden valinnasta voi olla monta mieltä. Esimerkiksi nimimerkkikirjoitukset on jätetty kokonaan pois. Valinnassa yritin kuitenkin painottaa julkisuudessa eniten näkynyttä ryhmää, eli omalla nimellään voimalaa vastustaneita kansalaistoimijoita. Jotta toinen puoli asiasta (eli kaikki asukkaat eivät vastustaneet voimalaa) ei unohtuisi, joukossa on yksi voimalaa puoltava ja yksi neutraali kirjoitus. Nämäkin on valittu omalla nimellään kirjoittaneiden joukosta, koska mielipidekirjoitusten valtaosa oli kirjoitettu omalla nimellä.

Kolmessa vastustavassa kirjoituksessa yhteisiä piirteitä on vastakkainasettelu asukkaat–päättäjät. Jälkimmäisiä halutaan vastuuseen toiminnastaan ja päätöksistään, joissa kirjoittajat näkevät selän takana toimimista ja vastuunpakoilua. Vaaditaan avoimuutta päätöksentekoon joka vaiheessa. Kaupungin päättäjien väitetään olevan myös voimala-asiassa asiantuntemattomia ja tietämättömiä. Kirjoituksessa *YVA Käenkoskella* päästään päättäjien ja konsulttien tietämättömyydestä siihen, että ylipäättään oikeaa tietoa ei ole ollut tarjolla, ainakaan riittävästi. Yksi vastustajien teesi olikin kautta linjan, että kukaan ei tiedä laitoksesta varmasti, onko se turvallinen. Tästä teesistä juonsi juurensa vaatimus, että näin epävarmaa ja testaamatonta laitosta ei pidä rakentaa lainkaan. Kukaan ei tiedä, miten paljon se syyttää ilmaan myrkkyä.

Yksi myrkky nousi keskustelussa yli muiden: arseeni. Sen vaarallisuutta korostettiin useissa yleisönosastokirjoituksissa, joissakin tarkkojen mittalukujen ja taulukoiden avulla. Vaikka arseeni nousi keskeiseksi käsitteeksi kestopuuvoimalan vastustuksessa, en valinnut tarkasteltavaksi näitä arseenikirjoituksia. Osa niistä oli hyvin yksityiskohtaista polttoprosessin kuvausta päästöarvoineen, ja tällaisen kirjoituksen asiasisällön arvioimiseen minulla ei riitä tietämys. Siksi mainitsen arseenin

tässä erikseen, vaikka sitä ei analysoiduissa vastustuskirjoituksissa erikseen korostettukaan. Sen sijaan neutraali kirjoitus *Arseenipeikko Parkanossa?* nostaa esiin arseenin monet käyttötavat ja huomauttaa, että kiihkottomastikin voi tätä ainetta tarkastella. Juttu viittaa otsikkoa myöten moniin aikaisempiin kirjoituksiin, jotka kirjoittajan mukaan olivat lähes "hurmahenkisiä" arseenin ja voimalan vaarallisuutta kuvaillessaan. Tämä kirjoitus pyrkii vetämään keskustelua takaisin maan pinnalle ja kehottaa etsimään luotettavaa tietoa, jota kirjoittajan mukaan on saatavissa. Toisin väittivät siis *YVA Käenkoskella* -tekstin kirjoittajat, mutta he saattavat puhua eri asiasta. Tietoa on siis saatavissa, jos etsii itse aktiivisesti, mutta tiedon pimittämistä epäilevät henkilöt todennäköisesti halusivat, että hanketta ajava yhtiö antaa tietoa asukkaille oma-aloitteisesti. Lisäksi julkisista lähteistä löytyvä yleinen tieto on eri asia kuin juuri tähän laitokseen liittyvät kokeet ja niiden tulokset.

Selkeästi myönteinen kirjoitus *Parkanoon suunnitteilla olevasta voimalasta* uskoo, että myrkyt pystytään poistamaan suodatusprosessissa. Kirjoittaja huomauttaa, että jäte on arvokas polttoaine, jota hyödynnetään jo esimerkiksi Ruotsissa. Lisäksi hän toteaa, että tavallinen polttopuukin tuottaa myrkyllisiä aineita. Tässä hänen ajatuksensa lähenee Arseenipeikko-kirjoitusta, jossa myös muistutetaan, että monenlaisia myrkyjä deodoranttien alumiinista alkaen on ympäristössämme joka tapauksessa. Myönteisessä kirjoituksessa maalailaan parannuksia työllisyyteen ja laskua sähkön hintaan sekä elvytystä elinkeinoelämään. Ajatus on siis tyystin vastakkainen kuin vastustajilla, joiden mielestä asuntojen hinnat romahtavat ja väki kaikkoo, jos paikkakunnalle tulee ongelmajätelaitos. Vastustajat puhuvat loogisesti koko ajan ongelmajätteestä siinä, missä myönteisissä kirjoituksissa puhutaan polttoaineesta tai kestopuusta. Tämä on luonnollista, koska voimalan mahdolliset haittavaikutukset ja kestopuun myrkyllisyys olivat vastustajien pääteesi.

Rajasin tarkastelun ulkopuolelle tekstit, joissa on yksityiskohtaista teknistä tietoa voimaloista tai muusta asiaan liittyvästä, kuten arseenin käyttäytymisestä polttoprosessissa. Mainitsen ne nyt, sillä näitä kirjoituksia oli useita. Kaikki kirjoittajat, jos kukaan heistä, eivät kuitenkaan käsittäkseni ole voimala-asiantuntijoita. Voimalaa vastustettaessa kuitenkin siis tukeuduttiin useassa kirjoituksessa faktatietoon, ei pelkkään arvailuun tai epävarmuuteen mahdollisista haitoista. Epäilen, että monikaan lehden lukija ei ymmärrä teknisistä yksityiskohdista kovin paljon, mutta niillä pyrittiin kuitenkin saamaan mielipideteksti näyttämään vakuuttavalta ja asiapohjaiselta, ei siis "pelkältä" mielipiteeltä.

Mielipiteitä kokonaisuutena tarkasteltaessa näkyy myös, että allekirjoituskin on vaikutuskeino. Muutama kirjoittaja lisäsi nimensä perään titteleitä, joilla voidaan katsoa olevan pyrkimys vakuuttaa lukija henkilön asiantuntemuksesta tai auktoriteetista voimala-asiassa. Tällaisia olivat muun muassa kaupunginvaltuutettu, kaupunginhallituksen jäsen, YVA seurantaryhmä, maininnat poliittisten puolueiden jäsenyydestä ja eduskuntavaaliehdokkuus. Oma lukunsa on määritelmä, jossa voimala-aktiivi Martti Latonen kertoo meriitukseen "Toiminut mm. pääsuunnittelijana sekä projektipäällikkönä prosessiteollisuuden konetoimituksissa". Tällä hän pyrkinee sanomaan, että ymmärtää kritisoimaansa voimalahanketta ammattinsa ansiosta.

Toki lukijalle on merkitystäkin tiedolla, joka kertoo henkilön asemasta kaupungin hallinnossa tai energiayhtiössä, tai maininta ammatillisesta osaamisesta. Joukossa on kuitenkin sellaisiakin meriittejä, kuten mainittu eduskuntavaaliehdokkuus, joilla ei ole varsinaisesti tekemistä parkanolaisen voimalahankkeen kanssa. Tekeekö kyseinen kirjoittaja siis vaalityötä, vai pyrkiikö hän saamaan mielipiteelleen lisäpontta kertomalla poliittisesta aktiivisuudestaan?

Nimimerkin valinta on myös pyrkimys vaikuttaa. Monet kirjoittivat "joukolla", eli nimimerkeissä esiintyi muun muassa Joukko ärtyneitä äänestäjiä, Joukko allekirjoittaneita ja Joukko parkanolaisia. Ilmeisesti joukossa koettiin olevan enemmän voimaa kuin yhdessä, mutta kirjoituksista ei voi tietää, moniko niitä on todellisuudessa ollut kirjoittamassa. Maininnalla monesta henkilöstä pyrittiin mielikuvaan, että voimalan vastustaminen on yleistä ja laajaa. Muutamassa nimimerkissä mainittiin äänestäminen, millä vihjattiin kaiketi siihen, että jos kaupungin vaaleilla valitut luottamushenkilöt tekevät huonoja päätöksiä, äänestäjä äänestää seuraavalla kerralla muita kuin näiden päätösten tekijöitä. Lisäksi parissa nimimerkissä oli adjektiivi huolestunut, mikä viittaa kirjoittajan epävarmuuteen voimalahankkeesta.

Toisin kuin uutisjutuissa, toimituksen osuus mielipidetekstien sisällössä tai sanavalinnoissa on pieni, jos ei olematon. Toimitussihteerin mukaan mielipidetekstien julkaisemista ei juurikaan rajoitettu (Pettinen 2008). Kun lehdessä yleensä on yksi mielipidesivu, kiivaimpina aikoina niitä oli useita. Lisäksi osa kirjoituksista oli hyvin pitkiä, jopa puolen sivun mittaisia, joten vaikutelma on, että toimituksessa ei harjoitettu juttujen lyhentämistä tai sisällön karsimista ainakaan yleisenä linjana. Mielipideteksteistä saa sen yleisvaikutelman, että niille on annettu lehdessä tilaa, keskustelu on saanut rönsyt, ja kirjoitukset on julkaistu melko tarkasti siinä muodossa kuin ne on kirjoitettu. Tekstien kieliasu on kuitenkin kautta linjan niin hyvä, että kielioppi- ja kirjoitusvirheet on ilmeisesti korjattu. Tämä ei toki muuta sisältöä, vaan ainoa tarkoitus on parantaa luettavuutta.

7 Lopuksi

Ylä-Satakunnan yhtenä tehtävänä on tuoda sisältöä lukijoidensa elämään. Näin siitakin huolimatta, että lehden sisältö ei aina miellytä kaikkia. Se olisikin sula mahdottomuus, koska sananvapaus halutaan pitää niin laajana kuin suinkin. Kirkkaana johtotähtenä on tehdä lehteä niin, että erilaiset asiat – puolesta ja vastaan – saavat palstatilaa. Sisällöstä päättäminen on lehden tehtävä, vaikka aina silloin tällöin joku muuta haluaisikin. (Päätoimittaja Veli-Matti Heinisuo, Ylä-Satakunnan pääkirjoitus 29.12.2006.)

Yllä olevassa pääkirjoituksen pätkässä päätoimittaja Veli-Matti Heinisuo otti polttolaitossuunnittelun loppumetreillä kantaa lehden linjaan ja tehtävään omalla alueellaan. Hän kertoi lehden haluavan sananvapauden nimissä antaa näkyvyyttä monenlaisille asioille, näkökulmille ja mielipiteille. Moninaisuudessakin kuitenkin vastuu sisällöstä on toimituksen asia, ei ulkopuolisten tahojen.

Pro gradu -tutkielmassani tarkastelin, miten yksi erilaisia uutisia, asiajuttuja, mielipiteitä ja mielenilmauksia poikanut tapaus eli kestopuuta polttavan lämpövoimalaitoksen suunnittelu näkyi Ylä-Satakunnassa. Tutkimus jakaantui laadulliseen ja määrälliseen osaan. Määrällisen tarkastelun kohteena olivat puhujaryhmät uutisissa, asiajutuissa ja lukijapalstan mielipidekirjoituksissa. Laadullisesti analysoin valittujen uutisjuttujen ja mielipidekirjoitusten argumentaatiota ja vaikutuskeinoja.

Määrällinen tutkimuskysymykseni oli, miten eri puhujaryhmät näkyivät lehden toimittamissa uutis- ja asiajutuissa, ja miten mielipidekirjoituksissa. Tähän kysymykseen vastattiin määrällisellä erittelyllä, jossa on laskettu teksteissä esiintyvät puhujat ja mielipidetekstien kirjoittajat ryhmittäin.

Tekstintutkimuksen tasolla taas etsittiin neljästä uutisesta ja viidestä mielipidetekstistä vaikutuskeinoja, joilla voimalaitosta puollettiin tai vastustettiin tai miten asiasta ylipäätään puhuttiin. Tarkastelussa olivat vaikuttamisen keinot. Otin huomioon kaikki seikat, joita voidaan pitää perusteluna toisen vakuuttamiseen tai jotka vaikuttavat jutun sävyyn.

7.1 Yhteenvetoa

Juttujen ja mielipidetekstien puhujien määrällisestä laskemisesta voidaan katsoa, että Ylä-Satakunta pyrki antamaan tilaa eri osapuolille lähestulkoon siinä määrin, kuin ne halusivat julkisuuteen. Taulukoissa 1. ja 2. esitettiin uutis- ja asiajuttujen puhujaryhmät. Niiden perusteella

voimalakirjoituksissa suunvuoron saivat niin asiantuntijat, kansalaiset, poliittiset päättäjät kuin virkamiehetkin. Jakauma eri ryhmien kesken oli suhteellisen tasainen, kun katsotaan uutisia ja asiajuttuja kokonaisuutena. Yksittäisessä jutussa saattoi olla puhujana vain yhden ryhmän edustaja, Mielipidekirjoitusten puhujaryhmät on eritelty taulukossa 3. Mielipidetekstien kirjoittajissa painottuvat ryhmä kansalaiset, joiden kirjoituksia oli noin kaksi kertaa niin paljon kuin muiden ryhmien kirjoituksia yhteensä. Kun myös nimimerkillä kirjoittaneet voidaan tulkita kansalaisiksi tai yksityishenkilöiksi, mielipideteksteissä painottuu vahvasti yksityishenkilöiden edustus.

Kuntapäättäjien, poliittisten toimijoiden ja voimalayhtiön edustajien tekstejä oli yhteensä vain 10, kun yksityishenkilöiden eli kansalaisten ja nimimerkkien tekstejä oli kaikkiaan 94. Verrattaessa uutis- ja asiajuttujen puhujia mielipidekirjoitusten laatijiin näkyikin selkeä ero. Puhujaryhmät jakaantuvat toimituksen kirjoittamissa jutuissa paljon tasaisemmin kuin mielipidekirjoituksissa.

Mielipideteksteistä valtaosa oli kansalaisiksi luokiteltujen henkilöiden polttolaitosta vastustavia kirjoituksia. Huomattavaa on, että energiayhtiö ei alkanut julkiseen keskusteluun mielipidepalstan kautta juuri lainkaan. Laitoksen suunnittelijoiden mielipiteet tulivat julki uutisoinnin kautta.

Sekä uutisissa että mielipiteissä korostui vastakkainasettelu kansalaiset - energiayhtiö. Selväksi tuli myös, että kansalaisilla ja yhtiöllä on kovin erilainen käsitys laitoksen turvallisuudesta. Suhosen mukaan on tavallista, että kansalaisten ja asiantuntijoiden käsitykset ympäristöongelmasta eriyvät toisistaan. Esimerkiksi Suomen luonnon suurimmiksi rasitteiksi asiantuntijat luokittelevat maan mekaanisen muokkaamisen ja vaikkapa haja-asutusrakentamisen enemmän kuin tehtaat ja niiden päästöt. Kansalaiset sen sijaan ovat enemmän huolissaan teollisuuden vaikutuksista ja saastumisesta kuin vaikkapa mökkirakentamisesta tai turvetuotannosta. (Suhonen 1994, 132-145.)

Myös Parkanon polttolaitoskeskustelussa voidaan havaita eri ryhmien erilainen suhtautuminen ympäristöongelmaan. Uutisjuttujen voimala-asiantuntijat korostivat sitä, että tekniikka tunnetaan hyvin, suunniteltu laitos on turvallinen eikä ympäristöön pääse myrkyjä. Vastustavat kansalaiset sen sijaan eivät suostuneet uskomaan, että asia on siten. Peikoksi nostettu arseeni kuvattiin mielipidekirjoituksissa hallitsemattomasti leviäväksi salakavalaksi tunkeilijaksi, joka tappaa syöpään osapuilleen kaikki paikkakuntalaiset heti, kun polttolaitos käynnistetään. Asiantuntijat perustelivat näkemystään järjellä käsitettävillä seikoilla, kuten työllisyydellä ja energiantarpeella. Laitoksen turvallisuutta perusteltiin tutkimustuloksilla. Kansalaisten reaktio oli suurelta osin tunneperäinen. Vakuutteluihin turvallisuudesta ei luotettu, kun epäluulo, epävarmuus ja pelko saasteista olivat jo heränneet. Lehtikirjoituksista syntyy mielikuva, että mikään tieto ei

todennäköisesti olisi enää kääntänyt vastustajien päätä. Oli ymmärrettävää, että näin suurista näkemyseroista ei päästy millään yhteisymmärrykseen, ja lopulta laitosta ei rakennettu lainkaan.

Rautio (1990) totesi, että Vuotoksen allaskiistassa Koillis-Lappi-lehti oli "passiivinen peilinpitelijä ja tiedon ja mielipiteen välittäjä". Ylä-Satakunnasta voi sanoa hyvin pitkälle samoin; lehti ei ottanut itse aktiivisesti kantaa kiistaan. Joku lukija toki saattaa toivoa pienen alueen paikallislehdeltä kannanottojakin, samoin kuin osallistumista "meidän yhteiseen asiaan". Tässä tapauksessa se yhteinen asia olisi ollut monen yksityishenkilön mielestä myrkkylaitoksen vastustaminen. Hanketta ajanut energiayhtiö olisi varmaankin kannattanut ajatusta, että lehti olisi puoltanut laitoksen rakentamista. Onko kannan ottaminen sitten sanoma- tai paikallislehden tehtävä lainkaan, vain onko parempikin pysytellä sivussa, se on makuasia. Objektivisuus ja kantaa ottamattomuus ovat kyllä lehtien perinteisiä toimintatapoja. Jos asia on kiistanalainen ja tunteet kuumenevat kovasti, lehdeltä voi hyvinkin olla viisasta pidättyä kannanotoista.

7.2 Muita näkökulmia

Tarkastelin Ylä-Satakunnan polttolaitoskirjoittelua sekä määrällisestä että laadullisesta näkökulmasta. Määrällisessä osuudessa laskin puhujia, laadullisessa erittelin tekstien vaikutuskeinoja. Valitsemieni tapojen lisäksi olisi voinut valita monta muutakin näkökulmaa. Minulla ei esimerkiksi ollut aineistona muuta kuin Ylä-Satakunta-lehdet tapahtuma-ajalta. Kun kyse oli kunnallisesta päätöksenteosta, uutisia olisi voinut verrata esimerkiksi kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksiin; uutisoitiinko todella kaikki päätökset, ja vastasiko uutinen päätöstä? Mahdollinen olisi ollut myös haastattelututkimus, jossa olisi vielä kerran kysytty voimalaa vastustaneilta aktiiveilta vaikkapa heidän suhdettaan paikallislehteen ja arviota lehden toiminnasta voimala-asiassa. Jos tilannetta haluaisi kartoittaa vielä laajemmin, näitä tutkimustapoja voisi käyttää. Liikaa ei liene ainakaan tutkimuksia ahkerista mielipidekirjoittajista, heidän motiiveistaan kirjoittamiseen tai suhteestaan lehteen.

Jatkoa ajatellen mahdollisuuksia on siis monia. Pro graduani varten valitsin kuitenkin tutkimuskohteekseni sen, mikä tavallisella paikkakuntalaisella oli tapahtuma-aikaan helposti saatavilla; itse lehden. Vaikka paikkakuntalainen ei olisi tilaaja, lehden voi lukea kirjastossa sekä tuoreeltaan että jälkikäteen. Ylä-Satakunnan vuosikerrat usealta kymmeneltä edellisvuodelta ovat sidottuina kirjoina luettavissa Parkanon, Karvian ja Kihniön kirjastoissa. Halutessaan kuka tahansa voi arvioida, osunko analyysissäni oikeaan vai väärään. Näkökulmasta voi nytkin kiistellä. Antaako

vaikutuskeinojen tutkiminen olennaisimman tiedon jutuista ja mielipiteistä, tai oliko järkevää eritellä puhujaluokkia ja puhujien määriä?

Mielestäni valitsemani näkökulma antaa suhteellisen laajan näkymän Parkanon polttolaitoskirjoitteluun Ylä-Satakunnassa. Se vastaa kysymyksiin, kuka saa puhua lehdessä polttolaitoksesta, ja miten siitä puhutaan. Tutkimuksessani päädyn johtopäätöksiin, että puhua saa lähes kuka tahansa, ja varsinkin mielipideteksteissä melkein miten paljon ja usein tahansa. Puhunnan tavat vaihtelevat siten, että ymmärrettävästi kovimmat sanat tulevat hankkeen vastustajilta ja maltillisimmat viralliselta suunnalta, kuten sähköyhtiön edustajilta. Kansalaisen kun ei tarvitse pitää viran puolesta kieltä keskellä suutaan.

Polttolaitoskuohunnasta Parkanossa on tätä kirjoittaessani helmikuussa 2012 aikaa viitisen vuotta. Tällä hetkellä samantapaista kuohuntaa aiheuttaa kuntaliitoshanke kahden naapurikunnan, Kankaanpään ja Jämijärven, kanssa. Ylä-Satakunnan yleisönosasto saa taas täytettä, ja liitosneuvotteluista uutisoidaan laajalti. Mielenkiintoinen jatkotutkimuksen kohde voisikin olla myös se, onko tällaisten asukkaita ärsyttävien aiheiden uutisoinnissa ja mielipidekirjoittelussa tai kansalaisten toiminnassa yhtäläisyyksiä ja lainalaisuuksia riippumatta aiheesta. Lietsotaanko vastustavaa henkeä samaan tapaan nyt kuntaliitoksen kohdalla kuin polttolaitosta suunniteltaessa? Ainakin muutaman hengen kansanliike nosti syksyllä 2011 päätään ja kyseli kirjallisesti kuntalaisilta, mitä liitossuuntaa kannatetaan, ja pitäisikö järjestää kansanäänestys. Kaupunki vastasi kansanäänestysvaateeseen järjestämällä lomakkeella kuntalaisille kyselyn, mutta liitoksen vastustajat eivät hyväksyneet sen paremmin huonoksi moittimaansa lomaketta kuin kaupungin suhtautumista tulokseenkaan; vastausprosentti jäi alhaiseksi, eikä kaupunki katsonut tuloksen olevan sitova. Vääntö liitoksesta jatkuu edelleen, päätöksiä odotetaan kevään 2012 kuluessa.

Siis kuntaliitosprosessi nyt, polttolaitos on menneisyyttä. Yhteistä on se, että molemmissa ihmiset reagoivat vahvasti asiaan, joka vaikuttaa asukkaiden arkielämään ja turvallisuudentunteeseen. Huoli arvaamattomasta tulevaisuudesta yhdistää sekä yhteiskunnalliset että ympäristöön kohdistuvat uhkakuvat ja pelot. Polttolaitosprosessin kuvaaminen paikallislehdessä kertoi yhdellä tavalla siitä, miten asukkaat kokivat asuinympäristönsä uhkaavan muuttua mielestään negatiiviseen suuntaan, ja miten he siihen reagoivat.

Lähteet

- Haapakoski, Kati (1993): *”Päätös muuttui, muuttuiko kirjoittelu?”: Vuotoksen tekoallassuunnitelma Lapin Kansassa vuosina 1982 ja 1992*. Tampere: Tampereen yliopisto. Toimittajatutkinnon tutkielma.
- Haapanen, Pirkko (1996): *Roomalaisten korkein taito*. Teoksessa Palonen, Jari ja Summa, Hilikka (toim.) (1996): *Pelkkää retoriikkaa. Tutkimuksen ja politiikan retoriikat*. Tampere: Vastapaino.
- Heikkilä, Heikki (2001): *Ohut ja vankka journalismi. Kansalaisuus suomalaisen uutisjournalismin käytännöissä 1990-luvulla*. Tampere: Tampere University Press.
- Heinisuo, Veli-Matti (2008), päätoimittaja, Ylä-Satakunta. Haastateltu ja keskusteltu lehden toimituksessa marraskuussa 2008.
- Kestopuu Oy <http://www.kestopuu.fi/>, luettu 11.10.2010.
- Kunelius, Risto (2003): *Viestinnän vallassa. Johdatus joukkoviestinnän kysymyksiin*. Helsinki: WSOY.
- Laitinen, Hanne (1998): *Tapaustutkimuksen perusteet*. Kuopio: Kuopion yliopisto, sosiaalitieteiden laitos. Kuopion yliopiston julkaisuja E, yhteiskuntatieteet 55.
- Lyytimäki, Jari (2006): *Vesistöjen rehevöityminen sanomalehtien uutisoinnissa*. Suomen ympäristö 7/2006. Suomen ympäristökeskus, ympäristöpolitiikan koulutusohjelma. Helsinki: Edita Prima Oy.
- Palonen, Jari ja Summa, Hilikka (1996): *Johdanto: Retorinen käänne?* Teoksessa Palonen, Jari ja Summa, Hilikka (toim.) (1996): *Pelkkää retoriikkaa. Tutkimuksen ja politiikan retoriikat*. Tampere: Vastapaino.
- Perelman, Chaïm (1996): *Retoriikan valtakunta*. Suom. Leevi Lehto. Tampere: Vastapaino. Alkuteos *L`empire rhétorique. Rhétorique et argumentation* (1977). Pariisi.

Pettinen, Heikki (2008), toimitussihteeri, Ylä-Satakunta. Haastateltu ja keskusteltu usealla eri kerralla lehden toimituksessa loka-marraskuussa 2008.

Pettinen, Heikki (2008b): *14 yleisönosastokirjoitusta myöhemmin voimaton tilla*, Ylä-Satakunta 4.9.2008.

Pietilä, Veikko (1973): *Sisällön erittely*. Helsinki: Gaudeamus.

Raittila, Pentti (2000): *Ydinjätteen loppusijoitus mediassa. Julkishallinnon ydinjätetutkimusohjelmaan liittyvä joukkoviestinnän seurantatutkimus*. Tampere: Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos, journalismin tutkimusyksikkö, sarja C30/2000.

Raittila, Pentti (toim) (2001): *Mediat ydinjätettä hautaamassa. Eri intressiryhmien julkisuuteen pääsy, dialogi ja argumentointi ydinjätteen loppusijoitusta koskevassa keskustelussa 1999-2001*. Tampere: Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos, journalismin tutkimusyksikkö, sarja C34/2001.

Rautio, Marjatta (1990): *Paikallislehti, yhteisö ja konflikti. Paikallislehden tehtävien ja sidonnaisuuksien tarkastelu Koillis-Lappi-lehden Vuotos-kirjoittelun pohjalta*. Tampere: Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos julkaisusarja A, 70/1990. Pro gradu -tutkielma.

Sanomalehtien Liitto <http://www.sanomalehdet.fi/index.phtml?s=165>, luettu 6.4.2011.

Suhonen, Pertti (1994): *Mediat, me ja ympäristö*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Hanki ja jää.

Suomen Paikallismediat Oy, paikallislehtien hakukone Ylä-Satakunnan levikkitiedot <http://www.paikallismediat.fi/lehdet.php>, luettu 18.10.2010.

Summa, Hilikka (1996): *Kolme näkökulmaa uuteen retoriikkaan*. Teoksessa Palonen, Jari ja Summa, Hilikka (toim.) (1996): *Pelkkää retoriikkaa. Tutkimuksen ja politiikan retoriikat*. Tampere: Vastapaino.

Suomalainen, Suvi (2000): *Kun kansalainen kuolleen kalan löysi – paikalliset lehdet asukkaiden ympäristöosallistumisen areenana*. Tampere: Tampereen yliopisto, aluetieteen ja ympäristöpolitiikan laitos. Pro gradu -tutkielma.

Tuomi, Jouni & Sarajärvi, Anneli (2002): *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Voimalavastustajien blogi <http://yvaparkano.blogspot.com/>, luettu 11.10.2010.

Väestökisterikeskus, kuntien väkiluku vuodenvaihteessa 2005–2006

[http://www.vaestokisterikeskus.fi/vrk/files.nsf/files/C16BB1C6B9D3E91BC225711D00468EA5/\\$file/Asukasluku_2005_2006.htm](http://www.vaestokisterikeskus.fi/vrk/files.nsf/files/C16BB1C6B9D3E91BC225711D00468EA5/$file/Asukasluku_2005_2006.htm), luettu 18.10.2010.

Väestökisterikeskus, kuntien väkiluku 30.9.2010

[http://www.vaestokisterikeskus.fi/vrk/files.nsf/files/CA29780B1934541BC22577B90044D341/\\$file/20100930.htm](http://www.vaestokisterikeskus.fi/vrk/files.nsf/files/CA29780B1934541BC22577B90044D341/$file/20100930.htm), luettu 18.10.2010.

Väliverronen, Esa (1994): *Tiede ja ympäristöongelmat julkisuudessa*. Tampere: Tampereen yliopisto, tiedotusopin laitos, sarja A 83/1994.

Väliverronen, Esa (1996): *Ympäristöuhkan anatomia*. Jyväskylä: Vastapaino.

Liitteet

Liite 1.

Ylä-Satakunta-lehdessä 22.12.2005-8.2.2007 julkaistut kestopuuvoimalaa koskevat jutut juttutyypeittäin

Uutiset	22.12.2005	Parkanon uusi voimalaitos polttaa kyllästettyä puuta
	2.2.2006	Uuden voimalaitoksen ympäristövaikutusten arviointi alkoi
	9.2.2006	Voimalaitoshanke epäilyttää
	21.2.2006	Voimalaa vastaan kerätään nimiä
	23.2.2006	Parkanon Kokoomus vastustaa kyllästetyn puun polttoa voimalassa
	2.3.2006	Pahkalan asukkaiden yhdistys voimalaa vastaan
	9.3.2006	Lämpövoimalan paikkaa vastaan 1600 nimellä Kaupunginhallitus haluaa vertailutietoa vastaavista laitoksista ja niiden mahdollisista ongelmista
	16.3.2006	”Kaukolämpöputki ei saa ratkaista ongelmajätelaitoksen paikkaa”
	4.4.2006	Lämpövoimalaitokselle toinenkin paikkavaihtoehto Tähkälä ampuu huhuja alas (edellisen kainalojuttu)
	25.4.2006	Ympäristölautakunnalta kyllä voimalalle, mutta ei kestopuun poltolle
	4.5.2006	Kaupunginhallitus odottaa ympäristövaikutusten selvitystä
	1.6.2006	Jätteenpoltosta yleisötilaisuus Parkanossa
	22.6.2006	Parkanolaiset eivät halua ongelmajätettä takapihoilleen
	30.11.2006	Voimalahankkeen YVA-selostus julki lähipäivinä
	8.12.2006	Kestopuuvoimalan YVA:sta yleisötilaisuus tiistaina
	14.12.2006	YVA-selostus ei vakuuttanut voimalan arvostelijoita
	18.1.2007	Keskustan vastustus kuoppaa kestopuuvoimalan
	25.1.2007	Bio- ja jäte-energia puhuttivat Parkanossa Pirkanmaan maakuntahallitus ei näe estettä Parkanon kestopuuvoimalalle
	1.2.2007	Kaupunginjohtaja ehdottaa voimalaitoshankkeelle pistettä
	6.2.2007	Voimalan vaihtoehto on tavallinen kaukolämpölaitos 170 muistutusta YVA-selostuksesta Demaritkin vastustavat kestopuuvoimalaa Kokoomus esittää biolämpölaitosta
8.2.2007	Kaupunginhallitus kielsi kyllästetyn puun voimalaitokset vastakin	
Taustoittavat tai täydentävät jutut	23.3.2006	Ruotsissa kyllästetty puu poltetaan talousjätteen seassa
	6.4.2006	Kestopuu ei ole vielääkään terveellistä
	25.4.2006	Timo Soini kysyi eduskunnassa Parkanon voimalaitoshankkeesta
	16.5.2006	Leppäkosken Sähkön toiminta laajeni (tulokatsaus 2005)
	23.5.2006	Valtakunnalliset ongelmajättemääräykset pätevät myös Parkanossa (ympäristöministeri Enestamin vastaus Timo Soinin kysymykseen)
	16.1.2007	Ei tulta ilman päästöjä, kainalojutut ”Muutaman nakkipaketin voi polttaa” ja ”Maitopurkkeja sytykkeeksi”
Pääkirjoitukset:	24.1.2006	Puuta pesään ja bioenergiaa pelloilta
	14.2.2006	Parkanolaisten on vaadittava parasta tietoa
	21.2.2006	Hattu pois korvilta
	29.6.2006	Kilautetaanko kansalle?
	12.12.2006	Turhat luvat?
	14.12.2006	Lisää keskustelua kunnallispolitiikkaan?
	29.12.2006	Tärkeät asiat pitävät virkeänä
6.1.2007	Taito polttaa puuta ei ole geeneissä	
Kolumnit	16.2.2006	Mieluummin jossain muualla
	18.1.2007	Huonon maineen silmukassa

Pilapiirrokset	16.2.2006	takan savutukseen syynä kestopuu?
	2.3.2006	kuntaliitos Kihniö-Parkano, uuden kunnan nimikädenväännön voittaja saa määrätä voimalan paikan
	6.4.2006	Linnunpönttöjä kestopuusta, lintuinfluenssakin kuolee
	22.6.2006	Juhannuskokkoa sytytettäessä varottava kipinöitä, laituri on kestopuuta
	14.12.2006	Lapset leipoivat kestopuuvoimalaa kuvaavan piparitalon
	18.1.2007	Kun vihreää puuta ei saakaan polttaa, miten hävitetään joulukuusi?
Oikaisu	14.3.2006	Minkäänlaista voimalaa ei haluta Pahkalan lähelle (tarkennus juttuun 9.3.2006)
Luokittelematon	27.4.2006	Sano Bye bye Bossille ja koe Voimalavaara (vappuhupailujuttu, jossa esiteltiin ajankohtaisesti nimettyjä juomasekoituksia. Bye bye Boss oli omistettu paikkakuntaa vaihtavalle kaupunginjohtajalle)
	4.1.2007	Uutisia 2006. Edellisvuoden uutisia kertaava kuva-aukeama, jossa kuva polttolaitosta vastustavan nimilistan keräyksestä
Jälkilämmittelyjuttu	4.9.2008	14 yleisönosastokirjoitusta myöhemmin voimalatontilla (kansalaisaktivisti Tarmo Uusitalon haastattelu)

Liite 2.

Ylä-Satakunta-lehdessä julkaistut kestopuuvoimalaa koskevat tai sivuavat mielipidekirjoitukset 14.2.2006–9.10.2008.

Kirjoittaja ja titteli, paikkakunta yms.	Päivämäärä	Otsikko (+ lisätietoja, kuten kaavio tai tilasto, muut asiayhteydet)
Tarmo Uusitalo ex-aluemetsänhoitaja eläkeläinen paluumuuttaja Pahkala	14.2.2006	Ongelmajätelaitoksen piipun varjoon
Martti Latonen Toiminut mm. pääsuunnittelijana sekä projektipäällikkönä prosessiteollisuuden konetoimituksissa Eläkeläinen (10,5 kk) ja paluumuuttaja Jokiharju	16.2.2006	Parkanon voimalaitoshanke
Antti Peltoniemi	16.2.2006	Jätteenpolttolaitos on ikävä naapuri
Kirsti Askolin	16.2.2006	Ongelmajätelaitos Parkanoon?
Tarmo Uusitalo	21.2.2006	Koira haudattuna ongelmajätelaitosasiassa
Aino Rimppi	21.2.2006	En voi hyväksyä
Vihreä tuuli Pahkalasta	21.2.2006	Paikallinen pahempi Parkanossa
Arja Pihlaja	23.2.2006	Yhteiskunnallinen taakka kestopuun hävittämisestä parkanolaisille
Kalevi Askolin	23.2.2006	Lämpövoimala vai jätteenpolttolaitos?
Tommi Tähtälä toimitusjohtaja Parkanon Voima Oy	23.2.2006	Parkanon Voima Oy vastaa voimalaitoshankkeen palautteeseen
Antti Peltoniemi	28.2.2006	Kamppailussa hienopölyä vastaan vallitsee kaaos
Tarmo Uusitalo	2.3.2006	Ongelmajäte kestopuu
Kirsti Askolin	2.3.2006	Vaarallisten myrkkujen polttolaitos Pahkalaan
4 huolestunutta naista	2.3.2006	Ongelmajätteet Parkanoon
Ei elämälle piipun varjossa	2.3.2006	Ongelmajätelaitokseen liittyvää tietoa internetissä
Kalevi Askolin	7.3.2006	Parkanon luonto on myyntivaltti
Pekka Vataja	7.3.2006	Älkää myykö esikoisoikeutta hernerokasta!
Entinen ja vielä kerran tuleva parkanolainen Helsinki ?	7.3.2006	(yleisöltä tullut pilapiirros vastustusadressin keräyksestä, jossa kerääjä liikkuu savuttavalla mopolla ja joka puolelta tulee savuja talojen ja tehtaiden piipuista, oletettavasti vastustajia pilkkaava?)
Keijo Sillanpää	9.3.2006	Polttoainevalinnan pitäisi olla omissa käsissä
Teijo Seppälä Parkano	14.3.2006	Jätteen äärellä
psta Martti Latonen	16.3.2006	Ongelmajätteen polttolaitos (psta= ryhmä Kirsti Askolin, Tarmo Uusitalo, Usva ja Martti Latonen)
Aino Rimppi	21.3.2006	Poltettaessa myrkyt hajaantuvat!
Kirsti Askolin	21.3.2006	Voimalalta haiskahtaa
Tarmo Uusitalo	28.3.2006	Parkanon suunniteltu ongelmajätelaitos on valtakunnallinen asia
Arja Pihlaja	6.4.2006	Viidakon lait ja markkina-aseman väärinkäyttö
Joukko allekirjoittaneita	6.4.2006	Arseenin talteenottoa ei hallita
Kirsti & Kalevi Askolin	6.4.2006	Parkano kotikaupunkini
Tarmo Uusitalo	6.4.2006	Kestopuu ja huhut
Petty	6.4.2006	Pentti ei ole yhtään parempi paikka voimalalle
Reijo Saarinen	11.4.2006	Myyttien ja uskomusten jätepoltosta nykyaikaiseen energiantuotantoon (+kaaviokuva jätepuuta polttavasta voimalasta)
Riihimäki		
Heikki Järvenpää	11.4.2006	Olemmeko kaikki petettyjä

Pahkala		
Kalevi Askolin	11.4.2006	Pettäjän tie...
Tarmo Uusitalo	13.4.2006	Riihimäen Ekokem Oy ja Parkano
Martti Latonen	4.5.2006	Ongelmajätteen polttolaitoksen teknillisiä yksityis- ja ongelmakohtia (+taulukko arseeni- ja metallimääristä kyllästetyssä puussa ja sen tuhkassa)
Arja Pihlaja	9.5.2006	Pomppua ja laakaa polttolinjalle!
4 äänestäjää Pahkalasta	9.5.2006	Asiaa Parkanon päättäjille
(toimituksen korjaus)	9.5.2006	(Martti Latosen kirjoituksen yhteydessä 4.5.2006 julkaistu taulukko uudelleen, aiemmassa oli virheitä)
Tarmo Uusitalo	11.5.2006	YVA ja piippu
Heikki Järvenpää	11.5.2006	Päättäjien vastuu ja avoimuus
Pahkala		
Kirsti & Kalevi Askolin	16.5.2006	Kysymyksiä Parkanon päättäjille ongelmajätelaitoksesta?
Parkanoa ei bisnesmiesten	18.5.2006	Parkanolainen ongelma
temmellyskentäksi		
Martti Latonen	23.5.2006	Ongelmajätteen polttolaitos sekä pienhiukkasten aiheuttamat sydän ja verisuonisairaudet
Tarmo Uusitalo	15.6.2006	Yleisötilaisuus ja piippu
Kirsti Askolin	15.6.2006	Asuntokauppa ei käy ongelmajätelaitoksen varjossa
Pertti Leppänen	20.6.2006	Parkanon voimalaitoshankkeen YVA etenee
Parkanon Voima Oy:n		
hallituksen puheenjohtaja		
Leppäkosken Sähkö Oy:n		
toimitusjohtaja		
Kirsti Askolin	20.6.2006	Parkanon etu
Parkano		
Kalevi Askolin	27.6.2006	Kenraaliharjoitus
Arja Pihlaja	29.6.2006	Nollatutkimusta
Joukko ärtyneitä äänestäjiä	6.7.2006	Päättäjät esiin
Martti Latonen	25.7.2006	Ongelmajätteen polttolaitoksesta järjestetystä yleisötilaisuudesta (+kaavakuva eri kokoisten hiukkasten kulkeutumisesta hengitysteissä)
Matti Salo	25.7.2006	Parkanoon suunnitteilla olevasta voimalasta
kaupunginvaltuutettu		
Kalevi Askolin	27.7.2006	Matti Salo Leppäkosken mies
Tarmo Uusitalo	27.7.2006	Vastinetta Salolle
Martti Latonen	27.7.2006	Onko Parkanon valtuusto pätevä päättämään?
Pitkänlinjan yrittäjä Parkanosta	1.8.2006	Kiitos Matti!
Kalevi Askolin	3.8.2006	Pitkänlinjan yrittäjälle
Parkano		
Eino Pasanen	8.8.2006	Kummallista häiritsemistä
Kalevi Askolin	17.8.2006	Vastinetta Eino Pasaselle kummallisesta häiritsemisestä
Parkano		
Eino Pasanen	29.8.2006	Hellävaraista oikaisua vastineeseen
Tarmo Uusitalo	12.9.2006	Piippu ja lahtelainen
Veijo Pekka Niemensivu	12.9.2006	Avoin kirje Kalevi Askolinille (ei puhu voimalasta, mutta A:n yleisestä kannattavuudesta)
Parkanon kaupunginvaltuutettu		
kaupunginhallituksen jäsen		
Parkanon Vasemmistoliiton puheenjohtaja		
Tarja Puolanne	14.9.2006	Avoin kirje Veijo Pekka Niemensivulle (puolustaa Kalevi ja Kirsti Askolinia, ei kestopuuta, mutta liepeitä)
Yhteiskuntatieteiden maisteri		
markkinoinnin lehtori		
sosionomi		
toimittaja		
tiimivalmentaja		
Pohjois-Pirkanmaan koulutusinstituutin		
päälouottamusmies		
Martti Latonen	14.9.2006	Ongelmajätteen polttolaitos Demolite Oy:n varasto Tuuloksessa
Roy Nordström	26.9.2006	Arseenipeikko Parkanossa?

Arja Pihlaja	3.10.2006	Kestopuupäitä ja kalavaleita
Taina Hollo	10.10.2006	Paineita Parkanossa (yleistä kunnallisasiaa, voimala yhtenä joukossa)
Arja Pihlaja	12.10.2006	CCA-puun polttokokeista ja niiden tuloksista
Roy Nordström	12.10.2006	Ettei mentäisi metsään! (ei suoraan puhu voimalasta, mutta suosittelee Helsingissä pidettävää jätteenpolttoseminaaria tiedonhakuun)
Kirsti ja Kalevi Askolin YVA seurantaryhmä	16.11.2006	Kommentti Parkanon voiman YVA-tilaisuudesta
Tarmo Uusitalo	30.11.2006	Salatut polttokokeet ja suljetut tilaisuudet
Joukko Parkanoon vielä veronsa maksavia	8.12.2006	Herätkää Parkanon päättäjät ja virkamiehet
Joukko parkanolaisia	12.12.2006	Valta kansalla
Martti Latonen	12.12.2006	Ongelmajätteen polttolaitos, arseeni prosessissa
Olli Tiitu	19.12.2006	YVA-selostus ei vastaa parkanolaisten kysymyksiin
Tarja Puolanne	21.12.2006	Hyvä Konditionaali
kansanedustajaehdokka		
Kirsti ja Kalevi Askolin	21.12.2006	YVA Käenkoskella
Tyrmistyneet penttiläiset	21.12.2006	Tämän kauden valtuutetuille
Olli Tiitu	29.12.2006	Lausunnot ja mielipiteet YVA-selostuksesta
Matti Yläinen	29.12.2006	Samassa veneessä
Pate Mustajärvi	29.12.2006	Jätteenpolttolaitos Parkanoon?
laulajamuusikko/Popeda		
Parkano/Ylöjärvi		
Mika Sundqvist		
muusikkoyrittäjä		
Kihniö		
Roy Nordström	4.1.2007	Kommentti Yläisen Matille
Yksi huolestunut perheenisä	4.1.2007	Ongelmajätteen polttamisesta
Kalevi Askolin	9.1.2007	Parkano parka
Olli Tiitu	9.1.2007	Mutu-porukka
Veikko Kivistö	11.1.2007	Selvitysmies Askolinille (ei puhu voimalasta, mutta tämä on oletetusti vastine Askolinin kirjoitukseen 9.1.2007, ja kirjoittaja viittaa A:n "kuppikuntaan" ja "pakkomielleeseen")
Valtion virallinen maanmittaaja		
Vaari Kropsankadulta	11.1.2007	Mennyt ja tuleva
Huolestunut äänestäjä	16.1.2007	Leppäkosken kyllästetyn puun polttolaitos -hankkeesta
Järkikö jäissä	16.1.2007	Minun ajatuksiani
X-kauppias	16.1.2007	Myrkkymyllykö Parkanoon
Seppo Heinola		
Olli Tiitu	16.1.2007	Ei kai nyt sentään "sikaa säkissä"?
Tarmo Uusitalo	18.1.2007	Puuvoimalla Parkano nousee (ei mainita kestopuuvoimalaa, mutta ehdotetaan selkeästi sille vaihtoehtoa, liittyy olennaisesti keskusteluun)
Parkanon Kokoomus ry	18.1.2007	Parkanon Kokoomus ry uudistaa kannanottonsa ongelmajätelaitokseen
helmikuulta 2006		
Sula	18.1.2007	Nimimerkille Järkikö jäissä
Paska-avenue 5	25.1.2007	Paskat Parkanoon ja kuonat Kihniöön
39700 Parkano		
Tarmo Uusitalo	30.1.2007	Ongelmajätelaitos ja YVA-vastineet
Parkanon Sos.dem.	6.2.2007	Parkano on osa maailmaa
kunnallisjärjestö		
Matti Yläinen		
puheenjohtaja		
Olli Tiitu	8.2.2007	Parkanon Voimalle
Tapio Ristamäki	22.2.2007	Vastine väitteeseen turhista kokouksista
Parkanon Sosialidemokraatit ry:n puheenjohtaja		
Parkanon kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja		
Kaupunginhallituksen edustaja		
ympäristölautakunnassa		
Keltasirkku	22.2.2007	Oikeat kestopuuvoimalan kaatajat

Tarmo Uusitalo	1.3.2007	Ettei totuus unohtuisi - ainakaan kokonaan
Kauko Huhta	1.3.2007	Selkenevää
Sähkölämmitys	1.3.2007	Olisiko ideaa? (voimalaa ei mainita, mutta ehdotetaan sähköntuottoon koskivoimaa, selkeästi voimalapolemiikin poikima kirjoitus)
Jorma Lannetta	8.3.2007	Minun näkemykseni ja tietoni lämpövoimala-asiasta ja puoluepoliittisesta pelistä
kaupunginhallituksen jäsen (kesk.)		
Kauko Kallioniemi	13.3.2007	Parkanolaista röyhkeyttä (lähinnä poliittista nokittelua mm. Jorma Lannetalle ja Juha Mustajärvelle, ohessa viitataan polttolaitokseen)
Jorma Lannetta	15.3.2007	Mielikuviako, Kauko Kallioniemi? (eduskuntavaaleihin liittyvää poliittista nokittelua, jossa välineenä myös voimala-asia)
Keskustan sitoutumaton valtuutettu, joka ajattelee aina parkanolaisittain myös eduskuntavaaleissa		
Joukko parkanolaisia	9.10.2008	Jätteenpoltoako? (voimalaan palattiin vielä 1,5, vuotta myöhemmin yhdessä asiasta kysyvässä kirjoituksessa, jonka innoittivat syksyn 2008 kunnallisvaalit)